

STARPTAUTISKIE STANDARTI

NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS NOVĒRŠANAI, KĀ
ARĪ TERORISMA UN MASVEIDA IZNĪCINĀŠANAS IEROČU
IZPLATĪŠANAS FINANSĒŠANAS NOVĒRŠANAI

Finanšu darījumu darba grupas (*FATF*) rekomendācijas

2012. gada februāris

FINANŠU DARĪJUMU DARBA GRUPA

Finanšu darījumu darba grupa (*FATF*) ir neatkarīga starpvaldību organizācija, kas izstrādā un sekmē politiskās nostādnēs pasaules finanšu sistēmas aizsardzībai pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma finansēšanu un masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas (turpmāk tekstā – proliferācija) finansēšanu. *FATF* rekomendācijas uzskata par pasaules standartu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas (*AML*) un terorisma finansēšanas novēršanas (*CFT*) jomā.

Vairāk informācijas par *FATF* skatīt tīmekļa vietnē:

www.fatf-gafi.org

© 2013 FATF/ESAO Visas tiesības aizsargātas. Šīs publikācijas pavairošana vai tulkošana bez rakstiskas atļaujas ir aizliegta. Pieteikums minētās atļaujas saņemšanai attiecībā uz visu publikāciju vai tās daļu jāiesniedz *FATF* sekretariātā, adrese: 2 rue Andre Pascal 75775, Paris Cedex 16, Francija (fakss: +33 1 44 30 61 37 vai e-pasts: contact@fatf-gafi.org).

STARPTAUTISKIE STANDARTI NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU
LEGALIZĀCIJAS NOVĒRŠANAI, KĀ ARĪ TERORISMA UN MASVEIDA
IZNĪCINĀŠANAS IEROČU IZPLATĪŠANAS FINANSĒŠANAS
NOVĒRŠANAI

Finanšu darījumu darba grupas (*FATF*) REKOMENDĀCIJAS

2012. GADA FEBRUĀRIS

Drukāts 2013. gada februārī

SATURS

<i>FATF</i> rekomendāciju saraksts	5
Ievads.....	7
<i>FATF</i> rekomendācijas.....	9
<i>FATF</i> rekomendāciju skaidrojošās piezīmes.....	27
Finanšu iestādēm un NNDP izvirzīto prasību tiesiskais pamats	99
Izmantotie termini.....	101
Akronīmu saraksts	112
I pielikums. <i>FATF</i> pamatnostādņu dokumenti	113
II pielikums. Informācija par <i>FATF</i> rekomendāciju atjauninājumiem	115

FATF REKOMENDĀCIJAS

Numurs	Iepriekšējais numurs ¹	
A – NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS UN TERORISMA FINANSĒŠANAS NOVĒRŠANAS (NILLTFN) POLITIKA UN KOORDINĀCIJA		
1	-	Risku novērtēšana un ar risku pamatotas pieejas īstenošana *
2	R.31	Sadarbība un koordinācija nacionālā līmenī
B – NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJA UN KONFISKĀCIJA		
3	R.1 un R.2	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija – nodarījums *
4	R.3	Konfiskācija un pagaidu pasākumi *
C – TERORISTU FINANSĒŠANA UN IEROČU IZPLATĪŠANAS FINANSĒŠANA		
5	SRII	Teroristu finansēšana – nodarījums*
6	SRIII	Mērķtiecīgas finanšu sankcijas saistībā ar terorisma un teroristu finansēšanu *
7		Mērķtiecīgas finanšu sankcijas saistībā ar ieroču izplatīšanu *
8	SRVIII	Bezpeļņas organizācijas *
D – PREVENTĪVIE PASĀKUMI		
9	R.4	Finanšu iestāžu noslēpuma aizsardzības likumi
		<i>Klienta izpēte un datu uzglabāšana</i>
10	R.5	Klienta izpēte *
11	R.10	Datu uzglabāšana
		<i>Papildu pasākumi noteiktiem klientiem un darbībām</i>
12	R.6	Politiski nozīmīgas personas *
13	R.7	Korespondentbankas *
14	SRV1	Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumi *
15	R.8	Jaunās tehnoloģijas
16	SRVII	Elektroniskie pārskaitījumi *
		<i>Paļaušanās, kontroles mehānismi un finanšu grupas</i>
17	R.9	Paļaušanās uz trešām pusēm *
18	R.15 un R.22	Iekšējās kontroles mehānismi, ārvalstu filiāles un meitasuzņēmumi *
19	R.21	Augsta riska valstis *
		<i>Ziņošana par aizdomīgiem darījumiem</i>
20	R.13 un SRIV	Ziņošana par aizdomīgiem darījumiem *
21	R.14	Izpaušana un konfidencialitāte
		<i>Noteiktās nefinanšu darbības un profesijas (NNDP)</i>
22	R.12	NNDP: klienta izpēte *
23	R.16	NNDP: citi pasākumi *
E – JURIDISKO PERSONU UN VEIDOJUMU PĀRSKATĀMĪBA UN PATIESIE LABUMA GUVĒJI		
24	R.33	Juridisko personu pārskatāmība un patiesie labuma guvēji *
25	R.34	Juridisko veidojumu pārskatāmība un patiesie labuma guvēji *
F – KOMPETENTO IESTĀŽU PILNVARAS UN ATBILDĪBA, CITI INSTITUCIONĀLI PASĀKUMI		
		<i>Regulēšana un uzraudzība</i>
26	R.23	Finanšu iestāžu regulēšana un uzraudzība *

27	R.29	Uzraudzības iestāžu pilnvaras
28	R.24	NNDP regulēšana un uzraudzība Operatīvās un tiesību aizsardzības iestādes
29	R.26	Finanšu izlūkošanas vienība *
30	R.27	Izmeklēšanas un citu tiesību aizsardzības iestāžu atbildība *
31	R.28	Izmeklēšanas un citu tiesību aizsardzības iestāžu pilnvaras *
32	SRIX	Skaidras naudas kurjeri * Vispārīgas prasības
33	R.32	Statistika
34	R.25	Vadlīnijas un atgriezeniskā saite Sankcijas
35	R.17	Sankcijas
G – STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA		
36	R.35 un SRI	Starptautiskie instrumenti
37	R.36 un SRV	Savstarpēja tiesiskā palīdzība
38	R.38	Savstarpēja tiesiskā palīdzība: iesaldēšana un konfiskācija *
39	R.39	Izdošana
40	R.40	Citi starptautiskās sadarbības veidi *

1. Aile, kurā norādīts iepriekšējais numurs, attiecas uz atbilstīgo 2003. gada FATF rekomendāciju.

Rekomendācijas, kurām pievienota zvaigznīte, ir papildinātas ar skaidrojošo piezīmi, kas jālasa kopā ar rekomendāciju.

* Versija, kas pieņemta 2012. gada 15. februārī.

IEVADS

Finanšu darījumu darba grupa (*FATF*) ir starpvaldību iestāde, kuru 1989. gadā izveidoja tās dalībvalstu juridiskiju ministri. *FATF* uzdevums ir noteikt standartus un veicināt efektīvu tiesisko, regulējošo un operatīvās darbības pasākumu ieviešanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanai un terorisma un ieroču izplatīšanas finansēšanas apkarošanai, kā arī novērst citus saistītos starptautiskās finanšu sistēmas integritātes apdraudējumus. Sadarbojoties ar citām starptautiska mēroga ieinteresētajām pusēm, *FATF* apzina arī valstu vājās vietas nolūkā aizsargāt starptautisko finanšu sistēmu pret to ļaunprātīgu izmantošanu.

FATF rekomendācijās noteikts vispusīgu un konsekventu pasākumu kopums, kas valstīm jāievieš, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, kā arī masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu. Valstīs pastāv dažādi tiesību, administratīvie un operatīvie regulējumi, kā arī atšķirīgas finanšu sistēmas, tāpēc visās valstīs nav iespējams veikt vienādus pasākumus šo draudu izskaušanai. Tādējādi *FATF* rekomendācijas nosaka starptautisku standartu, kas valstīm jāievieš, īstenojot saviem apstākļiem pielāgotus pasākumus. *FATF* rekomendācijās minēti galvenie pasākumi, kuri valstīm jāievieš, lai:

- * apzinātu riskus, kā arī izstrādātu politiku un koordināciju nacionālā mērogā;
- * vajātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, teroristu finansēšanu un ieroču izplatīšanas finansēšanu;
- * noteiktu preventīvus pasākumus finanšu un citās izraudzītajās nozarēs;
- * noteiktu kompetento iestāžu (piem., izmeklēšanas, tiesībaizsargājošo, un uzraudzības iestāžu) pilnvaras un atbildību, kā arī citus institucionālos pasākumus;
- * uzlabotu pārskatāmību un pieejamību informācijai par juridisko personu un veidojumu patiesajiem labuma guvējiem
- * sekmētu starptautisko sadarbību.

Sākotnējās *FATF* Četrdesmit rekomendācijas tika sagatavotas 1990. gadā kā iniciatīva, lai nepieļautu to, ka personas, kas legalizē narkotiku tirdzniecībā iegūtus līdzekļus, ļaunprātīgi izmanto finanšu sistēmas. Vēlāk 1996. gadā rekomendācijas pirmo reizi pārskatīja, lai atspoguļotu jaunās noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tendences un metodes un paplašinātu to tvērumu, attiecinot to ne tikai uz narkotiku tirdzniecībā iegūtu līdzekļu legalizāciju. *FATF* 2001. gada oktobrī paplašināja savas pilnvaras nolūkā risināt jautājumu par terora aktu un teroristu organizāciju finansēšanu un veica būtisku uzdevumu – izstrādāja Astoņas (vēlāk Deviņas) īpašās rekomendācijas teroristu finansēšanas novēršanas jomā. Otro reizi *FATF* rekomendācijas pārskatīja 2003. gadā, un šīs pārskatītās rekomendācijas, kā arī īpašās rekomendācijas, ir apstiprinātas vairāk nekā 180 valstīs, un tie ir vispārāptīti starptautiski standartu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai (NILLTFN).

Noslēdzoties dalībvalstu savstarpējās novērtēšanas trešajai kārtai, *FATF* ir pārskatījusi un atjauninājusi *FATF* rekomendācijas, cieši sadarbojoties ar *FATF* tipa Reģionālām iestādēm (*FSRB*) un novērotāju organizācijām, tostarp Starptautisko Valūtas fondu, Pasaules Banku un Apvienoto Nāciju Organizāciju. Pārskatīšanas rezultātā tās ietver jaunus un topošus

apdraudējumus, noskaidroti un stiprināti vairāki esošie pienākumi, joprojām saglabājot nepieciešamo rekomendāciju stabilitāti un stingrību.

FATF standarti pārskatīti arī tādēļ, lai stiprinātu augstāka riska situācijām piemērojamās prasības un dotu iespēju valstīm īstenot mērķtiecīgāku pieeju jomās, kurās saglabājas augsts risks vai kurās varētu īstenot stingrākus pasākumus. Valstīm vispirms ir jāapzina, jānovērtē un jāizprot tie riski, ar kuriem tās saskaras noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas jomā, un tad tām jāpieņem atbilstoši pasākumi apzinātā riska mazināšanai. Ar risku pamatota pieeja ļauj valstīm saskaņā ar *FATF* prasībām pieņemt elastīgāku pasākumu kopumu, lai efektīvāk izmantotu resursus un īstenotu ar riskiem samērīgus preventīvos pasākumus, tādējādi maksimāli uzlabojot savu centienu efektivitāti.

Terorisma finansēšanas apkarošana ir ļoti būtisks uzdevums. Efektīva NILLTFN sistēma vispār ir būtisks priekšnoteikums teroristu finansēšanas novēršanai, un vairākums pasākumu, kuri iepriekš tika vērsti pret teroristu finansēšanu, tagad ir iekļauti rekomendācijās, tāpēc īpašās rekomendācijas vairs nav nepieciešamas. Tomēr atsevišķās rekomendācijās īpaši aplūkots jautājums par teroristu finansēšanu, kas ir iekļautas *FATF* rekomendāciju C sadaļā. Proti: 5. rekomendācija (kriminālbildības noteikšana par teroristu finansēšanu), 6. rekomendācija (īpašas finanšu sankcijas saistībā ar terorisma un teroristu finansēšanu) un 8. rekomendācija (pasākumi bezpeļņas organizāciju ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai). Būtiskas bažas par drošību raisa arī masu iznīcināšanas ieroču izplatīšana, un 2008. gadā *FATF* pilnvaras tika paplašinātas, iekļaujot tajās pilnvaras risināt masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanas problēmu. Lai novērstu šo apdraudējumu, *FATF* pieņēma jaunu rekomendāciju (7. rekomendācija), kuras mērķis ir nodrošināt mērķtiecīgu finanšu sankciju konsekventu un efektīvu piemērošanu, ja šādas sankcijas noteikusi ANO Drošības padome.

FATF standarti sastāv no rekomendācijām un to skaidrojošajām piezīmēm, kā arī terminu vārdnīcā minētajām piemērojamām definīcijām. *FATF* standartos noteiktie pasākumi ir jāīsteno visām *FATF* un *FSRB* dalībvalstīm, un to īstenošanu rūpīgi vērtē Savstarpējos novērtēšanas procesos, kā arī Starptautiskā Valūtas fonda un Pasaules Bankas īstenotajos novērtēšanas procesos, kuru pamatā ir *FATF* kopējā novērtēšanas metodika. Dažas Skaidrojošajās piezīmēs un Terminu sarakstā iekļautās definīcijas ir papildinātas ar piemēriem, kuri ilustrē, kā prasības būtu jāpiemēro. Šie piemēri nav *FATF* standartu obligāti elementi; tie iekļauti tikai norādēm. Tāpat šie piemēri nav vispusīgi piemēri, un, lai gan tie tiek uzskatīti par derīgām norādēm, ne visos gadījumos tie būs attiecināmi.

Lai valstīm palīdzētu ieviest *FATF* standartus, *FATF* ir izstrādājusi arī Vadlīnijas un Labākās prakses dokumentus, kā arī citus ieteikumus. Šie dokumenti nav obligāti, novērtējot atbilstību standartiem, tomēr valstīm, iespējams, būtu lietderīgi ņemt tos vērā, izvērtējot, kā vislabāk īstenot *FATF* standartus. Visu aktuālo Vadlīniju un Labākās prakses dokumentu saraksts, kas pieejams *FATF* mājas lapā, iekļauts rekomendāciju pielikumā.

FATF ir apņēmusies uzturēt ciešu un konstruktīvu dialogu ar privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām pusēm, jo tie ir nozīmīgi partneri, kas palīdz nodrošināt finanšu sistēmas integritāti. Rekomendāciju pārskatīšanas procesā ir notikusi plaša apspriešana, kā arī gūts labums no saņemtajiem šo ieinteresēto pušu komentāriem un ierosinājumiem. Turpmāk *FATF* atbilstoši savām pilnvarām turpinās izvērtēt, kādas pārmaiņas standartos nepieciešamas, ņemot vērā jaunu informāciju par jauniem riskiem potenciālajiem draudiem un pasaules finanšu sistēmas vājajām vietām.

FATF aicina visas valstis ieviest efektīvus pasākumus, lai panāktu, ka nacionālās sistēmas, kas attiecas uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, kā arī teroristu finansēšanas un ieroču izplatīšanas apkarošanu, atbilst pārskatītajām *FATF* rekomendācijām.

FINANŠU DARĪJUMU DARBA GRUPAS (*FATF*) REKOMENDĀCIJAS

A. NILLTFN POLITIKA UN KOORDINĀCIJA

1. Risku novērtēšana un ar risku pamatotas pieejas īstenošana *

Valstīm ir jāapzina, jānovērtē un jāsaprot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riski attiecīgajā valstī un jārikojas, tostarp jānosaka iestāde vai mehānisms risku novērtēšanas pasākumu koordinēšanai, kā arī jāizmanto resursi, lai nodrošinātu risku līmeņu efektīvu samazināšanu. Izmantojot veikto novērtējumu, valstīm ir jāīsteno ar risku izvērtēšanu pamatota pieeja, lai nodrošinātu, ka pasākumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai vai mazināšanai ir atbilstoši apzinātajiem riskiem. Šādai pieejai ir jābūt galvenajam pamatam, kas nosaka resursu efektīvu piešķiršanu visā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas (NILLTFN) režīmā un visu *FATF* rekomendācijās minēto ar risku pamatoto pasākumu ieviešanai. Ja valstis konstatē augstākus riskus, tām jānodrošina, ka valsts NILLTFN režīms pienācīgi pret tiem vēršas. Ja valstis konstatē zemākus riskus, tās var pieņemt lēmumu konkrētos apstākļos ar noteiktiem nosacījumiem pieļaut vienkāršotus pasākumus attiecībā uz atsevišķām *FATF* rekomendācijām.

Valstīm ir jāizvirza noteikums finanšu iestādēm un noteiktajām nefinanšu darbībām un profesijām (NNDP) apzināt, novērtēt un īstenot efektīvus pasākumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku mazināšanai.

2. Sadarbība un koordinācija nacionālā līmenī

Valstīm ir jāizstrādā nacionālās NILLTFN stratēģijas, kas balstītas uz apzinātajiem riskiem, un šīs stratēģijas regulāri jāpārskata, turklāt valstīm ir jānosaka iestāde vai jāievieš koordinācijas vai cits mehānisms, kas ir atbildīgs par šo stratēģiju.

Valstīm jānodrošina, ka politikas veidotāji, Finanšu izlūkošanas vienība (FIV), tiesībsardzības iestādes, uzraugi, kā arī citas attiecīgās kompetentās iestādes politikas veidošanas un darbības līmenī ir ievieš efektīvus mehānismus, kas palīdz tām sadarboties un attiecīgā gadījumā valsts mērogā koordinēt politisko nostādņu un pasākumu izstrādi un īstenošanu, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, kā arī apkarotu teroristu finansēšanu un masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu.

B. NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJA UN KONFISKĀCIJA

3. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija – nodarījums*

Pamatojoties uz Vīnes konvenciju un Palermo konvenciju, valstīm ir jānosaka kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir jāpiemēro attiecībā uz visiem smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, tostarp visplašāko predikatīvo nodarījumu spektru.

4. Konfiskācija un pagaidu pasākumi *

Valstīm ir jāizstrādā pasākumi, kuri ir līdzīgi tiem, kas izklāstīti Vīnes konvencijā, Palermo konvencijā, kā arī Konvencijā par cīņu pret terorisma finansēšanu, tostarp jāparedz likumdošanas pasākumi, lai kompetentās iestādes, neskarot *bona fide* trešo pušu tiesības, varētu iesaldēt vai izņemt un konfiscēt: a) legalizētu noziedzīgi iegūtu mantu, b) noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā vai predikatīvos nodarījumos gūtos ieņēmumus vai nozieguma izdarīšanas rīkus, kuri izmantoti vai ir bijuši paredzēti noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai predikatīviem nodarījumiem, c) mantu, kas gūta kā ieņēmums saistībā ar terorisma, teroraktu vai teroristu organizāciju finansēšanu vai ir izmantota šādiem mērķiem, vai ir bijusi paredzēta, vai ir piešķirta šādiem mērķiem, vai d) atbilstīgas vērtības mantu.

Šajos pasākumos jāparedz pilnvaras: a) identificēt, izsekot un novērtēt konfiscējamo mantu, b) īstenot pagaidu pasākumus, piemēram, iesaldēt vai apķīlāt, tādā veidā novēršot jebkādu šādas mantas izmantošanu, pārsūtīšanu vai likvidēšanu, c) īstenot pasākumus, ar ko novērš vai atceļ darbības, kas negatīvi ietekmē valsts spēju iesaldēt, apķīlāt vai atgūt konfiscējamo mantu, un d) veikt visas attiecīgās izmeklēšanas darbības.

Valstīm ir jāapsver iespēja noteikt pasākumus, ar kuriem šādus ieņēmumus vai nozieguma izdarīšanas rīkus var konfiscēt, nepieņemot notiesājošu spriedumu krimināllietā (konfiskācija bez notiesājoša sprieduma), vai kuri paredz, ka likumpārkāpējam ir jāuzrāda konfiscējamās mantas likumīgā izcelsme tādā mērā, kādā šāda prasība atbilst valsts tiesību aktos noteiktajiem principiem.

C. TERORISTU FINANSĒŠANA UN IEROČU IZPLATĪŠANAS FINANSĒŠANA

5. Teroristu finansēšana – nodarījums*

Pamatojoties uz Konvenciju par cīņu pret terorisma finansēšanu, valstīm ir jānosaka kriminālatbildība par teroristu finansēšanu un kriminālatbildība ne vien par teroraktu finansēšanu, bet arī par teroristu organizāciju un atsevišķu teroristu finansēšanu, pat ja tiem nav nekādas saistības ar konkrētu teroraktu vai konkrētiem teroraktiem. Valstīm ir jānodrošina, ka šādu nodarījumu klasificē kā predikatīvo nodarījumu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai.

6. Mērķtiecīgas finanšu sankcijas saistībā ar terorisma un teroristu finansēšanu *

Lai izpildītu Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās izklāstītās prasības attiecībā uz terorisma un teroristu finansēšanas novēršanu un apkarošanu, valstīm jāievieš mērķtiecīgi finanšu sankciju režīmi. Minētajās rezolūcijās noteikts, ka valstīm nekavējoties jāiesaldē tādu personu vai struktūrvienību līdzekļi vai citi aktīvi, kā arī jānodrošina, ka tiešā vai netiešā veidā nekādi līdzekļi vai citi aktīvi nav pieejami tādām personām vai struktūrvienībām vai nav tādu personu vai struktūrvienību rīcībā, kuras i) norādījusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai kuras ir norādītas tās uzdevumā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu, tostarp saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1267 (1999) un tai sekojošajām rezolūcijām; vai ii) norādījusi attiecīgā valsts atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1373 (2001).

7. Mērķtiecīgas finanšu sankcijas saistībā ar ieroču izplatīšanu *

Lai izpildītu Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās izklāstītās prasības attiecībā uz masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas un finansēšanas novēršanu, apturēšanu un izskaušanu, valstīm ir jānosaka mērķtiecīgas finanšu sankcijas. Minētajās rezolūcijās noteikts, ka valstīm nekavējoties jāiesaldē tādu personu vai struktūrvienību līdzekļi vai citi aktīvi, kā arī jānodrošina, ka tiešā vai netiešā veidā nekādi līdzekļi vai citi aktīvi nav pieejami tādām personām vai struktūrvienībām vai nav tādu personu vai struktūrvienību rīcībā, kuras norādījusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai kuras ir norādītas tās uzdevumā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu.

8. Bezpeļņas organizācijas *

Valstīm jāpārskata to tiesību aktu un regulējumu atbilstība, kas attiecas uz struktūrvienībām, kuras var ļaunprātīgi izmantot terorisma finansēšanas nolūkos. Bezpeļņas organizācijas ir īpaši neaizsargātas, un valstu pienākums ir garantēt, ka tās nevar izmantot ļaunprātīgos nolūkos, proti, ir jāgarantē, ka:

- a) tās neizmanto teroristu organizācijas, kuras uzdodas par likumīgām struktūrvienībām;
- b) likumīgas struktūrvienības neizmanto kā līdzekli teroristu finansēšanai, tostarp nolūkā izvairīties no aktīvu iesaldēšanas pasākumiem; kā arī
- c) tās neizmanto, lai slēptu vai maskētu likumīgiem mērķiem paredzētu līdzekļu slepenu novirzīšanu teroristu organizācijām.

D. PREVENTĪVIE PASĀKUMI

9. Finanšu iestāžu noslēpuma aizsardzības likumi

Valstīm jānodrošina, ka finanšu iestāžu noslēpuma aizsardzības likumi nekavē *FATF* rekomendāciju ieviešanu.

KLIENTA IZPĒTE UN DATU UZGLABĀŠANA

10. Klienta izpēte *

Finanšu iestādēm jāaizliedz uzturēt anonīmi konti vai konti, kas atvērti ar acīmredzami fiktīviem vārdiem.

Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums veikt klienta izpētes pasākumus, ja:

- i) tiek dibinātas darījumu attiecības;
- ii) tiek veikti gadījuma rakstura darījumi: i) darījums, kura summa pārsniedz piemērojamo norādīto robežvērtību (15 000 USD/EUR), vai ii) naudas pārvedums ar telekomunikāciju līdzekļiem 16. rekomendācijas skaidrojošajā piezīmē minētajos apstākļos;
- iii) pastāv aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai terorisma finansēšanu; vai
- iv) finanšu iestādei ir šaubas par iepriekš iegūto klienta identifikācijas datu ticamību vai atbilstību.

Klienta izpētes veikšanas princips, kas finanšu iestādēm ir jāievēro, ir jānosaka likumā. Katra valsts var noteikt, kādā veidā tā noteiks konkrētas klienta izpētes veikšanas prasības – ar likumu vai citu izpildāmo aktu starpniecību.

Īstenojamiem klienta izpētes veikšanas pasākumiem jābūt šādiem:

- a) klienta identifikācija un iegūto identitātes datu pārbaude, izmantojot ticamus, neatkarīgus avota dokumentus, datus vai informāciju;
- b) patiesā labuma guvēja identifikācija un saprātīgu pasākumu īstenošana patiesā labuma guvēja identitātes pārbaudei, lai finanšu iestāde būtu pārliecināta, ka zina, kurš ir patiesais labuma guvējs. Attiecībā uz juridiskām personām un veidojumiem finanšu iestādēm ir jāsaprot, kādas ir klienta īpašumtiesību un kontroles struktūra;
- c) izpratne un nepieciešamības gadījumā informācijas iegūšana par darījumu attiecību mērķi un paredzamo būtību;
- d) pastāvīgas darījumu attiecību uzraudzība un darījumu pārbaudes veikšana darījuma attiecību laikā, lai nodrošinātu, ka darījumi tiek veikti saskaņā ar iestādes rīcībā esošo informāciju par klientu, tā uzņēmējdarbību un riska profilu, tostarp – vajadzības gadījumā – informāciju par līdzekļu izcelsmi.

Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums veikt katru klienta izpētes pasākumu, kurš minēts iepriekš a)–d) apakšpunktā, tomēr tām ir jāizvērtē šo pasākumu apmērs, īstenojot ar risku pamatotu pieeju atbilstoši šīs rekomendācijas un 1. rekomendācijas skaidrojošajai piezīmei.

Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums pārbaudīt klienta un patiesā labuma guvēja identitāti pirms darījumu attiecību uzsākšanas vai darījuma attiecību laikā, vai pirms darījuma veikšanas vai tā laikā, ja šo darījumu veic gadījuma rakstura klienti. Valstis var ļaut finanšu iestādēm pabeigt pārbaudi pēc darījuma attiecību uzsākšanas, tiklīdz tas ir praktiski iespējams, ja noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riski tiek efektīvi pārvaldīti un ja tas ir būtiski nepārtraukt ierasto uzņēmējdarbības ritumu.

Ja finanšu iestāde nespēj izpildīt iepriekš a)–d) apakšpunktā minētās piemērojamās prasības (ņemot vērā ar risku pamatotu pieeju un attiecīgi pielāgojot pasākumu apmēru), tai nedrīkst ļaut atvērt kontu, sākt darījumu attiecības vai veikt darījumu, vai tai ir jāpārtrauc darījumu attiecības; kā arī ir jālemj par ziņošanu par aizdomīgu darījumu saistībā ar klientu.

Šādas prasības jāattiecinā uz visiem jauniem klientiem, lai gan, ņemot vērā būtiskumu un risku, finanšu iestādēm šī rekomendācija jāattiecinā arī uz esošajiem klientiem, un attiecīgajā laikā tām jāveic esošo darījumu attiecību izpēte.

11. Datu uzglabāšana

Lai finanšu iestādes varētu ātri izpildīt kompetento iestāžu informācijas pieprasījumus, tām obligāti vismaz piecus gadus jāuztur visa vajadzīgā darījumu – gan iekšzemes, gan starptautisko – dokumentācija. Šai dokumentācijai jābūt pietiekami izsmeltošai, lai varētu rekonstruēt atsevišķus darījumus (tostarp summu un izmantoto valūtu, ja tāda ir), tādējādi vajadzības gadījumā nodrošinot pierādījumus apsūdzībai par noziedzīgu nodarījumu.

Finanšu iestādēm jānosaka pienākums saglabāt visi klienta izpētes laikā iegūtie dokumenti (piemēram, oficiālo identifikācijas dokumentu – pasēs, identifikācijas apliecības, autovadītāja apliecības vai līdzīga dokumenta – kopijas vai ieraksti), konta dokumenti un darījuma sarakste, tostarp jebkuras veiktās analīzes rezultāti (piemēram, aptaujas, ko veic, lai noteiktu kompleksu, neparasti lielu darījumu vēsturi un mērķi); šī informācija jāglabā vismaz piecus gadus pēc darījumu attiecību pārtraukšanas vai pēc gadījuma rakstura darījuma izpildes datuma.

Likumā jāizvirza prasība finanšu iestādēm saglabāt darījumu dokumentāciju un klienta izpētes laikā iegūto informāciju.

Atbilstoši attiecīgām pilnvarām valsts kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai piekļūt klienta izpētes laikā iegūtajai informācijai un darījumu dokumentācijai.

PAPILDU PASĀKUMI ĪPAŠIEM NOTEIKTIEM KLIENTIEM UN DARBĪBĀM

12. Politiski nozīmīgas personas *

Attiecībā uz politiski nozīmīgām ārvalstu personām (gan klientiem, gan patiesajiem labuma guvējiem) finanšu iestādēm jānosaka pienākums veikt ne vien parastos klienta izpētes pasākumus, bet arī:

- a) izveidot atbilstīgas riska pārvaldības sistēmas, lai noteiktu, vai klients vai patiesais labuma guvējs ir politiski ietekmējama persona;
- b) saņemt augstākās vadības piekrišanu šādu darījumu attiecību nodibināšanai (vai jau uzsāktu attiecību turpināšanai);
- c) īstenot pamatotus pasākumus, lai noteiktu bagātības un līdzekļu avotu; kā arī
- d) veikt pastāvīgu padziļinātu darījuma attiecību uzraudzību.

Finanšu iestādēm jānosaka pienākums veikt atbilstīgus pasākumus, lai noteiktu, vai klients vai patiesais labuma guvējs nav iekšzemes politiski nozīmīga persona vai persona, kura pilda vai ir pildījusi nozīmīgu amatpienākumu starptautiskā organizācijā. Ja darījumu attiecības ar šādām personām ir riskantākas, finanšu iestādēm jānosaka pienākums īstenot pasākumus, kas minēti b), c) un d) apakšpunktā.

Prasības attiecībā uz visu veidu politiski nozīmīgām personām jāattiecinā arī uz to ģimenes locekļiem vai tuviniekiem.

13. Korespondentbankas *

Attiecībā uz pārrobežu korespondentbankām un citām līdzīgām attiecībām finanšu iestādēm jānosaka ne vien pienākums veikt parastos klienta izpētes pasākumus, bet arī:

- a) apkopot pietiekami plašu informāciju par respondentiestādi, lai pilnībā saprastu respondenta darbības būtību un no publiski pieejamās informācijas noteiktu iestādes reputāciju un uzraudzības kvalitāti, tostarp – vai pret to ir vērsta izmeklēšana vai normatīvi pasākumi saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu;
- b) novērtēt respondentiestādes NILLTFN kontroles mehānismus;
- c) pirms jaunu korespondentattiecību sākšanas saņemt augstākās vadības piekrišanu;
- d) skaidri saprast katras iestādes attiecīgos pienākumus; kā arī
- e) attiecībā uz “maksājumiem caur kontu” pārliecināties, ka respondentbanka ir veikusi to klientu izpēti, kuriem ir tieša piekļuve korespondentbankas kontiem, un ka tā spēj korespondentbankai pēc pieprasījuma sniegt attiecīgu klienta izpētes procesā iegūtu informāciju.

Finanšu iestādēm jāaizliedz sākt vai turpināt korespondentbankas attiecības ar čaulas bankām. Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums pārliecināties, ka respondentiestādes neļauj savus kontus izmantot čaulas bankām.

14. Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumi *

Valstīm ir jāīsteno pasākumi, lai nodrošinātu, ka fiziskās vai juridiskās personas, kuras sniedz naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumus (*MVTS*), ir licencētas vai reģistrētas un tām tiek piemērota efektīva uzraudzības sistēma, kā arī sistēma, ar ko nodrošina atbilstību attiecīgajiem *FATF* rekomendācijās minētajiem pasākumiem. Valstīm ir jāveic pasākumi, lai identificētu fiziskās vai juridiskās personas, kuras bez licences vai reģistrācijas sniedz *MVTS*, un jāpiemēro attiecīgas sankcijas.

Jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, kura darbojas kā aģents, jābūt licencētai vai reģistrētai kompetentajā iestādē vai *MVTS* sniedzējam ir jāuztur spēkā esošs savu aģentu saraksts, kas pieejams kompetentajām iestādēm valstīs, kurās darbojas attiecīgais *MVTS* sniedzējs un tā aģenti. Valstīm ir jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka *MVTS* sniedzēji, kuri izmanto aģentu pakalpojumus, norāda tos savās NILLTFN programmās un uzrauga to darbības atbilstību šīm programmām.

15. Jaunās tehnoloģijas

Valstīm un finanšu iestādēm ir jāidentificē un jānovērtē iespējamie noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas riski, kas var rasties saistībā ar a) jaunu produktu izstrādi un jaunu uzņēmējdarbības praksi, tostarp jauniem īstenošanas mehānismiem, un b) jaunu vai topošu tehnoloģiju izmantojumu gan attiecībā uz jauniem, gan jau esošiem produktiem. Finanšu iestādēm šāds riska novērtējums ir jāveic pirms jauno produktu laišanas tirgū, uzņēmējdarbības prakses sākšanas vai pirms jaunu vai topošu tehnoloģiju izmantošanas. Tāpat šīm iestādēm ir jāīsteno atbilstoši pasākumi, lai pārvaldītu un mazinātu šos iespējamus riskus.

16. Naudas pārvedumi ar telekomunikāciju līdzekļiem *

Valstīm jānodrošina, ka finanšu iestādes, veicot naudas pārvedumus ar telekomunikāciju līdzekļiem un sniedzot ar šādiem pārvedumiem saistītus paziņojumus, nodrošina arī precīzu nepieciešamo informāciju par maksātāju un informāciju par saņēmēju, tāpat iestādēm jānodrošina, ka visā maksājuma ķēdē informācija tiek sniegta kopā ar šādu naudas pārvedumu vai ar to saistīto paziņojumu.

Valstīm jānodrošina, ka finanšu iestādes uzrauga naudas pārvedumus ar telekomunikāciju līdzekļiem, lai varētu konstatēt darījumus, kuros trūkst informācijas par patieso maksātāju un/vai labuma guvēju, kā arī veic atbilstīgus pasākumus.

Valstu pienākums ir nodrošināt, ka, apstrādājot naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļiem, finanšu iestādes veic iesaldēšanu un liedz veikt darījumu ar sarakstā norādītām personām vai struktūrvienībām atbilstoši noteikumiem, kas minēti attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās, piemēram, Rezolūcijā Nr. 1267 (1999) un tai sekojošajās rezolūcijās, kā arī Rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kas saistīta ar terorisma un teroristu finansēšanas novēršanu un apkarošanu.

PAĻAUŠANĀS, KONTROLES MEHĀNISMI UN FINANŠU GRUPAS

17. Paļaušanās uz trešām pusēm *

Valstis var atļaut finanšu iestādēm paļauties uz trešo pušu veiktiem 10. rekomendācijā minēto klienta izpētes pasākumu a)–c) apakšpunktā minētiem elementiem vai arī sākt uzņēmējdarbību, ja vien tiek izpildīti tālāk minētie kritēriji. Ja šāda paļaušanās ir atļauta, galīgo atbildību par klienta izpētes pasākumu izpildi uzņemas tā finanšu iestāde, kura uzticas trešai pusei.

Izpildāmie kritēriji ir šādi:

a) finanšu iestādei, kura uzticas trešai pusei, nekavējoties jāiegūst nepieciešamā informācija par 10. rekomendācijā minēto klienta izpētes pasākumu a)–c) apakšpunktā minētajiem elementiem;

b) finanšu iestādēm jāveic atbilstoši pasākumi, lai pārliecinātos, ka trešā puse pēc attiecīga pieprasījuma varēs nekavējoties iesniegt identifikācijas datu un citu ar klienta izpētes prasībām saistītu dokumentu kopijas;

c) finanšu iestādei jāpārliecinās, ka trešās puses darbība tiek regulēta, uzraudzīta un pārraudzīta un tā ir ieviesusi pasākumus nolūkā nodrošināt atbilstību klienta izpētes un datu saglabāšanas prasībām, kas minētas 10. un 11. rekomendācijā;

d) nosakot, kurā valstī var atrasties minētajiem noteikumiem atbilstīga trešā puse, valstīm jāņem vērā informācija, kas pieejama par valsts riska līmeni.

Ja finanšu iestāde paļaujas uz kādu trešo pusi, kura ietilpst tajā pašā finanšu grupā, un i) šī grupa piemēro klienta izpētes un datu saglabāšanas prasības atbilstoši 10., 11. un 12. rekomendācijā noteiktajam, kā arī īsteno programmas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai atbilstoši 18. rekomendācijai, un ii) ja šo klienta izpētes un datu saglabāšanas prasību, kā arī NILLTFN programmu efektīvu īstenošanu grupas līmenī uzrauga kompetenta iestāde, tad attiecīgās kompetentās iestādes var uzskatīt, ka attiecīgā finanšu iestāde savas grupas programmā īsteno pasākumus, kuri izklāstīti iepriekš b) un c) apakšpunktā, un var pieņemt lēmumu, ka d) apakšpunktā minētais nav obligāts priekšnoteikums, lai paļautos gadījumos, ja augstāks valsts risks tiek atbilstoši mazināts ar grupas *AML/CFT* pamatnostādņēm.

18. Iekšējās kontroles mehānismi, ārvalstu filiāles un meitasuzņēmumi *

Finanšu iestādēm ir jānosaka prasība ieviest programmas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai. Finanšu grupām ir jānosaka pienākums ieviest grupas līmenī programmas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai, tostarp politikas un procedūras informācijas apmaiņai grupā NILLTFN vajadzībām.

Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums nodrošināt, ka to ārvalstu filiāles un meitasuzņēmumi, kuros tām pieder lielākā kapitāla daļa, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai paredzētajās finanšu grupas programmās īsteno NILLTFN pasākumus, ņemot vērā piederības valstī esošās prasības, ar kurām īsteno *FATF* rekomendācijas.

19. Valstis, kurās iespējams augstāks risks *

Finanšu iestādēm jānosaka pienākums piemērot padziļinātās klientu izpētes pasākumus darījuma attiecībām un darījumiem ar fiziskām un juridiskām personām, kā arī finanšu iestādēm no valstīm, attiecībā uz kurām šādu prasību paredz *FATF*. Piemērotajiem padziļinātās izpētes pasākumiem ir jābūt efektīviem un samērīgiem ar riskiem.

Valstīm ir jāspēj īstenot atbilstīgus pretpasākumus, ja *FATF* aicina tā rīkoties. Valstīm ir jāspēj īstenot pretpasākumus arī neatkarīgi no *FATF* aicinājuma tā rīkoties. Šādiem pretpasākumiem ir jābūt efektīviem un samērīgiem ar riskiem.

ZIŅOŠANA PAR AIZDOMĪGIEM DARĪJUMIEM

20. Ziņošana par aizdomīgiem darījumiem *

Ja finanšu iestādei rodas aizdomas vai ir pamatots iemesls aizdomām par to, ka līdzekļi ir noziedzīgi iegūti vai ir saistīti ar teroristu finansēšanu, ir jānosaka likumā tai pienākums par savām aizdomām nekavējoties informēt Finanšu izlūkošanas vienību (FIV).

21. Brīdināšana un konfidencialitāte

Tiesību aktos jānosaka, ka:

a) finanšu iestādēm, to vadītājiem, ierēdņiem un darbiniekiem nepiemēro kriminālatbildību un civilatbildību par līgumā vai kādā tiesību, normatīvajā vai administratīvajā aktā noteikta informācijas neatklāšanas ierobežojuma pārkāpšanu, ja šāda informācija ir sniegta, par savām aizdomām labā ticībā informējot Finanšu izlūkošanas vienību, pat ja ziņotājam nav precīzas informācijas par sākotnējo noziedzīgo darbību un neatkarīgi no tā, vai nelikumīgā darbība ir faktiski notikusi; kā arī

b) finanšu iestādes, to vadītāji, ierēdņi un darbinieki nedrīkst izpaust informāciju („brīdināt”) par to, ka Finanšu izlūkošanas vienībai ir sniegts ziņojums par aizdomīgu darījumu vai ar to saistīta informācija.

NOTEIKTĀS NEFINANŠU DARBĪBAS UN PROFESIJAS (NNDP)

22. NNDP: klienta izpēte *

Klientu izpētes un datu saglabāšanas prasības, kuras izklāstītas 10., 11., 12., 15. un 17. rekomendācijā, attiecas arī uz noteiktajām finanšu darbībām un profesijām (NNDP) šādos gadījumos:

a) kazino – ja klienti iesaistās finanšu darījumos, kuru vērtība ir vienāda ar vai lielāka par noteikto robežvērtību;

b) nekustamo īpašumu aģenti – ja tie iesaistās nekustamā īpašuma pirkuma un pārdevuma darījumos savu klientu uzdevumā;

c) Dārgmetālu un dārgakmeņu dīleri – ja tie ar klientu veic tādus skaidras naudas darījumus, kuru vērtība ir vienāda ar vai lielāka par noteikto robežvērtību;

d) advokāti, notāri un citi neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi un grāmatveži – ja tie gatavojas veikt vai veic darījumus savu klientu uzdevumā saistībā ar šādām darbībām:

* pērk un pārdod nekustamo īpašumu;

* pārvalda klienta naudu, vērtspapīrus vai citus aktīvus;

* pārvalda banku kontus, krājkontus vai vērtspapīru kontus;

* organizē ieguldījumus uzņēmumu izveidei, darbībai vai pārvaldībai;

* dibina, rīkojas vai pārvalda juridiskas personas vai veidojumus, kā arī pērk un pārdod uzņēmumus;

e) trasta un uzņēmumu pakalpojumu sniedzēji – ja tie klienta uzdevumā gatavojas veikt vai veic darījumus saistībā ar šādām darbībām:

* rīkojas juridisku personu dibināšanas aģenta statusā;

* rīkojas kā (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) uzņēmuma direktors vai sekretārs, partnerības partneris vai līdzīga amata pārstāvis attiecībā uz citām juridiskām personām;

* nodrošina reģistrētu biroju, uzņēmuma adresi vai atrašanās vietu, korespondenci vai administratīvo adresi uzņēmumam, partnerībai vai citai juridiskai personai vai veidojumam;

* rīkojas (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) ar tiešu pilnvarojumu pilnvarotas personas statusā vai pilda līdzvērtīgu funkciju kādam cita veida juridiskam veidojumam;

* rīkojas (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) akcionāra pārstāvja statusā citas personas uzdevumā.

23. NNDP: citi pasākumi *

Prasības, kas noteiktas 18.– 21. rekomendācijā, attiecas uz visām noteiktajām nefinanšu darbībām un profesijām, kuras atbilst šādiem nosacījumiem.

a) Advokātiem, notāriem, citiem neatkarīgiem juridiskās nozares profesionāļiem un grāmatvežiem ir jānosaka pienākums ziņot par aizdomīgiem darījumiem, ja tie klienta uzdevumā vai tā labā veic finanšu darījumu, kas ir saistīts ar 22. rekomendācijas d) apakšpunktā aprakstītajām darbībām. Valstis tiek īpaši mudinātas attiecināt prasību par ziņošanu arī uz pārējām grāmatvežu profesionālajām darbībām, tostarp revīzijas pārbaudi.

b) Dārgakmeņu un dārgmetālu tirgotājiem ir jānosaka pienākums ziņot par aizdomīgiem darījumiem, ja tie ar klientu veic skaidras naudas darījumus, kuru vērtība ir vienāda ar vai lielāka par noteikto robežvērtību;

c) Trasta un uzņēmumu pakalpojumu sniedzējiem ir jānosaka pienākums ziņot par aizdomīgiem darījumiem klienta vārdā, ja šie pakalpojumu sniedzēji klienta uzdevumā vai tā labā veic darījumu, kas saistīts ar 22. rekomendācijas e) apakšpunktā minētajām darbībām.

E. JURIDISKO PERSONU UN VEIDOJUMU PĀRSKATĀMĪBA UN PATIESIE LABUMA GUVĒJI

24. Juridisko personu pārskatāmība un patiesie labuma guvēji *

Valstīm ir jāveic pasākumi, lai novērstu juridisku personu ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas nolūkos. Valstīm ir jānodrošina, ka ir pieejama pareiza, precīza un savlaicīga informācija par juridisku personu faktiskajiem īpašniekiem un juridiskās personas kontroli, kuru kompetentās iestādes var laikus iegūt vai kurai tās var piekļūt. Valstīm, kurās darbojas juridiskas personas, kas var emitēt uzrādītāja akcijas vai uzrādītāja akciju garantijas, vai kurās ļauj darboties akcionāru pārstāvjiem vai direktoru pārstāvjiem, jo īpaši jāveic efektīvi pasākumi, lai nodrošinātu, ka šīs personas netiek ļaunprātīgi izmantotas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas nolūkos. Valstīm jāpārdomā pasākumi, ar kuriem finanšu iestādes un NNDP, kuras īsteno 10. un 22. rekomendācijā izklāstītās prasības, varētu vieglāk piekļūt informācijai par faktiskajiem īpašniekiem un kontroli.

25. Juridisko veidojumu pārskatāmība un patiesie labuma guvēji *

Valstīm jāveic pasākumi, lai novērstu juridisku veidojumu ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas nolūkos. Valstīm īpaši jānodrošina, ka ir pieejama atbilstīga, pareiza un savlaicīga tāda informācija par tiešiem trastiem, tostarp informācija par trasta dibinātājiem, pilnvarotajiem un labuma guvējiem, kuru kompetentās iestādes var laikus iegūt vai kurai tās var piekļūt. Valstīm jāizskata pasākumi, ar kuriem finanšu iestādes un NNDP, kuras īsteno 10. un 22. rekomendācijā izklāstītās prasības, varētu vieglāk piekļūt informācijai par faktiskajiem īpašniekiem un kontroli.

F. KOMPETENTO IESTĀŽU PILNVARAS UN ATBILDĪBA, KĀ ARĪ CITI INSTITUCIONĀLIE PASĀKUMI

REGULĒŠANA UN UZRAUDZĪBA

26. Finanšu iestāžu regulēšana un uzraudzība *

Valstīm ir jānodrošina, ka finanšu iestādes tiek atbilstoši regulētas un uzraudzītas, un efektīvi īsteno FATF rekomendācijas. Kompetentajām iestādēm vai finanšu uzraugiem būtu jāveic nepieciešamie juridiskie vai regulējošie pasākumi, lai liegtu noziedzniekiem vai to sabiedrotajiem kļūt par finanšu iestādes faktiskajiem īpašniekiem vai iegūt būtisku līdzdalību, vai kontrolēt tās intereses, vai pildīt šādas iestādes pārvaldības funkciju. Valstis nedrīkst apstiprināt čaulas banku dibināšanu vai darbības turpināšanu.

Attiecībā uz finanšu iestādēm, kurām jāievēro pamatprincipi, vispārējās uzraudzības nolūkos īstenotos regulējošos un uzraudzības pasākumus, kuri ir nozīmīgi arī noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un teroristu finansēšanai, tāpat jāpiemēro arī, lai īstenotu NILLTFN. Tam jāietver arī konsolidēta grupas uzraudzība, lai īstenotu NILLTFN.

Citas finanšu iestādes ir jālicencē vai jāreģistrē, un tām jābūt attiecīgi regulētām, kā arī pakļautām uzraudzībai vai pārraudzībai, lai īstenotu NILLTFN mērķus, ņemot vērā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas risku attiecīgajā nozarē. Ja finanšu iestādes sniedz naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumu vai naudas vai valūtas maiņas pakalpojumu, tad tās ir vismaz jālicencē vai jāreģistrē, un attiecībā uz tām jāīsteno efektīva sistēma, kuru piemēro, lai pārraudzītu un nodrošinātu atbilstību valsts NILLTFN prasībām.

27. Uzraudzības iestāžu pilnvaras

Uzraudzības iestādēm ir jāpiešķir attiecīgas pilnvaras uzraudzīt vai pārraudzīt finanšu iestādes, lai nodrošinātu finanšu iestāžu atbilstību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām, tostarp šīm personām ir jābūt pilnvarotām veikt pārbaudes. Šīm personām jābūt pilnvarotām pieprasīt finanšu iestādei sagatavot jebkuru svarīgu informāciju minētās atbilstības pārraudzīšanai un par minēto prasību neizpildi piemērot sankcijas saskaņā ar 35. rekomendāciju. Uzraudzības iestādēm jāpiešķir pilnvaras īstenot virkni disciplināro un finanšu sankciju, tostarp tām jābūt pilnvarotām attiecīgā gadījumā atsaukt, ierobežot vai apturēt finanšu iestādes licences darbību.

28. NNDP regulēšana un uzraudzība *

Noteiktām nefinanšu darbībām un profesijām (NNDP) jāpiemēro šādus regulējošos un uzraudzības pasākumus.

a) Attiecībā uz kazino jāpiemēro vispusīgu regulējošo un uzraudzības režīmu, ar ko nodrošina, ka šīs iestādes ir efektīvi īstenojušas nepieciešamos NILLTFN pasākumus. Nodrošina vismaz norādītos elementus:

* kazino ir jābūt licencei;

* kompetentajām iestādēm jāveic nepieciešamie juridiskie vai regulējošie pasākumi, lai noziedzniekiem vai to sabiedrotajiem liegtu kļūt par kazino faktiskajiem īpašniekiem vai iegūt būtisku līdzdalību kapitālā, vai kontrolēt tā intereses, vai pildīt tā pārvaldības funkciju; kā arī

* kompetentajām iestādēm ir jānodrošina kazino efektīva uzraudzība atbilstībai NILLTFN prasībām.

b) Valstu pienākums ir nodrošināt, ka pārējām NNDP kategorijām piemēro efektīvu kontroles sistēmu, ar ko nodrošina uzraudzību un garantē to darbības atbilstību NILLTFN prasībām. Tas jāveic, pamatojoties uz riska iespējamību. Minētās darbības var veikt a) uzraudzības iestāde vai b) atbilstīga pašpārvaldes organizācija, ja vien šāda organizācija spēj nodrošināt, ka tās biedri ievēro noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasības.

Tāpat uzraudzības iestādei vai pašpārvaldes organizācijai ir a) jāīsteno pasākumi, kas nepieciešami, lai novērstu to, ka noziedznieki vai to sabiedrotie tiek profesionāli akreditēti vai tiem ir būtiska līdzdalība kapitālā vai kontrolējošas intereses, vai tie ir faktiskie īpašnieki, vai tie pilda pārvaldības funkciju; piemēram, šī persona var vērtēt kandidātus, pamatojoties uz piemērotības pārbaudi (“fit and proper”); un b) jābūt pieejamām efektīvām, samērīgām un atturošām sankcijām atbilstoši 35. rekomendācijā noteiktajam, lai piemērotu tās gadījumos, kad netiek ievērotas NILLTFN prasības.

OPERATĪVĀS UN TIESĪBU AIZSARDZĪBAS IESTĀDES

29. Finanšu izlūkošanas vienība *

Valstīm jāizveido Finanšu izlūkošanas vienība (FIV), kas būtu valsts centrs, kurā saņem un analizē informāciju par a) ziņojumiem par aizdomīgiem darījumiem, kā arī b) citu informāciju, kas saistīta ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītiem sākotnējiem noziedzīgiem nodarījumiem un teroristu finansēšanu, un ar kura starpniecību varētu izplatīt analizē iegūtos rezultātus. FIV ir jābūt iespējai iegūt papildu informāciju no ziņojumu iesniegušajām struktūrvienībām, un jānodrošina šīs vienības savlaicīga piekļuve finanšu, administratīvajai un tiesībaizsardzības informācijai, kas tai ir nepieciešama, lai pareizi pildītu savas funkcijas.

30. Izmeklēšanas un citu tiesību aizsardzības iestāžu atbildība *

Valstīm ir jānodrošina, ka izraudzītās tiesībaizsardzības iestādes atbild par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas gadījumu izmeklēšanu saskaņā ar valsts *AML/CFT* politiku. Vismaz visos gadījumos, kas saistīti ar lielākajiem noziedzīgos līdzekļus veidojošajiem noziegumiem, šīm izraudzītajām tiesībaizsardzības iestādēm paralēli noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu sākotnējo noziedzīgo nodarījumu un teroristu finansēšanas gadījumu izmeklēšanai ir jāveic vismaz proaktīva finanšu izmeklēšana. Tas jāattiecinā arī uz gadījumiem, kad saistītais sākotnējais noziedzīgais nodarījums tiek izdarīts ārpus to jurisdikcijas. Valstīm ir jānodrošina, ka kompetentajām iestādēm ir noteikta atbildība ātri identificēt, izsekot un sākt darbības, lai iesaldētu vai konfiscētu īpašumu, kurš ir vai var būt konfiscējams vai par kuru ir aizdomas kā par nozieguma iegūtu līdzekli. Tāpat valstīm vajadzības gadījumā jāizveido daudzdisciplināra pastāvīga vai pagaidu grupa, kas specializējas ar finansēm vai aktīviem saistītu darījumu izmeklēšanā. Valstīm jānodrošina, ka vajadzības gadījumā tiek veikta kopīga izmeklēšana ar citu valstu attiecīgajām kompetentajām iestādēm.

31. Tiesībaizsardzības un izmeklēšanas iestāžu pilnvaras *

Izmeklējot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu sākotnējo noziedzīgo nodarījumu un teroristu finansēšanas gadījumus, kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai piekļūt visiem nepieciešamajiem dokumentiem un informācijai, ko var izmantot šādā izmeklēšanā un lietas ierosināšanā, kā arī ar to saistītās darbībās. Tostarp tām jābūt pilnvarotām izmantot piespiedu pasākumus, lai iegūtu no finanšu iestādēm, NNDP un citām fiziskām vai juridiskām personām reģistru sagatavošanai, to rīcībā esošos ierakstus, kā arī lai veiktu personu un telpu kratīšanu, liecību iegūšanu, un lai nodrošinātu konfiskācijas veikšanu, kā arī pierādījumu iegūšanu.

Valstīm jānodrošina, ka kompetentās iestādes, kuras veic izmeklēšanu, var izmantot plašu tādu izmeklēšanas metožu klāstu, kuras ir piemērotas situācijai, kad ir jāizmeklē noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu sākotnējo noziedzīgo nodarījumu un teroristu finansēšanas gadījumi. Šīs izmeklēšanas metodes ir: slepena operācija, ziņojumu pārtveršana, piekļuve datorsistēmām un kontrolēta piegāde. Turklāt valstīm ir jāievieš efektīvi mehānismi, ar kuriem laikus varēs konstatēt, vai fiziskām vai juridiskām personām ir konti un vai tās kontrolē kontus. Tāpat valstīm ir jāparedz mehānismi, ar kuriem nodrošināt, ka kompetentās iestādes ir izstrādājušas procesu aktīvu identificēšanai bez iepriekšējas īpašnieka informēšanas. Izmeklējot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu sākotnēju noziedzīgu nodarījumu un terorista finansēšanas gadījumus, kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai pieprasīt visu nepieciešamo informāciju, kura ir Finanšu izlūkošanas vienības rīcībā.

32. Skaidras naudas kurjeri *

Valstīm jāparedz pasākumi, ar kādiem būtu iespējams konstatēt valūtas un uzrādītāja vērtspapīru fizisku pārvietošanu pāri robežām, tostarp tās var ieviest deklarēšanas sistēmu un/vai informācijas sniegšanas sistēmu.

Valstīm jānodrošina, ka to kompetentajām iestādēm ir juridiskas pilnvaras apturēt vai aizturēt valūtu vai uzrādītāja vērtspapīrus, ja pastāv aizdomas, ka tie varētu būt saistīti ar teroristu finansēšanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai sākotnējiem noziedzīgiem nodarījumiem, vai ka tie varētu būt nepatiesi deklarēti vai par tiem sniegtā informācija varētu būt nepatiesa.

Valstīm jānodrošina efektīvu, samērīgu un atturošu sankciju pieejamība, lai varētu vērsties pret personām, kuras nepareizi deklarē vai sniedz nepatiesu informāciju. Ja valūta vai uzrādītāja vērtspapīri ir saistīti ar teroristu finansēšanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai predikatīviem nodarījumiem, valstīm ir jāīsteno pasākumi, tostarp likumdošanas pasākumi, lai saskaņā ar 4. rekomendāciju būtu iespējams šādu valūtu vai instrumentus konfiscēt.

VISPĀRĪGAS PRASĪBAS

33. Statistikas dati

Valstīm ir jāuztur vispusīgi statistikas dati par jautājumiem, kas ir saistīti ar ieviesto *AML/CFT* sistēmu efektivitāti un produktivitāti. Tostarp ir jābūt arī statistikas datiem par saņemtajiem un nosūtītajiem ziņojumiem par aizdomīgiem darījumiem, par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas gadījumu izmeklēšanu, apsūdzību un notiesāšanu, par iesaldēto un konfiscēto īpašumu, kā arī par savstarpēju tiesisko palīdzību vai citiem starptautiskiem sadarbības pieprasījumiem.

34. Vadlīnijas un atgriezeniskā saite

Kompetentajām iestādēm, uzraudzības iestādēm un pašpārvaldes organizācijām ir jāizstrādā vadlīnijas, kā arī jānodrošina atgriezeniskā saite, kas finanšu iestādēm un noteiktajām nefinanšu darbībām un profesijām palīdzēs īstenot valstī noteiktos pasākumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai, kā arī aizdomīgu darījumu atklāšanai un ziņošanai par tiem.

SANKCIJAS

35. Sankcijas

Valstīm jānodrošina virkne efektīvu, samērīgu un atturošu sankciju – kriminālu, civilu vai administratīvu –, kuras var piemērot 6. un 8.–23. rekomendācijās minētajām fiziskajām vai juridiskajām personām, kas nepilda *AML/CFT* prasības. Sankcijām jābūt piemērojamām ne vien finanšu iestādēm un NNDP, bet arī to direktoriem un augstākajai vadībai.

G. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

36. Starptautiskie instrumenti

Valstīm nekavējoties jārikojas, lai kļūtu par starptautisku dokumentu līgumslēdzējām pusēm un pilnībā ieviestu Vīnes konvenciju (1988), Palermo konvenciju (2000), Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvenciju (2003), kā arī Konvenciju par cīņu pret terorisma finansēšanu (1999). Valstis tiek mudinātas ratificēt un ieviest citas attiecīgās starptautiskās konvencijas, piemēram, Eiropas Padomes Konvenciju par kibernetiskajiem (2001), Amerikas Pretterorisma konvenciju (2002), kā arī Eiropas Padomes Konvenciju par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju (2005).

37. Savstarpēja tiesiskā palīdzība

Valstīm ir ātri, konstruktīvi un efektīvi jānodrošina plašākais iespējamais savstarpējās tiesiskās palīdzības pasākumu klāsts attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu predikatīvo nodarījumu un teroristu finansēšanas gadījumu izmeklēšanu, lietas ierosināšanu un saistīto tiesvedību. Valstu rīcībā jābūt tiesiskās palīdzības sniegšanai atbilstīgam juridiskajam pamatam un attiecīgā gadījumā to rīcībā jābūt līgumam, režīmam vai citam mehānismam sadarbības paplašināšanai. Proti:

- a) valstis nedrīkst aizliegt savstarpējas tiesiskās palīdzības sniegšanu vai izvirzīt nepieņemamus vai nepamatoti ierobežojošus noteikumus savstarpējas tiesiskās palīdzības sniegšanai;
- b) valstīm jānodrošina, ka to rīcībā ir skaidras un efektīvas procedūras, lai laikus prioritizētu un izpildītu tiesiskās palīdzības lūgumus. Valstīm ir jāizmanto centrālā iestāde vai cits oficiāli izveidots mehānisms, lai efektīvi pārsūtītu un izpildītu šādus pieprasījumus. Lai pārraudzītu pieprasījumu izskatīšanas gaitu, jāuztur dokumentu pārvaldības sistēma;
- c) valstis nedrīkst atteikt izpildīt savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgumu, pamatojoties tikai uz to, ka attiecīgais nodarījums, iespējams, ir saistīts arī ar fiskāliem jautājumiem;
- d) valstis nedrīkst atteikt izpildīt savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgumu, pamatojoties uz to, ka tiesību aktos paredzēts, ka finanšu iestādēm vai NNDP ir jāievēro slepenība vai konfidencialitāte (izņemot gadījumus, kad attiecīgā pieprasītā informācija tiek glabāta apstākļos, kādos ir spēkā advokāta un klienta saziņas konfidencialitāte vai juridiskā dienesta noslēpums);
- e) valstīm ir jāievēro konfidencialitāte attiecībā uz saņemtajiem savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgumiem un tajos ietverto informāciju, ņemot vērā valsts tiesību aktu pamatprincipus, lai aizsargātu izmeklēšanas vai pieprasījuma integritāti. Ja pieprasījumu saņēmumā valsts nespēj izpildīt konfidencialitātes prasību, tai nekavējoties jāinformē valsts, kura nosūtījusi pieprasījumu.

Ja savstarpēja tiesiskā palīdzība neietver piespiedu darbības, valstīm tā ir jāsniedz, neraugoties uz abpusējās sodāmības neesamību. Valstīm ir jāapsver iespēja pieņemt pasākumus, kas nepieciešami, lai abpusējās sodāmības neesamības gadījumā tās varētu sniegt plaša spektra palīdzību.

Ja abpusējā sodāmība ir priekšnoteikums savstarpējās tiesiskās palīdzības sniegšanai, jāuzskata, ka priekšnoteikums ir izpildīts neatkarīgi no tā, vai abās valstīs attiecīgais nodarījums klasificēts vienā nodarījumu kategorijā vai tā apzīmēšanai izmantots viens termins, ja vien abās valstīs par attiecīgā pārkāpuma pamatā esošo rīcību paredzēta kriminālatbildība.

Valstīm ir jānodrošina, ka papildus 31. rekomendācijā minētajām pilnvarām un izmeklēšanas metodēm, kā arī citām kompetento iestāžu pilnvarām un to rīcībā esošajām izmeklēšanas metodēm, var izmantot arī:

a) tās pilnvaras un metodes, kas saistītas ar informācijas, dokumentu vai pierādījumu (tostarp finanšu reģistru) sagatavošanu, meklēšanu un izņemšanu no finanšu iestādēm vai citām personām, un ar liecinieku liecību uzklaušāšanu, un

b) plašu citu pilnvaru un izmeklēšanas metožu klāstu,

lai tādējādi varētu reaģēt uz savstarpējas tiesiskās palīdzības pieprasījumiem un – ja tas atbilst valsts regulējumam – reaģēt uz tiešiem ārvalstu tiesu vai tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījumiem, kas izteikti valsts darījumu partneriem.

Lai novērstu jurisdikciju konfliktus, īpaša uzmanība jāpievērš tādu mehānismu izstrādei un piemērošanai, kas paredzēti, lai taisnīguma interesēs noteiktu labāko vietu apsūdzības uzturēšanai lietās, kur apsūdzība iespējama vairāk kā vienā valstī.

Pieprasot savstarpēju tiesisko palīdzību, valstīm ir jādara viss iespējamais, lai sniegtu pilnīgu faktisko un juridisko informāciju, kas nodrošinātu savlaicīgu un efektīvu lūguma izpildi, tostarp jānorāda steidzamības aspekts, un tām šāds pieprasījums ir jānosūta, izmantojot ātrus līdzekļus. Pirms pieprasījuma nosūtīšanas valstīm ir jādara viss iespējamais, lai noskaidrotu palīdzības saņemšanai noteiktās tiesiskās prasības un formalitātes.

Jānodrošina, ka par savstarpējās tiesiskās palīdzības sniegšanu atbildīgo iestāžu (piemēram, Centrālās iestādes) rīcībā ir atbilstoši finanšu, cilvēku un tehniskie resursi. Valstīs ir jāpastāv procesiem, lai nodrošinātu, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām prasmēm.

38. Savstarpēja tiesiskā palīdzība: iesaldēšana un konfiskācija *

Valstīm jānodrošina, ka pastāv iestāde ātrai reaģēšanai uz ārvalstu pieprasījumiem identificēt, iesaldēt, izņemt un konfiscēt: legalizētu mantu; noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā, predikatīvos nodarījumos un teroristu finansēšanā radītus ieņēmumus; rīkus, kas izmantoti vai bijuši paredzēti izmantošanai šādu nodarījumu izdarīšanai; līdzvērtīgu mantu. Tostarp šai iestādei jāspēj reaģēt uz lūgumiem saistībā ar procesu par mantas konfiskāciju bez notiesājoša sprieduma un saistītiem pagaidu pasākumiem, ja vien tas nav pretrunā valsts tiesību aktu pamatprincipiem. Tāpat valstīm ir jāievieš efektīvi mehānismi šādas mantas, rīku vai līdzvērtīgas mantas pārvaldīšanai, kā arī kārtība ieņēmumu izņemšanas un konfiskācijas koordinēšanai, tostarp arī konfiscēto aktīvu sadalei.

39. Izdošana

Valstīm bez nepamatotas kavēšanās ir konstruktīvi un efektīvi jāpilda izdošanas lūgumi, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu. Tāpat valstīm ir

jāisteno visi iespējamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka tās negarantē drošu vietu personām, kuras ir apsūdzētas terorisma, terora aktu vai teroristu organizāciju finansēšanā. Proti:

a) valstīm jānodrošina, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un teroristu finansēšana ir pārkāpumi, par kuriem var piemērot izdošanu;

b) valstīm jānodrošina, ka to rīcībā ir skaidras un efektīvas procedūras, lai laikus izpildītu un nepieciešamības gadījumā prioritizētu izdošanas lūgumus. Lai pārraudzītu pieprasījumu izskatīšanas gaitu, jāuztur dokumentu pārvaldības sistēma;

c) valstis nedrīkst izvirzīt nepamatotus vai pārmērīgi ierobežojošus noteikumus pieprasījumu izpildei; kā arī

d) valstīm jānodrošina, ka to rīcībā ir atbilstīgs tiesiskais regulējums izdošanas jomā.

Katrai valstij ir jāizdod savi pilsoņi vai, ja valsts, pamatojoties tikai uz pilsonības aspektu, to nedara, tai pēc izdošanu pieprasošs valsts lūguma, ir bez nepamatotas kavēšanās jānodod lieta tās kompetentajām iestādēm, lai izmeklētu pieprasījumā minētos pārkāpumus. Šīm iestādēm ir jāpieņem lēmums un atbilstoši šis valsts nacionālajam likumam jāveic process tāpat kā par jebkuru citu smagu nodarījumu. Lai nodrošinātu šādas apsūdzības efektivitāti, attiecīgajām valstīm ir jāsadarbjas, īpaši procesuālos un pierādījumu jautājumos.

Ja izdošana ir iespējama tikai abpusējās sodāmības gadījumā, jāuzskata, ka šāda prasība ir izpildīta neatkarīgi no tā, vai abās valstīs attiecīgais noziegums klasificēts vienā pārkāpumu kategorijā vai tā apzīmēšanai izmantots viens termins, ja vien abās valstīs paredzēta kriminālatbildība par attiecīgā pārkāpuma pamatā esošo rīcību.

Saskaņā ar savu tiesību aktu pamatprincipiem valstīm ir jāparedz vienkāršoti izdošanas mehānismi, piemēram, tādi, kas attiecīgajām iestādēm ļautu tiešā veidā pārsūtīt pieprasījumus pagaidu arestam, izdot personas, pamatojoties tikai uz aresta orderi vai spriedumu, vai ieviešot vienkāršotu izdošanu personām, kas tai piekrīt un atsakās no formālās izdošanas procedūras. Jānodrošina, ka par izdošanu atbildīgo iestāžu rīcībā ir atbilstoši finanšu, cilvēku un tehniskie resursi. Valstu rīcībā jābūt attiecīgiem procesiem, ar kuriem var nodrošināt, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām prasmēm.

40. Citi starptautiskās sadarbības veidi *

Valstīm jānodrošina, ka to kompetentās iestādes var ātri, konstruktīvi un efektīvi nodrošināt visplašāko starptautisko sadarbību attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītiem predikatīviem nodarījumiem un teroristu finansēšanu. Valstīm tas jā dara gan pēc savas iniciatīvas, gan pēc pieprasījuma, un ir jāizstrādā sadarbības nodrošināšanas tiesiskais pamats. Valstīm jāpilnvaro savas kompetentās iestādes izmantot visefektīvākos sadarbības līdzekļus. Ja kompetentajai iestādei ir nepieciešams divpusējs vai daudzpusējs nolīgums vai režīms, piemēram, saprašanās memorands, tad par tiem vienojas un tos laikus paraksta ar iespējami plašāku ārvalstu partneru loku.

Kompetentajām iestādēm ir jāizmanto skaidri kanāli vai mehānismi informācijas un cita veida palīdzības lūgumu efektīvai pārsūtīšanai un izpildei. Kompetento iestāžu rīcībā ir jābūt skaidriem un efektīviem procesiem, pēc kuriem nosaka prioritāti, laikus izpilda pieprasījumus un aizsargā saņemto informāciju.

FINANŠU DARĪJUMU DARBA GRUPAS (*FATF*) REKOMENDĀCIJU SKAIDROJOŠĀS PIEZĪMES

1. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (RISKU NOVĒRTĒŠANA UN AR RISKU PAMATOTAS PIEEJAS ĪSTENOŠANA)

1. Ar risku pamatota pieeja (*RBA*) ir efektīva metode noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas apkarošanai. Nosakot, kādā veidā ar risku pamatota pieeja būtu jāievieš nozarē, valstīm ir jāizvērtē attiecīgās nozares kapacitāte un pieredze saistībā ar pret darbību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un terorisma finansēšanai (*NILLTFN*). Valstīm ir jāizprot, ka tā rīcības brīvība un uzliktā atbildība, ko finanšu iestādēm un noteiktām nefinanšu darbībām un profesijām (*NNDP*) piešķir un nosaka atbilstoši ar risku pamatotai pieejai, ir vairāk piemērota tām nozarēm, kurām ir lielāka kapacitāte un pieredze *NILLTFN* jomā. Tas nenozīmē, ka finanšu iestādes un *NNDP* ir atbrīvotas no prasības īstenot plašākus pasākumus, ja tās identificē lielāku iespējamo risku gadījumus. Pieņemot ar risku pamatotu pieeju, kompetentajām iestādēm, finanšu iestādēm un *NNDP* ir jāspēj nodrošināt, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai vai mazināšanai paredzētie pasākumi ir proporcionāli identificētajam riskam un dod iespēju iestādēm pieņemt lēmumus par pašu resursu visefektīvāko izmantošanas veidu.

2. Īstenojot ar risku pamatotu pieeju, finanšu iestādēm un *NNDP* ir jāievieš procedūras noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku apzināšanai, novērtēšanai, uzraudzībai, pārvaldībai un mazināšanai. Ar risku pamatotas pieejas galvenais princips ir šāds – tur, kur ir augstāks risks, valstīm ir jāizvirza prasība finanšu iestādēm un *NNDP* īstenot pastiprinātus pasākumus zināmo risku pārvaldīšanai un mazināšanai; un attiecīgi – ja risks ir zemāks, var tikt atļauti vienkāršoti pasākumi. Ja ir aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, vienkāršotus pasākumus nevar atļaut īstenot. Īpašajās rekomendācijās precīzāk izklāstīts, kā šis galvenais princips jāpiemēro īpašām prasībām. Stingri ierobežotos apstākļos un gadījumos, kad ir apstiprinājies, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks ir zems, valstis var arī nolemt nepiemērot atsevišķas rekomendācijas konkrētam finanšu iestādes vai darbības veidam, vai *NNDP* (skatīt tālāk dokumentā). Tāpat, ja, veicot risku novērtējumu, valstis secina, ka pastāv tādi iestāžu, darbību, uzņēmumu vai profesiju veidi, kuri pakļauti nopietnam noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskam un kuri neatbilst finanšu iestādes vai *NNDP* definīcijai, valstīm ir jāizvērtē iespēja piemērot *NILLTFN* prasības arī šīm nozarēm.

A. Valstu saistības un lēmumi

3. Riska novērtēšana – Valstīm¹ jāīsteno atbilstoši pasākumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku apzināšanai un novērtēšanai attiecīgajā valstī; tas jā dara regulāri un nolūkā: i) informēt par iespējamām izmaiņām valsts NILLTFN režīmā, tostarp par izmaiņām tiesību aktos, regulējumā un citos pasākumos; ii) palīdzēt kompetentajām iestādēm piešķirt un noteikt prioritāti NILLTFN resursiem; kā arī iii) nodrošināt informācijas pieejamību, finanšu iestādēm un NILLTFN veicot NILLTF riska novērtējumu. Valstīm jāgarantē, ka novērtējumā iekļauta jaunākā informācija, un tām jāievieš mehānismi, kas visām attiecīgajām kompetentajām iestādēm un pašpārvaldes iestādēm, finanšu iestādēm un NNDP palīdz iegūt atbilstošu informāciju par šīs novērtēšanas rezultātiem.

4. Augstāks risks – Ja valstis identificē augstāku risku iespējamību, tām jānodrošina, ka to ieviestajos NILLTFN režīmos ir paredzēta arī šādu risku iespējamība, un, neskarot citus valsts īstenotos pasākumus šo augstāko risku mazināšanai, jāizvirza noteikums finanšu iestādēm un NNDP īstenot stingrākus pasākumus šo risku pārvaldībai un mazināšanai vai jānodrošina, ka šī informācija tiek iekļauta finanšu iestāžu un NNDP veiktajos riska novērtējumos ar mērķi attiecīgi pārvaldīt un mazināt riskus. Ja *FATF* rekomendācijās ir norādītas augstāka riska darbības, attiecībā uz kurām ir jāveic stingrāki vai īpaši pasākumi, visi pasākumi ir jāīsteno, lai gan to apmērs var svārstīties, ņemot vērā konkrēto riska pakāpi.

5. Zemāks risks – Valstis var pieņemt lēmumu atļaut vienkāršotus pasākumus attiecībā uz atsevišķām *FATF* rekomendācijām, ar kurām finanšu iestādēm un NNDP nosaka veikt konkrētus pasākumus, ja vien ir identificēts mazāks risks un tas atbilst valsts veiktajam noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska novērtējumam, kā minēts 3. punktā.

Neatkarīgi no lēmuma, kas pieņemts, lai precizētu atsevišķas zemāka riska kategorijas saskaņā ar iepriekšējā punktā minēto, valstis var ļaut finanšu iestādēm un NNDP īstenot vienkāršotus klienta izpētes pasākumus, ja vien ir izpildītas prasības, kas izklāstītas tālāk B sadaļā (“Finanšu iestāžu un NNDP saistības un lēmumi”) un 7. punktā.

6. Izņēmumi – Valstis var nolemt nepiemērot atsevišķas *FATF* rekomendācijas, ar kurām finanšu iestādēm vai NNDP nosaka veikt konkrētas darbības, ja vien:

a) ir apstiprinājies, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks ir mazs; tas tiek darīts stingri ierobežotos un pamatotos apstākļos; un tas ir saistīts ar konkrētu finanšu iestādes vai darbības veidu, vai NNDP; vai

b) finanšu darījumus (kas nav naudas vai vērtības pārvedums) veic fiziska vai juridiska persona neregulāros vai ļoti ierobežotos gadījumos (ņemot vērā kvantitatīvus un absolūtus kritērijus) tā, ka pastāv zems noziedzīgi iegūtu līdzekļu un teroristu finansēšanas risks.

Lai gan apkopotā informācija var atšķirties atkarībā no riska pakāpes, 11. rekomendācijā minētās prasības glabāt informāciju ir jāattiecinā uz visu savāktu informāciju.

¹ Attiecīgā gadījumā, vērtējot šo saistību izpildi, vērā jāņem NILLTFN riska novērtējums starpvalstu līmenī.

7. Riska uzraudzība un pārraudzība – Par uzraudzību atbildīgajām personām (vai pašpārvaldes iestādēm attiecīgajās NNDP nozarēs) ir jānodrošina, ka finanšu iestādes un NNDP efektīvi piemēro tālāk dokumentā minētās prasības. Pildot uzticēto pienākumu, par uzraudzību atbildīgajām personām un pašpārvaldes iestādēm atbilstoši 26. un 28. rekomendācijas skaidrojošām piezīmēm un tajās paredzētajos gadījumos ir jāpārskata noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska profili, kā arī finanšu iestāžu un NNDP sagatavotie riska novērtējumi, un ir jāņem vērā šīs pārskatīšanas rezultāti.

B. Finanšu iestāžu un NNDP saistības un lēmumi

8. Riska novērtēšana – Finanšu iestādēm un NNDP ir jāveic atbilstoši pasākumi, lai identificētu un novērtētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskus (attiecībā uz klientiem, valstīm vai ģeogrāfiskām teritorijām, kā arī produktiem, pakalpojumiem, darījumiem vai piegādes kanāliem). Šie novērtējumi tām ir jādokumentē, lai spētu parādīt to pamatojumu, lai novērtējumi būtu atjaunoti un lai būtu pieejami atbilstoši mehānismi, ko piemērot, lai kompetentajām iestādēm un pašpārvaldes iestādēm sniegtu informāciju par riska novērtējumu. Jebkuram noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska novērtējumam pēc būtības un apmēra jāatbilst uzņēmējdarbības būtībai un apmēram. Finanšu iestādēm un NNDP vienmēr jāsaprot attiecīgie noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riski, tomēr kompetentās iestādes vai pašpārvaldes iestādes var pieņemt lēmumu, ka atsevišķi dokumentēti riska novērtējumi nav nepieciešami, ja īpašie attiecīgās nozares riski ir nepārprotami identificēti un izprasti.

9. Riska pārvaldība un mazināšana – Finanšu iestādēm un NNDP ir jāizstrādā politika, kontroles mehānismi un procedūras, kas sekmē identificēto risku pārvaldību un efektīvu mazināšanu (atsevišķi katrai valstij vai atsevišķi katrai finanšu iestādei vai NNDP). Tām ir jāpārtrauc šo kontroles mehānismu īstenošana un nepieciešamības gadījumā pastiprināšana. Politikas, kontroles mehānismi un procedūras ir jāapstiprina augstākajai vadībai, un pasākumiem, kuri tiek īstenoti [lielāku vai mazāku] risku pārvaldībai un mazināšanai, ir jābūt saskanīgiem ar valsts prasībām, kā arī kompetento iestāžu un pašpārvaldes iestāžu vadlīnijām.

10. Lielāks risks – Ja tiek identificēts lielāks risks, finanšu iestādēm un NNDP ir jāveic plašāki pasākumi šo risku pārvaldībai un mazināšanai.

11. Mazāks risks – Ja tiek identificēts mazāks risks, valsts var ļaut finanšu iestādēm un NNDP īstenot vienkāršotus pasākumus šo risku pārvaldībai un mazināšanai.

12. Pirms lēmuma pieņemšanas par vispārējo riska pakāpi un piemērojamo ietekmes mazināšanas pasākumu atbilstīgo līmeni finanšu iestādēm un NNDP, novērtējot risku, ir jāizvērtē visi attiecīgie riska faktori. Finanšu iestādes un NNDP pasākumiem var noteikt dažādu apjomu atkarībā no dažādo riska faktoru veida un pakāpes (piemēram, konkrētā situācijā klienta pieņemšanai tās var veikt klienta uzticamības standarta izpēti, bet plašākus klienta izpētes pasākumus – veicot pastāvīgu padziļinātu izpēti, vai otrādi).

3. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS NODARĪJUMS)

1. Pamatojoties uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret narkotisko un psihotropo vielu nelegālu apriti (1988, Vīnes konvencija) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret starptautisko organizēto noziedzību (2000, Palermo konvencija), valstīm jānosaka kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

2. Valstīm noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas noziegumu jāattiecina uz visiem smagiem noziegumiem nolūkā aptvert pēc iespējas plašāku predikatīvo noziegumu loku. Kā predikatīvo nodarījumu var noteikt visus nodarījumus vai noteikt zināmu sliekšni, piesaistot to vai nu kādai smagu nodarījumu kategorijai, vai brīvības atņemšanas sodam, kas piemērojams konkrētajam predikatīvajam nodarījumam (sliekšņa pieeja), vai pamatoties uz predikatīvo nodarījumu uzskaitījumu, vai arī minēto pieeju kombināciju.

3. Ja valstis īsteno robežvērtības pieeju, par predikatīvu nodarījumu jāuzskata ikviens likumpārkāpums, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ietilpst smagu pārkāpumu kategorijā, vai pārkāpums, par kuru piemēro maksimālo sodu, kas ir ilgāks par brīvības atņemšanu uz vienu gadu, vai valstīs, kuru tiesu sistēmā ir noteikta minimālā robežvērtība pārkāpumiem, predikatīvam nodarījumam jābūt jebkuram pārkāpumam, par kuru minimālais piespriestais sods ir ilgāks par brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem.

4. Neatkarīgi no izvēlētās pieejas valstīm katrā izraudzītajā pārkāpumu kategorijā ir jāiekļauj virkne pārkāpumu. Pārkāpums saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir jāattiecina uz jebkuru mantu neatkarīgi no tās vērtības, kas tieši vai netieši uzskatāma par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem. Pierādot, ka attiecīgā manta ir noziedzīgi iegūti līdzekļi, attiecīgajai personai nav jābūt notiesātai par predikatīvo nodarījumu.

5. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas predikatīvais nodarījums ir jāattiecina arī uz darbību, kas īstenota citā valstī un ir šajā valstī uzskatāma par pārkāpumu, un kas uzskatāma par predikatīvo nodarījumu, ja tā būtu īstenota vietējā mērogā. Valstis kā vienīgo nosacījumu var noteikt to, ka nodarījums būtu predikatīvais nodarījums, ja tiktu izdarīts nacionāli.

6. Valstis var noteikt, ka nodarījums saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju neattiecas uz personām, kuras izdarījušas predikatīvo nodarījumu, ja tādu attieksmi paredz valsts tiesību aktu pamatprincipi.

7. Valstīm jānodrošina, ka:

a) nodomu un apzināšanos, ko prasa noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījuma pierādīšanā, var secināt no objektīviem faktiskajiem apstākļiem;

b) fiziskām personām, kas ir notiesātas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, nosaka efektīvas, samērīgas un preventīvas kriminālsankcijas;

c) juridiskām personām nosaka kriminālatbildību un sankcijas, bet, ja tas nav iespējams (valsts tiesību aktu pamatprincipu dēļ), nosaka civilu vai administratīvu atbildību un sankcijas. Šī prasība neaizliedz paredzēt attiecībā juridiskām personām paralēlus kriminālprocesus, civilos vai administratīvos procesus valstīs, kurās pastāv vairākas atbildības formas. Šiem pasākumiem jābūt tādiem, kas neietekmē fizisko personu kriminālatbildību. Visām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām;

d) pastāv ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saistīti nodarījumi, tostarp dalība, sadarbība vai sazvērestība, lai izdarītu nodarījumu, nodarījuma mēģinājums, palīdzēšana tā izdarīšanā un nodarījuma izdarīšanas atbalstīšana, kā arī nodarījuma izdarīšanas atvieglošana un konsultēšana par nodarījuma izdarīšanu, ja vien šādu pārkāpumu noteikšanu neaizliedz valsts tiesību aktu pamatprincipi.

4. UN 38. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (KONFISKĀCIJA UN PAGaidu PASĀKUMI)

Valstu pienākums ir ieviest mehānismus, kas to kompetentajām iestādēm nodrošinātu iespēju efektīvi pārvaldīt un vajadzības gadījumā likvidēt iesaldētu, izņemtu vai konfiscētu mantu. Šiem mehānismiem jābūt tādiem, kurus var piemērot gan nacionālā procesa kontekstā, gan pēc ārvalstu pieprasījuma.

5. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (LIKUMPĀRKĀPUMS SAISTĪBĀ AR TERORISTU FINANSĒŠANU)

A. Mērķi

1. 5. rekomendācija tika sagatavota ar mērķi nodrošināt valstīm tiesisku pamatu apsūdzēt un noteikt kriminālas sankcijas pret personām, kuras finansē terorismu. Ņemot vērā starptautiskā terorisma un cita starpā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas ciešo saikni, vēl viens 5. rekomendācijas mērķis ir uzsvērt šo saikni, paredzot pienākumu valstīm noteikt likumpārkāpumu saistībā ar teroristu finansēšanu kā predikatīvo nodarījumu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā.

B. Ar teroristu finansēšanu saistītā likumpārkāpuma pazīmes

2. Terorisma finansēšanas nodarījumi ir jāattiecina uz ikvienu personu, kura jebkādiem līdzekļiem tieši vai netieši apzināti sagādā vai vāc finansējumu nelikumīgai izmantošanai vai apzinās, ka tas daļēji vai pilnībā tiks izmantots: a) lai īstenotu terora aktu vai aktus, b) teroristu organizācijas vajadzībām vai c) individuāla terorista vajadzībām.

3. Lai izpildītu šajā rekomendācijā minēto, nepietiek tikai noteikt kriminālatbildību par terorisma finansēšanu, palīdzēšanu un atbalstīšanu, mēģināšanu vai sazvērestību.

4. Ar teroristu finansēšanu saistītais likumpārkāpums ir jāattiecina uz visiem līdzekļiem neatkarīgi no tā, vai tie iegūti likumīgi vai nelikumīgi.

5. Terorisma finansēšanas nodarījumam nebūtu jāprasa, lai līdzekļi ir: a) faktiski izmantoti terora akta vai aktu īstenošanai vai mēģinājumam vai b) saistīti ar kādu konkrētu terora aktu vai aktiem.

6. Valstīm jānodrošina, ka nodomu un zināšanas, kas nepieciešamas, lai pierādītu ar teroristu finansēšanu saistītu pārkāpumu, var secināt no objektīviem, faktiskiem apstākļiem.

7. Fiziskām personām, kuras ir notiesātas par teroristu finansēšanu, ir jānosaka efektīvas, samērīgas un preventīvas kriminālas sankcijas.

8. Juridiskām personām nosaka kriminālatbildību un sankcijas, bet, ja tas nav iespējams (valsts tiesību aktu pamatprincipu dēļ), nosaka civilu vai administratīvu atbildību un sankcijas. Šī prasība neliedz iespēju valstīs, kurās var noteikt vairākas atbildības formas, pret juridiskām personām paralēli ierosināt krimināltiesvedību, civiltiesvedību vai administratīvu tiesvedību. Šiem pasākumiem jābūt tādiem, kas neietekmē fizisko personu kriminālatbildību. Visām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām.

9. Par šādu likumpārkāpumu jāuzskata arī mēģinājums izdarīt ar teroristu finansēšanu saistītu pārkāpumu.

10. Par likumpārkāpumu jāuzskata arī šāda rīcība:

a) līdzdalība likumpārkāpumā, kas minēts šīs skaidrojošās piezīmes 2. vai 9. punktā;

b) citu personu organizēšana vai vadīšana tāda likumpārkāpuma īstenošanai, kas minēts šīs skaidrojošās piezīmes 2. vai 9. punktā;

c) palīdzēšana personu grupai, kura rīkojas kopīga mērķa vārdā, pasūtīt šīs skaidrojošās piezīmes 2. vai 9. punktā minēto pārkāpumu vai pārkāpumus.

Šāda palīdzība ir tīša un: i) sniegta nolūkā turpināt grupas noziedzīgo darbību vai īstenot noziedzīgo mērķi, ja šī darbība vai mērķis ir saistīti ar teroristu finansēšanas likumpārkāpuma izdarīšanu, vai ii) sniegta, zinot par grupas nodomu izdarīt ar teroristu finansēšanu saistītu likumpārkāpumu.

11. Ar teroristu finansēšanu saistītā likumpārkāpumā apsūdz personu neatkarīgi no tā, vai šī persona ir izdarījusi likumpārkāpumu vai likumpārkāpumus tajā pašā valstī, kurā atrodas terorists vai teroristi / teroristu organizācija vai organizācijas vai kurā ir noticis/notikis terora akts vai akti, vai kādā citā valstī.

6. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (MĒRĶTIECĪGAS FINANŠU SANKCIJAS SAISTĪBĀ AR TERORISMA UN TERORISTU FINANSĒŠANU)

A. MĒRĶIS

1. 6. rekomendācija paredz, ka ikvienai valstij ir jāīsteno mērķtiecīgas finanšu sankcijas, lai tādā veidā izpildītu Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās minētās prasības nekavējoties iesaldēt līdzekļus vai citus aktīvus un nodrošināt, ka nekādi līdzekļi vai citi aktīvi nav pieejami un tos nevar izmantot: i) persona² vai struktūrvienība, kuru saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu norādījusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome (Drošības padome), kā paredzēts Drošības padomes Rezolūcijā Nr. 1267 (1999) un tai sekojošajās rezolūcijās³; vai ii) persona vai struktūrvienība, kuru saskaņā ar Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1373 (2001) norādījusi attiecīgā valsts.

2. Jāuzsver, ka 6. rekomendācijā minētās saistības neaizstāj citus pasākumus vai saistības, kuras jau ir noteiktas attiecībā uz rīcību ar līdzekļiem vai citiem aktīviem kriminālas, civiltas vai administratīvas izmeklēšanas vai tiesvedības kontekstā, kā noteikts 4. rekomendācijā (konfiskācija un pagaidu pasākumi)⁴. 6. rekomendācijā minētie pasākumi var papildināt tiesvedību krimināllietā pret norādītu personu vai struktūrvienību, un tos var pieņemt kompetenta iestāde vai tiesa, tomēr šie pasākumi nav tādi, kurus īsteno tikai tad, ja notiek minētā tiesvedība. 6. rekomendācijā galvenā uzmanība tiek pievērsta preventīviem pasākumiem, kuri ir nepieciešami un nepārprotami, lai apturētu šo līdzekļu vai citu aktīvu plūsmu, neļaujot tiem nonākt teroristu grupējumu rīcībā, un novērst to, ka teroristu grupējumi izmanto šos līdzekļus un citus aktīvus. Nosakot efektīva pretterorisma finansēšanas režīma robežas vai šādam režīmam paredzēta plaša atbalsta veicināšanu, valstīm ir jāievēro arī cilvēktiesības un tiesiskums un jāatzīst nevainīgu trešo pušu tiesības.

² Fiziska vai juridiska persona.

³ Rekomendāciju Nr. 6 attiecinā uz visām spēkā esošām un turpmākām rezolūcijām, kas sekos rezolūcijai Nr. 1267 (1999), kā arī jebkurām ANO Drošības padomes rezolūcijām, kurās būs noteiktas mērķtiecīgas finanšu sankcijas teroristu finansēšanas kontekstā. Šīs skaidrojošās piezīmes izdošanas brīdī (2012. gada februārī) Rezolūcijai Nr. 1267 (1999) sekojošās rezolūcijas ir šādas: Nr. 1333 (2000), Nr. 1363 (2001), Nr. 1390 (2002), Nr. 1452 (2002), Nr. 1455 (2003), Nr. 1526 (2004), Nr. 1617 (2005), Nr. 1730 (2006), Nr. 1735 (2006), Nr. 1822 (2008), Nr. 1904 (2009), Nr. 1988 (2011) un Nr. 1989 (2011).

⁴ Ņemot vērā, piemēram, *Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret narkotisko un psihotropo vielu nelegālu apriti (1988, Vīnes konvencija)* un *Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret starptautisko organizēto noziedzību (2000, Palermo konvencija)* prasības, kurās minētas saistības attiecībā uz iesaldēšanu, izņemšanu un konfiskāciju transnacionālas noziedzības apkarošanas kontekstā. Papildus minētajām saistībām *Konvencijā par cīņu pret terorisma finansēšanu (1999, Konvencija par terorisma finansēšanu)* minētas saistības attiecībā uz iesaldēšanu, izņemšanu un konfiskāciju teroristu finansēšanas apkarošanas kontekstā. Šīs saistības ir jāpilda atsevišķi un neatkarīgi no saistībām, kuras noteiktas 6. rekomendācijā un Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās par teroristu finansēšanu.

B. TO PERSONU UN STRUKTŪRVIENTĪBU IDENTIFICĒŠANA UN NORĀDĪŠANA, KURAS FINANSĒ VAI ATBALSTA TERORISTU DARBĪBAS

1. Attiecībā uz Rezolūciju Nr. 1267 (1999) un tai sekojošajām rezolūcijām norādes uz *Al-Qaida* sagatavoja Komiteja Nr. 1267, savukārt norādes par *Taliban* un ar to saistītiem draudiem Afganistānā sagatavoja Komiteja Nr. 1988; abas minētās komitejas darbojas saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu. Attiecībā uz Rezolūciju Nr. 1373 (2001) valsts vai starpvalstu līmenī norādes sagatavoja valsts vai valstis, kuras rīkojas pēc savas iniciatīvas vai pēc citas valsts lūguma, ja valsts, kura saņem pieprasījumu, saskaņā ar piemērojamajiem tiesiskajiem principiem ir pārliecināta, ka attiecībā uz pieprasīto personas vai struktūrvienības norādīšanu ir pamatots iemesls aizdomām vai uzskatam, ka ierosinātais kandidāts atbilst kritērijiem norādīšanai Rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kā minēts E sadaļā.

2. Valstīm ir jāizveido iestāde un jāievieš efektīvas procedūras vai mehānismi, lai identificētu un ierosinātu priekšlikumu norādīt personas un struktūrvienības, uz kurām attiecas Rezolūcija Nr. 1267 (1999) un tai sekojošās rezolūcijas atbilstoši šajās Drošības padomes rezolūcijās⁵ izklāstītajām saistībām. Šāda iestāde un procedūras vai mehānismi ir būtiski, lai ieteiktu Drošības padomei to personu vārdus un uzvārdus vai to struktūrvienību nosaukumus, kuri atbilstoši minētajām Drošības padomes rezolūcijām būtu jānorāda saskaņā ar Drošības padomes programmām, kas pamatotas ar sarakstu. Tāpat valstīm ir jāizveido iestāde un jāievieš efektīvas procedūras vai mehānismi, lai identificētu un ierosinātu priekšlikumu norādīt sarakstā personas un struktūrvienības saskaņā ar S/RES/1371 (2001) atbilstoši attiecīgajā Drošības padomes rezolūcijā izklāstītajām saistībām. Šāda iestāde un procedūras vai mehānismi ir būtiski, lai identificētu personas un struktūrvienības, kuras atbilst kritērijiem, kas apzināti Rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kā aprakstīts E sadaļā. Valsts režīmā, ar kuru paredzēts īstenot Rezolūciju Nr. 1267 (1999) un tai sekojošās rezolūcijas, kā arī Rezolūciju Nr. 1373 (2001), jāiekļauj tālāk minētie vajadzīgie elementi.

a) Valstīm ir jānorāda kompetentā iestāde vai tiesa, kuru pienākums ir:

i) ierosināt Komitejai Nr. 1267 norādīt personas vai struktūrvienības, kuras atbilst īpašajiem norādīšanas kritērijiem, kā minēts Drošības padomes Rezolūcijā Nr. 1989 (2011) (par *Al-Qaida*) un saistītajās rezolūcijās, ja šī iestāde nolemj tā rīkoties un uzskata, ka tai ir pietiekami pierādījumi par atbilstību norādīšanas kritērijiem;

ii) ierosināt Komitejai Nr. 1988 norādīt personas vai struktūrvienības, kuras atbilst īpašajiem norādīšanas kritērijiem, kā minēts Drošības padomes Rezolūcijā Nr. 1988 (2011) (par *Taliban* un ar *Taliban* saistītajiem, kas apdraud mieru, stabilitāti un drošību Afganistānā) un saistītajās rezolūcijās, ja šī iestāde nolemj tā rīkoties un uzskata, ka tai ir pietiekami pierādījumi par atbilstību norādīšanas kritērijiem; kā arī

iii) norādīt personas vai struktūrvienības, kuras atbilst īpašajiem norādīšanas kritērijiem, kas minēti Rezolūcijā Nr. 1373 (2001), atbilstoši ierosinājumam pēc valsts iniciatīvas vai pēc citas valsts pieprasījuma, pārbaudot un attiecīgā gadījumā apstiprinot šādu pieprasījumu, ja valsts, kura saņem pieprasījumu, saskaņā ar piemērojamajiem tiesiskajiem principiem ir

⁵ Attiecīgajās Drošības padomes rezolūcijās nav noteikts, ka valstīm būtu jāidentificē personas vai struktūrvienības un jāiesniedz to nosaukumi attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas komitejās, bet ir noteikta prasība izveidot iestādi vai ieviest efektīvas procedūras un mehānismus iepriekš minētā īstenošanai.

pārliciecināta, ka attiecībā uz pieprasīto personas vai struktūrvienības norādīšanu ir pamatots iemesls aizdomām vai uzskatam, ka ierosinātais kandidāts atbilst norādīšanas kritērijiem Rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kā minēts E sadaļā.

b) Valstīm ir jāievieš mehānisms vai mehānismi norādīšanas mērķu identificēšanai, pamatojoties uz Rezolūcijā Nr. 1988 (2011) un Rezolūcijā Nr. 1989 (2011) un ar tām saistītajās rezolūcijās minētajiem norādīšanas kritērijiem, kā arī Rezolūcijā Nr. 1373 (2001) minētajiem kritērijiem (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju īpašos norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā). Tas nozīmē, ka ir jāizvēlas iestāde un jāievieš efektīvas procedūras vai mehānismi, lai pārbaudītu un attiecīgā gadījumā apstiprinātu pasākumus, kas ierosināti saskaņā ar citu valstu iesaldēšanas mehānismiem atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1373 (2001). Lai valstu starpā nodrošinātu efektīvu sadarbību, valstīm ir jāgarantē, ka, saņemot pieprasījumu, tās nekavējoties pieņem lēmumu par to, vai saskaņā ar piemērojamajiem (starp-)valstu principiem tās ir pārliciecinātas, ka norādīšanas pieprasījumam ir pamatots iemesls, kura dēļ ir aizdomas, vai varētu uzskatīt, ka ierosinātais kandidāts atbilst kritērijiem norādīšanai Rezolūcijā Nr. 1373 (2011), kas izklāstīti E sadaļā.

c) Kompetentajai iestādei vai iestādēm jābūt atbilstīgām juridiskām pilnvarām un to rīcībā jābūt procedūrām vai mehānismiem, lai no visiem attiecīgajiem avotiem apkopotu vai pieprasītu iespējami vairāk informācijas tādu personu un struktūrvienību identificēšanai, kuras pamatotu iemeslu dēļ var turēt aizdomās vai uzskatīt par tādām, kas atbilst kritērijiem norādīšanai attiecīgajās Drošības padomes rezolūcijās.

d) Lemjot par to, vai persona vai struktūrvienība būtu jānorāda (tās norādīšana jāierosina), valstīm ir jāpiemēro "pamatotu iemeslu" pierādījumu pierādīšanas standarts. Attiecībā uz norādīšanu sarakstā saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1373 (2001) katras valsts kompetentā iestāde piemēros savas tiesu sistēmas tiesisko standartu attiecībā uz pierādījumu būtību un apmēru, lai noteiktu, vai ir "pamatots iemesls" pieņemt lēmumu par personas vai struktūrvienības norādīšanu sarakstā, un tādā veida ierosinātu pasākumu saskaņā ar iesaldēšanas mehānismu. Tas attiecas uz visiem gadījumiem neatkarīgi no tā, vai norādīšanu sarakstā ierosina pēc attiecīgās valsts iniciatīvas vai pēc citas valsts pieprasījuma. Personas vai struktūrvienības norādīšanu sarakstā (norādīšanas pieprasījums) var ierosināt arī tad, ja tiesvedība krimināllietā netiek ierosināta.

e) Ierosinot Komitejai Nr. 1267 personas vai struktūrvienības, kuras būtu jāiekļauj *Al-Qaida* sankciju sarakstā atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1267 (1999) un tai sekojošām rezolūcijām, valstīm ir:

i) jāievēro Komitejas Nr. 1267 pieņemtā procedūra iekļaušanai sarakstā un jāaizpilda standarta veidlapa;

ii) jāsniedz iespējami vairāk attiecīgās informācijas par ierosināto kandidātu, proti, jāsniedz pietiekama identifikācijas informācija, lai individuus, grupējumus, uzņēmumus un struktūrvienības varētu precīzi un pareizi identificēt, kā arī jāsniedz iespējami plašāka informācija, kas Interpolam nepieciešama īpašo paziņojumu izdošanai;

iii) jā sagatavo rakstisks atzinums, kurā sniegts iespējami precīzāks pamatojums iekļaušanai sarakstā, tostarp jānorāda: īpaša informācija, ar kuru var pamatot lēmumu, ka attiecīgā persona vai struktūrvienība atbilst attiecīgajiem norādīšanas kritērijiem (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā); informācijas veids; pieejamā papildu informācija vai dokumenti; kā arī informācija par jebkādu ierosinātās personas saistību ar jau

norādītu personu vai struktūrvienību. Šim rakstiskajam atzinumam jābūt tādām, kuru var izsniegt pēc pieprasījuma, izņemot tās daļas, par kuru konfidencialitāti dalībvalsts ir informējusi Komiteju Nr. 1267; un

iv) jāprecizē, vai norādītāju valsti drīkst atklāt.

f) Ierosinot Komitejai Nr. 1988 personas vai struktūrvienības, kuras būtu jāiekļauj *Taliban* sankciju sarakstā atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1988 (2011) un tai sekojošām rezolūcijām, valstīm ir:

i) jāievēro Komitejas Nr. 1988 pieņemtā kārtība iekļaušana sarakstā;

ii) jāsniedz iespējami vairāk attiecīgās informācijas par ierosināto kandidātu, proti, jāsniedz pietiekama identifikācijas informācija, lai individuus, grupējumus, uzņēmumus un struktūrvienības varētu precīzi un pareizi identificēt, kā arī jāsniedz iespējami plašāka informācija, kas Interpolam nepieciešama īpašo paziņojumu izdošanai; kā arī

iii) jā sagatavo rakstisks atzinums, kurā sniegts iespējami precīzāks pamatojums iekļaušanai sarakstā, tostarp jānorāda: īpaša informācija, ar kuru var pamatot lēmumu, ka attiecīgā persona vai struktūrvienība ir attiecīgi piemērota norādīšanai (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā); informācijas veids; pieejamā papildu informācija vai dokumenti; kā arī informācija par jebkādu ierosinātās personas saistību ar jau norādītu personu vai struktūrvienību. Šim rakstiskajam atzinumam jābūt tādām, kuru var izsniegt pēc pieprasījuma, izņemot tās daļas, par kuru konfidencialitāti dalībvalsts ir informējusi Komiteju Nr. 1988.

g) Pieprasot, lai kāda cita valsts īsteno pasākumus, kas ierosināti saskaņā ar iesaldēšanas mehānismiem, kuri ieviesti atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1373 (2001), ierosinātajai valstij ir jāsniedz iespējami vairāk informācijas par kandidātu, proti, jāsniedz pietiekama identifikācijas informācija, lai precīzi un pareizi varētu atpazīt attiecīgās personas un struktūrvienības, kā arī jāsniedz īpaša informācija, kas pamato pieņēmumu, ka attiecīgā persona vai struktūrvienība atbilst norādīšanas kritērijiem (attiecīgajās Drošības padomes rezolūcijās izklāstītos īpašos norādīšanas kritērijus skatīt E sadaļā).

h) Valstīm ir jāievieš procedūras, lai tās varētu *ex parte* vērsties pret personu vai struktūrvienību, kura ir identificēta un kuras norādīšana (ierosinājums norādīt) tiek izskatīta.

C. NORĀDĪTO PERSONU UN STRUKTŪRVIENĪBU LĪDZEKĻU VAI CITU AKTĪVU IESALDĒŠANA VAI TO IZMANTOŠANAS AIZLIEGUMS

5. Valstu pienākums ir nekavējoties ieviest mērķtiecīgas finanšu sankcijas pret personām un struktūrvienībām, kuras norādījusi Komiteja Nr. 1267 un Komiteja Nr. 1988 (ja tas attiecas uz Rezolūciju Nr. 1267 (1999) un tai sekojošām rezolūcijām), ja minētās komitejas rīkojas atbilstoši to pilnvarām, kas minētas Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļā. Attiecībā uz Rezolūciju Nr. 1373 (2001) valstu pienākumu nekavējoties iesaldēt vai aizliegt izmantot norādīto personu vai struktūrvienību rīcībā esošos līdzekļus vai citus aktīvus īsteno nekavējoties pēc norādīšanas (starp)valstu līmenī, ko ierosina pēc pašas valsts iniciatīvas vai pēc citas valsts lūguma, ja valsts, kura saņem pieprasījumu, saskaņā ar piemērojamajiem tiesiskajiem principiem ir pārliecināta, ka pieprasītā norādīšana ir pamatota, lai pastāvētu aizdomas vai varētu uzskatīt, ka ierosinātais kandidāts atbilst kritērijiem norādīšanai Rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kā minēts E sadaļā.

6. Valstīm, ievērojot tālāk minētos standartus un procedūras, jānosaka nepieciešamās juridiskās pilnvaras un jānosaka valsts kompetentās iestādes, kuras atbild par mērķtiecīgu finanšu sankciju ieviešanu un izpildi.

a) Valstīm⁶ ir jānosaka, ka visām fiziskām un juridiskām personām attiecīgajā valstī nekavējoties un bez iepriekšēja brīdinājuma jāiesaldē līdzekļi vai citi aktīvi, kuri ir norādīto personu vai struktūrvienību rīcībā. Šis pienākums attiecas uz: visiem līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pieder norādītajai personai vai struktūrvienībai vai kurus kontrolē norādītā persona vai struktūrvienība, nevis tikai uz tiem, kurus var saistīt ar konkrētu terora aktu, plānu vai draudiem; līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pilnībā vai kopīpašumā pieder norādītajām personām vai struktūrvienībām vai tos tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūrvienības; līdzekļiem vai citiem aktīviem, kas ir atvasināti vai radīti no līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pieder norādītajām personām vai struktūrvienībām vai kurus tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūrvienības, kā arī līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri ir to personu vai struktūrvienību rīcībā, kuras rīkojas norādīto personu vai struktūrvienību uzdevumā vai to vadībā.

b) Valstīm ir jāaizliedz saviem pilsoņiem vai jebkurām personām un struktūrvienībām to jurisdikcijā tieši vai netieši, pilnībā vai kopīpašumā nodot līdzekļus vai citus aktīvus un ekonomikas resursus vai sniegt finanšu vai citus saistītus pakalpojumus norādītajām personām vai struktūrvienībām; tādām struktūrvienībām, kuras pieder norādītajām personām vai struktūrvienībām vai kuras tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūrvienības, kā arī tādām personām un struktūrvienībām, kuras rīkojas norādīto personu vai struktūrvienību uzdevumā vai to vadībā, ja vien tās nav licencētas, pilnvarotas vai citādi norādītas saskaņā ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām (sk. E sadaļu tālāk dokumentā).

c) Valstu rīcībā ir jābūt mehānismiem, ar kuriem tūlīt pēc norādīšanas finanšu nozari un NNDP nekavējoties informē par kādas personas vai struktūrvienības norādīšanu un ar kuriem īpaši finanšu iestādēm, kā arī citām personām un struktūrvienībām, tostarp NNDP, kuru rīcībā var būt mērķtiecīgi līdzekļi un citi aktīvi, tiek sniegtas nepārprotamas norādes par šo iestāžu un personu pienākumu īstenot pasākumus atbilstoši iesaldēšanas mehānismiem.

d) Valstīm ir jāizvirza prasība finanšu iestādēm un NNDP⁷ ziņot kompetentajām iestādēm par visiem iesaldētajiem aktīviem un pasākumiem, kas īstenoti atbilstoši Drošības padomes rezolūcijās minētajām aizliegšanas prasībām, tostarp par mēģinājumu veikt darījumu, kā arī jānodrošina, ka attiecīgās kompetentās iestādes šo informāciju var efektīvi izmantot.

e) Valstīm ir jāievieš efektīvi pasākumi, ar kuriem aizsargā tādu *bona fide* trešo pušu tiesības, kuras, pildot 6. rekomendācijā minētās saistības, rīkojas labticīgi.

⁶ Eiropas Savienībā (ES), kas saskaņā ar Rekomendāciju Nr. 6 ir starpvalstu jurisdikcija, ES tiesību aktus piemēro atbilstoši tālāk minētajam. Proti, norādīto personu un struktūrvienību aktīvus iesaldē saskaņā ar ES regulām un to grozījumiem. Lai veiktu iesaldēšanu, ES dalībvalstīm, iespējams, ir jāīsteno papildu pasākumi, un visām fiziskām un juridiskām personām ES šī iesaldēšana ir jāņem vērā, un tās šos iesaldētos līdzekļus nevar nodot norādīto personu un struktūrvienību rīcībā.

⁷ Drošības padomes rezolūcijas attiecas uz visām fiziskām un juridiskām personām attiecīgajā valstī.

D. IESALDĒTU LĪDZEKĻU UN CITU AKTĪVU SVĪTROŠANA NO SARAUSTA, ATSAUSDĒŠANA UN PIEKĻUVES NODROŠINĀŠANA

7. Valstīm ir jāizstrādā un jāievieš publiski zināmas procedūras, kuras piemēro, lai Drošības Padomei iesniegtu pieprasījumu svītrot no saraksta tādu personu vai struktūrvienību, kura ir norādīta atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1267 (1999) un tai sekojošām rezolūcijām, bet kura, pēc valsts domām, vairs neatbilst norādīšanas kritērijiem. Ja Komiteja Nr. 1267 vai Komiteja Nr. 1988 kādu personu vai struktūrvienību dzēš no saraksta, tad iesaldēšanas saistības vairs nav spēkā. Ja no saraksta dzēš ar *Al-Qaida* saistītas personas vai struktūrvienības, šīs procedūras un kritērijus saskaņo ar tiem, kurus pieņēmusi Komiteja Nr. 1267 atbilstoši Drošības padomes rezolūcijām Nr. 1730 (2006), Nr. 1735 (2006), Nr. 1822 (2008), Nr. 1904 (2009) un Nr. 1989 (2011), kā arī visām tām sekojošajām rezolūcijām. Ja no saraksta dzēš ar *Taliban* un ar miera, drošības un stabilitātes apdraudējumu Afganistānā saistītas personas vai struktūrvienības, šīs procedūras un kritērijus saskaņo ar tiem, kurus pieņēmusi Komiteja Nr. 1988 atbilstoši Drošības padomes rezolūcijām Nr. 1730 (2006), Nr. 1735 (2006), Nr. 1822 (2008), Nr. 1904 (2009) un Nr. 1988 (2011), kā arī visām tām sekojošām rezolūcijām.

8. Attiecībā uz personām vai struktūrvienībām, kuras ir norādītas saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1373 (2001), valstīm ir jābūt atbilstīgām juridiskām pilnvarām un jāievieš procedūras vai mehānismi, kurus piemēro, lai no saraksta svītrotu un atsaldētu tādus līdzekļus un citus aktīvus, kas pieder personām un struktūrvienībām, kuras vairs neatbilst norādīšanas kritērijiem. Tāpat valstīm ir jāievieš attiecīgas procedūras, lai tiesā vai citā neatkarīgā kompetentā iestādē pēc pieprasījuma varētu pārbaudīt lēmumu par personas vai struktūrvienības svītrošanu no saraksta.

9. Attiecībā uz personām vai struktūrvienībām, kurām ir tāds pats vai līdzīgs vārds, kāds ir norādītajām personām vai struktūrvienībām, un kuras tāpēc netīši ietekmē iesaldēšanas mehānisms (proti, kļūdaini apstiprinošs lēmums), valstīm ir jāizstrādā un jāievieš publiski zināmas procedūras šādām personām vai struktūrvienībām piederošu līdzekļu vai citu aktīvu savlaicīgai atsaldēšanai, ja pēc pārbaudes tiek konstatēts, ka attiecīgā persona vai struktūrvienība nav sarakstā norādītā persona vai struktūrvienība.

10. Ja valsts ir noteikusi, ka Drošības padomes vai kādas tās attiecīgās sankciju komitejas norādītās personas vai struktūrvienības līdzekļi vai aktīvi ir nepieciešami pamata izdevumu segšanai, atsevišķu nodevu nomaksai, izdevumu un pakalpojumu izmaksām vai ārkārtas izdevumiem, attiecīgajai valstij ir jāatļauj piekļūt šiem līdzekļiem vai citiem aktīviem saskaņā ar procedūrām, kuras izklāstītas Drošības padomes Rezolūcijā Nr. 1452 (2002) un tai sekojošās rezolūcijās. Tādu pašu iemeslu dēļ valstīm ir jāļauj piekļūt līdzekļiem vai citiem aktīviem, ja iesaldēšanas pasākumus piemēro (starp)valstu līmenī norādītām personām vai struktūrvienībām atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1373 (2001) un Rezolūcijā Nr. 1963 (2010) minētajam.

11. Valstīm ir jāievieš mehānisms, kuru izmantojot, norādītā persona vai struktūrvienība var apstrīdēt savu norādīšanu sarakstā nolūkā panākt, ka tiesa vai kompetentā iestāde šo ierakstu pārskata. Attiecībā uz *Al-Qaida* sankciju sarakstā minētām personām un struktūrvienībām valstīm ir jāinformē norādītās personas un struktūrvienības par iespēju vērsties pie Apvienoto Nāciju Organizācijas ombuda atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1904 (2004), kas var pieņemt petīciju svītrošanai no saraksta.

12. Valstīs ir jābūt ieviestiem mehānismiem, ar kuriem finanšu nozari un NNDP nekavējoties informē par kādas personas vai struktūrvienības svītrošanu no saraksta un līdzekļu un aktīvu

atsaldēšanu, tiklīdz tas ir izdarīts, un ar kuriem, īpaši finanšu iestādēm, kā arī citām personām un struktūrvienībām, tostarp NNDP, kuru rīcībā var būt mērķtiecīgi līdzekļi un citi aktīvi, tiek sniegtas atbilstīgas norādes par šo iestāžu un personu pienākumu ņemt vērā pasākumus saistībā ar svītrosānu no saraksta un atsaldēšanu.

E. APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS KRITĒRIJI NORĀDĪŠANAI SARAĶSTĀ

Attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās minētie norādīšanas kritēriji

a) Drošības padomes rezolūcijas Nr. 1267 (1999), Nr. 1989 (2011) un tām sekojošās rezolūcijas⁸:

i) jebkura persona vai struktūrvienība, kura piedalās tādas rīcības vai darbību finansēšanā, plānošanā, sekmēšanā, sagatavošanā vai īstenošanā, ko veic *Al-Qaida* vai jebkura ar to saistīta apakšorganizācija, pakļauta organizācija, saistīta grupa vai to atvasinājumi, kā arī rīkojas vai darbojas saistībā ar šīm personām un organizācijām, to vārdā, to uzdevumā vai tās atbalstot, kā arī piegādājot, pārdodot vai nododot tām ieročus un ar tiem saistītus materiālus vai rekrutējot personas šīs organizācijas vajadzībām, vai citādi atbalstot to rīcību vai darbības⁹; vai

ii) jebkurš uzņēmums, kurš pieder personai vai struktūrvienībai vai kuru tieši vai netieši kontrolē persona vai struktūrvienība, kas norādīta 13. punkta a) apakšpunkta i) daļā, vai persona, kas rīkojas viņu vārdā vai viņu vadībā.

b) Drošības padomes rezolūcijas Nr. 1267 (1999), Nr. 1988 (2011) un tām sekojošās rezolūcijas:

i) jebkura persona vai struktūrvienība, kura piedalās tādas rīcības vai darbību finansēšanā, plānošanā, sekmēšanā, sagatavošanā vai īstenošanā, ko veic norādītās vienības vai citas personas, grupējumi, uzņēmumi un struktūrvienības, kuras ir saistītas ar *Taliban* un apdraud mieru, stabilitāti un drošību Afganistānā, kā arī rīkojas vai darbojas saistībā ar *Taliban*, tā vārdā, uzdevumā vai atbalstot to, kā arī piegādājot, pārdodot vai nododot ieročus un ar tiem saistītus materiālus, vai rekrutējot personas šīs organizācijas vajadzībām, vai citādi atbalstot to rīcību vai darbības; vai

ii) jebkurš uzņēmums, kurš pieder personai vai struktūrvienībai vai kuru tieši vai netieši kontrolē persona vai struktūrvienība, kas norādīta šā apakšpunkta 13. punkta b) apakšpunkta i) daļā, vai persona, kas rīkojas viņu vārdā vai viņu vadībā.

⁸ Rekomendācija Nr. 6 attiecas uz visām Rezolūcijas Nr. 1267 (1999) spēkā esošām un nākamajām sekojošām rezolūcijām. Šīs skaidrojošās piezīmes izdošanas brīdī (2012. gada februārī) Rezolūcijai Nr. 1267 (1999) sekojošās rezolūcijas ir šādas: Nr. 1333 (2000), Nr. 1367 (2001), Nr. 1390 (2002), Nr. 1455 (2003), Nr. 1526 (2004), Nr. 1617 (2005), Nr. 1735 (2006), Nr. 1822 (2008), Nr. 1904 (2009), Nr. 1988 (2011) un Nr. 1989 (2011).

⁹ Rezolūcijas Nr. 1617 (2005) sadaļā OP2 sīkāk definēti kritēriji terminam “saistīts ar” *Al-Qaida* vai Osamu bin Ladenu.

c) Drošības padomes Rezolūcija Nr. 1373 (2001):

i) jebkura persona vai struktūrvienība, kura īsteno vai mēģina īstenot terora aktus, vai kura piedalās terora aktā vai sekmē tā pasūtīšanu;

ii) jebkura struktūrvienība, kura pieder personai vai struktūrvienībai vai kuru tieši vai netieši kontrolē persona vai struktūrvienība, kas norādīta šā apakšpunkta 13. punkta c) apakšpunkta i) daļā; vai

iii) jebkura persona vai struktūrvienība, kura rīkojas jebkuras šā apakšpunkta 13. panta c) apakšpunkta i) daļā norādītas personas vai struktūrvienības vārdā vai vadībā.

7. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (MĒRĶTIECĪGAS FINANŠU SANKCIJAS SAISTĪBĀ AR IEROČU IZPLATĪŠANU)

A. MĒRĶIS

1. 7. rekomendācijā valstīm izvirzīts noteikums ieviest mērķtiecīgas finanšu sankcijas¹⁰ nolūkā izpildīt Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās minētās prasības, kas paredz, ka valstīm ir nekavējoties jāiesaldē līdzekļi vai citi aktīvi, kā arī jānodrošina, ka nekādi līdzekļi vai citi aktīvi nav pieejami personai vai struktūrvienībai vai tos nevar izmantot persona¹¹ vai struktūrvienība, kuru Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome ir norādījusi saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu atbilstoši Drošības padomes rezolūcijām, kuras ir saistītas ar masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanu un apkarošanu¹².

2. Jāuzsver, ka 7. rekomendācijā izvirzītās prasības neaizstāj citus pasākumus vai saistības, kas, iespējams, jau ir ieviesti attiecībā uz līdzekļiem vai citiem aktīviem kriminālas, civilas vai administratīvas izmeklēšanas vai tiesvedības kontekstā, kā noteikts starptautiskos līgumos vai Drošības padomes rezolūcijās par masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanu¹³. 7. rekomendācijā galvenā uzmanība pievērsta preventīviem pasākumiem, kuri ir nepieciešami un ir vienreizēji līdzekļu vai citu aktīvu plūsmu apturēšanai, lai tie nenonāktu ieroču izplatītāju rokās, kā arī jautājumam par šo līdzekļu un citu aktīvu izmantošanu ieroču izplatītāju un izplatīšanas mērķiem, kā noteikusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome (Drošības padome).

B. NORĀDĪŠANA SARAKSTĀ

3. Sarakstā iekļaujamo personu vai struktūrvienību norāda Drošības padome, iekļaujot tos attiecīgo rezolūciju pielikumos, vai Drošības padomes komitejas, kas izveidotas saskaņā ar šīm rezolūcijām. Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstīm nav īpaša pienākuma iesniegt norāžu priekšlikumus Drošības padomes komitejās. Tomēr praksē komiteju darbs galvenokārt ir balstīts uz dalībvalstu iesniegtajiem pieprasījumiem personu vai struktūrvienību norādīšanai sarakstā. Drošības padomes Rezolūcijā Nr. 1718 (2006) un Rezolūcijā Nr. 1737 (2006)

¹⁰ Rekomendācijā Nr. 7 galvenā uzmanība ir pievērsta mērķtiecīgām finanšu sankcijām. Tomēr jāpiebilst, ka attiecīgās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijas ir plašākas un paredz cita veida sankcijas (piemēram, ceļošanas aizliegumu) un cita veida finanšu noteikumus (piemēram, ar darbību saistītus finanšu aizliegumus un piesardzības noteikumus). Ņemot vērā cita veida finanšu noteikumus, FATF ir publicējusi nesaistošas vadlīnijas, kuras jurisdikcijām ir ieteicams izvērtēt, ieviešot attiecīgās ANO Drošības padomes rezolūcijas. Ņemot vērā mērķtiecīgas finanšu sankcijas saistībā ar masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu, FATF ir publicējusi nesaistošas vadlīnijas, kuras jurisdikcijām ir ieteicams izvērtēt, ieviešot attiecīgās ANO Drošības padomes rezolūcijas.

¹¹ Fiziska vai juridiska persona.

¹² Rekomendācija Nr. 7 attiecas uz visām spēkā esošām Drošības padomes rezolūcijām, ar kurām piemēro mērķtiecīgas finanšu sankcijas saistībā ar masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu, kā arī uz visām nākamām sekojošām rezolūcijām un jebkuru nākamo Drošības padomes rezolūciju, ar kuru tiek ieviestas mērķtiecīgas finanšu sankcijas par masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu. Šīs rekomendācijas izdošanas laikā (2012. gada februāris) Drošības padomes rezolūcijas, ar kurām piemēro mērķtiecīgas finanšu sankcijas par masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu ir šādas: Rezolūcija Nr. 1718 (2006), Nr. 1737 (2006), Nr. 1747 (2007), Nr. 1803 (2008), Nr. 1874 (2009) un Nr. 1929 (2010).

¹³ Ņemot vērā prasības, kas izklāstītas, piemēram, *Kodolieroču neizplatīšanas līgumā*, *Bioloģisko un toksisko ieroču konvencijā*, *Ķīmisko ieroču konvencijā*, kā arī Drošības padomes rezolūcijā Nr. 1540 (2004). Šīs saistības ir spēkā neatkarīgi no saistībām, kuras izklāstītas 7. rekomendācijā un tā skaidrojošajā piezīmē.

minēts, ka attiecīgās komitejas izsludina vadlīnijas, kas var būt nepieciešamas, lai atvieglinātu šajās rezolūcijās paredzēto pasākumu īstenošanu.

4. Valstis var izvērtēt iespēju izveidot iestādi un ieviest efektīvas procedūras vai mehānismus, ar kuriem Drošības padomei iesniedz to personu vārdus un uzvārdus, kā arī struktūrvienību nosaukumus, kuri būtu jānorāda sarakstā saskaņā ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām, ar kurām masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanas kontekstā paredz mērķtiecīgas finanšu sankcijas. Šajā saistībā valstis var izvērtēt tālāk minētos elementus.

a) Noteikt kompetento iestādi vai iestādes – izpildes vai tiesu –, kuru pienākumi ir:

i) iesniegt Sankciju komitejai Nr. 1718 to personu vārdus un uzvārdus, kā arī to struktūrvienību nosaukumus, kuri atbilst īpašajiem norādīšanas kritērijiem, kā minēts Rezolūcijā Nr. 1718 (2006) un tai sekojošajās rezolūcijās¹⁴, ja šī iestāde nolēmj tā rīkoties un uzskata, ka tai ir pietiekami pierādījumi par atbilstību norādīšanas kritērijiem (ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām saistītos īpašos norādīšanas kritērijus skatīt E sadaļā); un

ii) iesniegt Sankciju komitejai Nr. 1737 to personu vārdus un uzvārdus, kā arī to struktūrvienību nosaukumus, kuri atbilst norādīšanas kritērijiem, kā minēts Rezolūcijā Nr. 1737 (2006) un tai sekojošās rezolūcijās¹⁵, ja šī iestāde nolēmj tā rīkoties un uzskata, ka tai ir pietiekami pierādījumi par atbilstību norādīšanas kritērijiem (ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām saistītos īpašos norādīšanas kritērijus skatīt E sadaļā).

b) Ieviest mehānismu vai mehānismus norādīšanas mērķu identificēšanai, pamatojoties uz Rezolūcijā Nr. 1718 (2006) un Rezolūcijā Nr. 1737 (2006), kā arī tām sekojošās rezolūcijās minētajiem norādīšanas kritērijiem (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju īpašos norādīšanas kritērijus skatīt E sadaļā). Ar šīm procedūrām jānodrošina, ka personas un struktūrvienības sarakstā norāda saskaņā ar piemērojamajiem (starpvalstu) valsts principiem, ja norādīšanai sarakstā ir pamatots iemesls.

c) Noteikt atbilstīgas juridiskas pilnvaras, kā arī ieviest procedūras vai mehānismus, lai no visiem attiecīgajiem avotiem apkopotu vai pieprasītu iespējami vairāk informācijas tādu personu un struktūrvienību identificēšanai, kuras pamatotu iemeslu dēļ var turēt aizdomās vai uzskatīt par tādām, kas atbilst attiecīgajās Drošības padomes rezolūcijās minētajiem norādīšanas kritērijiem.

d) Lemjot par to, vai ierosināt personas vai struktūrvienības norādīšanu sarakstā, ņemt vērā šīs skaidrojošās piezīmes E sadaļā minētos kritērijus. Ierosinājumam iekļaut sarakstā kādu personu vai struktūrvienību katras valsts kompetentā iestāde piemēros valsts tiesu sistēmas juridisko standartu, ņemot vērā cilvēktiesības, tiesiskuma ievērošanas aspektu, kā arī atzīstot nevainīgu trešo pušu tiesības.

¹⁴ Rekomendācija Nr. 7 attiecas uz visām Rezolūcijas Nr. 1718 (2006) spēkā esošajām un nākamajām sekojošajām rezolūcijām. Šīs skaidrojošās piezīmes izdošanas brīdī (2012. gada februārī) Rezolūcijai Nr. 1718 (2006) sekojošā rezolūcija ir Rezolūcija Nr. 1874 (2009).

¹⁵ Rekomendācija Nr. 7 attiecas uz visām Rezolūcijas S/RES/1737 (2006) spēkā esošajām un nākamajām sekojošajām rezolūcijām. Šīs skaidrojošās piezīmes izdošanas brīdī (2012. gada februārī) Rezolūcijai Nr. 1737 (2006) sekojošās rezolūcijas ir Rezolūcija Nr. 1747 (2007), Rezolūcija Nr. 1803 (2008) un Rezolūcija Nr. 1929 (2010).

e) Vienlaikus ar ierosinājumu, kas Sankciju komitejai Nr. 1718 atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1718 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām vai Sankciju komitejai Nr. 1737 atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1737 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām iesniegts par kādas personas vai struktūrvienības iekļaušanu sarakstā, sniegt arī iespējami vairāk informācijas par:

i) ierosinātās personas vārdu un uzvārdu vai struktūrvienības nosaukumu, īpaši pietiekamu identifikācijas informāciju, lai attiecīgās personas un struktūrvienības varētu precīzi un pareizi identificēt; un

ii) sniegt īpašu informāciju, kas pamato norādīšanu sarakstā un apliecina, ka attiecīgā persona vai struktūrvienība atbilst attiecīgajiem norādīšanas kritērijiem (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju īpašos norādīšanas kritērijus skatīt E sadaļā).

f) Ieviest procedūras, lai vajadzības gadījumā varētu *ex parte* vērsties pret personu vai struktūrvienību, kura ir identificēta un kuras norādīšana sarakstā (ierosinājums norādīt) tiek izskatīta.

C. NORĀDĪTO PERSONU UN STRUKTŪRVIENĪBU LĪDZEKĻU VAI CITU AKTĪVU IESALDĒŠANA VAI TO IZMANTOŠANAS AIZLIEGUMS

5. Valsts pienākums ir nekavējoties vērst mērķtiecīgas finanšu sankcijas pret norādītām personām un struktūrvienībām:

a) ja, ņemot vērā Rezolūciju Nr. 1718 (2006) un tai sekojošās rezolūcijas, Drošības padome šīs personas vai struktūrvienības ir norādījusi attiecīgo rezolūciju pielikumos vai tās ir norādījusi Drošības padomes Sankciju komiteja Nr. 1718;

b) ja, ņemot vērā Rezolūciju Nr. 1737 (2006) un tai sekojošās rezolūcijas, Drošības padome šīs personas vai struktūrvienības ir norādījusi attiecīgo rezolūciju pielikumos vai tās ir norādījusi Drošības padomes Sankciju komiteja Nr. 1737,

ja šīs minētās komitejas rīkojas saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu.

6. Valstīm ir jānosaka nepieciešamās juridiskās pilnvaras un jānosaka valsts kompetentās iestādes, kuras atbild par mērķtiecīgu finanšu sankciju ieviešanu un izpildi, atbilstoši tālāk minētajiem standartiem un procedūrām.

a) Valstīm¹⁶ ir jānosaka, ka visām fiziskām un juridiskām personām attiecīgajā valstī nekavējoties un bez iepriekšēja brīdinājuma jāiesaldē līdzekļi vai citi aktīvi, kuri ir norādīto personu vai struktūrvienību rīcībā. Šis pienākums attiecas uz: visiem līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pieder norādītajai personai vai struktūrvienībai vai kurus kontrolē norādītā persona vai struktūrvienība, nevis tikai uz tiem, kurus var saistīt ar konkrētu ieroču izplatīšanu, attiecīgu plānu vai draudiem; līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pilnībā vai kopīpašumā pieder norādītajām personām vai struktūrvienībām vai tos tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūrvienības; kā arī līdzekļiem vai citiem aktīviem, kas ir

¹⁶ Eiropas Savienībā (ES), kas saskaņā ar FATF Rekomendāciju Nr. 7 ir starpvalstu jurisdikcija, norādīto personu un struktūrvienību aktīvus iesaldē saskaņā ar ES tiesību aktiem (ņemot vērā grozījumus). Lai veiktu iesaldēšanu, ES dalībvalstīm, iespējams, ir jāīsteno papildu pasākumi, un visām fiziskām un juridiskām personām ES šī iesaldēšana ir jāņem vērā, un tās šos iesaldētos līdzekļus nevar nodot norādīto personu un struktūrvienību rīcībā.

atvasināti vai radīti no līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pieder norādītajām personām vai struktūrvienībām vai kurus tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūrvienības; un līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri ir to personu vai struktūrvienību rīcībā, kuras rīkojas norādīto personu vai struktūrvienību uzdevumā vai to vadībā.

b) Valstīm ir jānodrošina, ka to teritorijā līdzekļi vai citi aktīvi nav pieejami to pilsoņiem vai citām personām vai struktūrvienībām un tie tos nevar nodot vai ļaut izmantot norādītām personām vai struktūrvienībām, izņemot ja tās ir licencētas, pilnvarotas un citādi norādītas saskaņā ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām (sk. E sadaļu tālāk dokumentā).

c) Valstu rīcībā ir jābūt mehānismiem, ar kuriem tūlīt pēc norādīšanas finanšu iestādes un NNDP nekavējoties informē par kādas personas vai struktūrvienības norādīšanu un ar kuriem īpaši finanšu iestādēm, kā arī citām personām un struktūrvienībām, tostarp NNDP, kuru rīcībā var būt mērķtiecīgi līdzekļi un citi aktīvi, tiek sniegtas nepārprotamas norādes par šo iestāžu un personu pienākumu īstenot pasākumus atbilstoši iesaldēšanas mehānismiem.

d) Valstīm ir jāizvirza prasība finanšu iestādēm un NNDP¹⁷ ziņot kompetentajām iestādēm par visiem iesaldētajiem aktīviem un pasākumiem, kas īstenoti atbilstoši Drošības padomes rezolūcijās minētajām aizliegšanas prasībām, tostarp par mēģinājumu veikt darījumu, kā arī jānodrošina, ka attiecīgās kompetentās iestādes šo informāciju var efektīvi izmantot.

e) Valstīm ir jāievieš efektīvi pasākumi, ar ko aizsargā tādu *bona fide* trešo pušu tiesības, kuras, pildot 7. rekomendācijā minētās saistības, rīkojas labticīgi.

f) Valstīm ir jāievieš atbilstoši pasākumi, lai īstenotu uzraudzību un nodrošinātu, ka finanšu iestādes un NNDP ievēro attiecīgos tiesību aktus vai izpildāmos aktus, ar kuriem reglamentē 7. rekomendācijā izklāstītās saistības. Par šo tiesību aktu vai izpildāmo aktu neizpildi var noteikt civilas, administratīvas vai kriminālas sankcijas.

D. IESALDĒTU LĪDZEKĻU UN CITU AKTĪVU SVĪTROŠANA NO SARAUSTA, ATSAIDĒŠANA UN PIEKĻUVES NODROŠINĀŠANA

7. Valstīm ir jāizstrādā un jāievieš publiski zināmas procedūras, kuras piemēro, lai Drošības padomei iesniegtu pieprasījumu svītrot no saraksta tādu personu vai struktūrvienību, kura, pēc valsts domām, vairs neatbilst norādīšanas kritērijiem. Tiklīdz Sankciju komiteja kādu personu vai struktūrvienību svītrot no saraksta, iesaldēšanas saistības vairs nav spēkā. Šādas procedūras un kritēriji ir jāsaskaņo ar visām piemērojamajām vadlīnijām un procedūrām, kuras Drošības padome pieņēmusi atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1730 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām, tostarp kontaktpunkta mehānismam, kas izveidots saskaņā ar minēto rezolūciju. Valstīm ir jānodrošina iespēja norādītajām personām un struktūrvienībām vērsties Kontaktpunktā, kas saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1730 (2006) izveidots svītrotšanai no saraksta, un iesniegt pieprasījumu svītrotšanai no saraksta, vai norādītās personas vai struktūrvienības ir jāinformē par iespēju lūgumu Kontaktpunktam iesniegt tieši.

8. Attiecībā uz personām vai struktūrvienībām, kurām ir tāds pats vai līdzīgs vārds, kāds ir norādītajām personām vai struktūrvienībām, un kuras tāpēc netīši ietekmē iesaldēšanas mehānisms (proti, kļūdaini apstiprinošs lēmums), valstīm ir jāizstrādā un jāievieš publiski zināmas procedūras šādām personām vai struktūrvienībām piederošu līdzekļu vai citu aktīvu

¹⁷ Drošības padomes rezolūcijas attiecas uz visām fiziskām un juridiskām personām attiecīgajā valstī.

savlaicīgai atsaldēšanai, ja pēc pārbaudes tiek konstatēts, ka attiecīgā persona vai struktūrvienība nav norādītā persona vai struktūrvienība.

9. Ja valsts ir noteikusi, ka Rezolūcijā Nr. 1718 (2006) un Rezolūcijā Nr. 1737 (2006) minētie atbrīvošanas noteikumi ir izpildīti, valsts atļauj piekļūt līdzekļiem vai citiem aktīviem saskaņā ar tajās minētajām procedūrām.

10. Valstīm ir jāļauj saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1718 (2006) un Rezolūciju Nr. 1737 (2006) iesaldētajos kontos ieskaitīt procentus vai citus ieņēmumus, kas šajos kontos jāieskaita, vai veikt maksājumus, kas jāveic saskaņā ar līgumiem, nolīgumiem vai saistībām, kas radušās pirms dienas, kurā šiem kontiem piemēroja rezolūcijā minētos noteikumus, ja attiecībā uz šiem procentiem, citiem ieņēmumiem un maksājumiem turpina piemērot minētos noteikumus un tie ir iesaldēti.

11. Saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1737 (2006) īstenota iesaldēšana neliedz norādītajai personai vai struktūrvienībai veikt maksājumus saskaņā ar līgumu, kas noslēgts pirms attiecīgās personas vai struktūrvienības norādīšanas sarakstā, ja vien:

a) attiecīgās valstis ir noteikušas, ka noslēgtais līgums nav saistīts ar aizliegtām precēm, materiāliem, aprīkojumu, produktiem, tehnoloģijām, palīdzību, apmācību, finansiālo palīdzību, ieguldījumu, starpniecību vai pakalpojumiem, kuri minēti attiecīgajā Drošības padomes rezolūcijā;

b) attiecīgās valstis ir noteikušas, ka maksājumu ne tiešā, ne netiešā veidā nesaņem saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1737 (2006) norādīta persona vai struktūrvienība; un

c) attiecīgās valstis ir iesniegušas iepriekšēju paziņojumu Sankciju komitejai Nr. 1737 par nodomu veikt vai saņemt šādus maksājumus vai attiecīgā gadījumā ļaut atsaldēt līdzekļus, citus finanšu aktīvus vai ekonomiskos resursus šā mērķa īstenošanai un ir to izdarījušas desmit dienas pirms atļaujas saņemšanas¹⁸.

12. Valstīs ir jābūt ieviestiem mehānismiem, kurus piemēro, lai finanšu nozari un NNDP nekavējoties informētu par kādas personas vai struktūrvienības svītrosanu no saraksta un līdzekļu un aktīvu atsaldēšanu, tiklīdz tas ir izdarīts, un ar kuriem, īpaši finanšu iestādēm, kā arī citām personām un struktūrvienībām, tostarp NNDP, kuru rīcībā var būt mērķtiecīgi līdzekļi un citi aktīvi, tiek sniegtas atbilstīgas norādes par šo iestāžu un personu pienākumu ņemt vērā pasākumus saistībā ar svītrosanu no saraksta un atsaldēšanu.

E. APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS KRITĒRIJI NORĀDĪŠANAI SARAKSTĀ

13. Attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās minētie norādīšanas kritēriji

a) Rezolūcija Nr. 1718 (2006):

¹⁸ Ja norādītā persona vai struktūrvienība ir finanšu iestāde, jurisdikcijai ir jāņem vērā FATF vadlīnijas, kas izdotas kā pielikums dokumentam *Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūciju finanšu noteikumu īstenošana masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas apkarošanai*, ko pieņēma 2007. gada septembrī.

i) jebkura persona vai struktūrvienība, kas iesaistīta Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas programmās, kuras ir saistītas ar kodolieročiem un citiem masu iznīcināšanas ieročiem vai ar ballistiskajām raķetēm;

ii) jebkura persona vai struktūrvienība, kas atbalsta ar kodolieročiem un citiem masu iznīcināšanas ieročiem vai ar ballistiskām raķetēm saistītās Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas programmas, tostarp nelegālā veidā;

iii) jebkura persona vai struktūrvienība, kas rīkojas jebkuras 13. panta a) apakšpunkta i) daļā vai 13. panta a) apakšpunkta ii) daļā¹⁹ norādīts personas vai struktūrvienības vārdā vai vadībā;

iv) jebkura juridiska persona vai struktūrvienība, kura pieder vai kuru tieši vai netieši kontrolē kāda 13. panta a) apakšpunkta i) daļā vai 13. panta a) apakšpunkta ii) daļā²⁰ norādīta persona vai struktūrvienība.

b) Rezolūcijas Nr. 1737 (2006), Nr. 1747 (2007), Nr. 1803 (2008) un Nr. 1929 (2010):

i) jebkura persona vai struktūrvienība, kas iesaistīta pasākumos, kuri rada Irānas kodolieroču izplatīšanas risku, vai kodolieroču piegādes sistēmu izstrādē;

ii) jebkura persona vai struktūrvienība, kas tieši saistīta ar pasākumiem, kuri rada Irānas kodolieroču izplatīšanas risku, vai ar kodolieroču piegādes sistēmu izstrādi, vai atbalsta to;

iii) jebkura persona vai struktūrvienība, kas rīkojas jebkuras 13. panta b) apakšpunkta i) daļā un/vai 13. panta b) apakšpunkta ii) daļā norādītas personas vai struktūrvienības vārdā vai vadībā, vai tādu struktūrvienību vārdā vai vadībā, kuras pieder vai kuras kontrolē minētās personas vai struktūrvienības;

iv) jebkura persona vai struktūrvienība, kas rīkojas tādu Islāma revolucionāro gvardu korpusā iesaistītu indivīdu vai struktūrvienību vārdā vai vadībā, kuri ir norādīti atbilstoši S/RES/1929 (2010);

v) jebkura struktūrvienība, kura pieder vai kuru kontrolē, tostarp nelegāliem līdzekļiem, tādi Islāma revolucionāro gvardu korpusā iesaistīti indivīdi vai struktūrvienības, kas norādīti atbilstoši S/RES/1929 (2010)²¹;

vi) jebkura persona vai struktūrvienība, kas rīkojas tādu Irānas Islāma Republikas kuģniecības uzņēmuma (*IRISL*) struktūrvienību vārdā vai vadībā, kuras norādītas atbilstoši S/RES/1929 (2010);

vii) struktūrvienības, kuras pieder vai kuras kontrolē, tostarp nelegāliem līdzekļiem, tādas Irānas Islāma Republikas kuģniecības uzņēmuma (*IRISL*) struktūrvienības, kuras norādītas atbilstoši S/RES/1929 (2010); vai

viii) jebkura persona vai struktūrvienība, par kuru Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai Komiteja ir lēmusi, ka tā atbalsta norādītās personas vai struktūrvienības, jo

¹⁹ Šo personu vai struktūrvienību līdzekļi vai aktīvi ir iesaldēti neatkarīgi no tā, vai Komiteja tās ir īpaši identificējusi.

²⁰ Turpat.

²¹ Turpat.

neievēro sankcijas vai pārkāpj noteikumus, kuri izklāstīti Rezolūcijās S/RES/1737 (2006), S/RES/1747 (2007), S/RES/1803 (2008) vai S/RES/1929 (2010).

8. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (BEZPELŅAS ORGANIZĀCIJAS)

A. IEVADS

1. Bezpeļņas organizācijām ir būtiska nozīme gan pasaules ekonomikā, gan daudzu valstu ekonomikā un sociālajās sistēmās. To centieni papildina valsts un uzņēmējdarbības nozares īstenotos pasākumus būtisku pakalpojumu nodrošināšanā un palīdzības sniegšanā tādām personām visā pasaulē, kurām ir nepieciešams mierinājums un cerība. Tomēr starptautiskā mērogā īstenotā pret terorisma finansēšanu vērsta kampaņa diemžēl liecina, ka teroristi un teroristu organizācijas izmanto bezpeļņas organizācijas, lai vairotu līdzekļus un pārvietotu tos, nodrošinātu loģistikas atbalstu, sekmētu teroristu rekrutēšanu vai citādi atbalstītu teroristu organizācijas un darbību. Šāda ļaunprātīga izmantošana ne vien sekmē teroristu darbību, bet mazina arī līdzekļu devēju uzticēšanos un apdraud ikvienas bezpeļņas organizācijas integritāti. Tāpēc bezpeļņas organizāciju aizsardzība pret ļaunprātīgu teroristu īstenotu izmantojumu ir būtisks globālās pretterorisma cīņas elements, kā arī svarīgs pasākums bezpeļņas organizāciju integritātes saglabāšanai.

2. Vairāku iemeslu dēļ bezpeļņas organizācijas var būt neaizsargātas pret ļaunprātīgu izmantošanu, ko īsteno teroristi. Bezpeļņas organizācijas ir iemantojušas sabiedrības uzticību, tām ir piekļuve ievērojamiem līdzekļu avotiem, un bieži vien tām ir intensīvi pieejami skaidras naudas līdzekļi. Turklāt atsevišķas bezpeļņas organizācijas ir pārstāvētas visā pasaulē, tāpēc tās nodrošina iespēju veikt darbības un finanšu darījumus gan valsts, gan starptautiskā mērogā bieži vien tajās teritorijās vai netālu no tām teritorijām, kurās visbiežāk tiek veikta teroristu darbība. Bezpeļņas organizāciju juridiskais statuss var atšķirties, un situācija valstīs var būt atšķirīga, tomēr nereti valsts šādas organizācijas uzrauga maz vai neuzrauga nemaz (piemēram, attiecībā uz reģistrēšanu, datu uzglabāšanu, ziņošanu un uzraudzību), vai dibināšanas gadījumā tām ir jāievēro maz formalitāšu (piemēram, var nebūt nekādu prasību attiecībā uz prasmēm vai sākuma kapitālu, vai attiecībā uz darbinieku iepriekšējās darbības pārbaudi). Teroristu organizācijas izmanto šīs bezpeļņas organizāciju īpatnības, lai iefiltrētos šajā nozarē un ļaunprātīgi izmantotu bezpeļņas organizāciju līdzekļus un darbību teroristu darbību maskēšanai vai atbalstīšanai.

B. MĒRĶI UN VISPĀRĒJIE PRINCIPI

3. 8. rekomendācija sagatavota, lai nodrošinātu, ka teroristu organizācijas ļaunprātīgi neizmanto bezpeļņas organizācijas nolūkā: i) izturēties tā, it kā tās būtu likumīgas struktūrvienības; ii) izmantot likumīgu struktūrvienību kā kanālu teroristu finansēšanai, tostarp nolūkā izvairīties no aktīvu iesaldēšanas pasākumiem; vai iii) slēpt vai maskēt tādu līdzekļu slepenu novirzīšanu, kuri ir paredzēti likumīgiem mērķiem, bet tiek novirzīti teroristu mērķiem. Šīs skaidrojošās piezīmes pieeja, kas īsteno izvirzītā mērķa sasniegšanai, ir pamatota ar tālāk minētajiem vispārējiem principiem.

a) Tā kā teroristi un teroristu organizācijas gan iepriekš, gan joprojām ļaunprātīgi izmanto bezpeļņas organizāciju nozari, valstīm ir jāpieņem pasākumi, lai: i) aizsargātu šo nozari pret šādu ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī ii) apzinātu un efektīvi vērstos pret tām bezpeļņas organizācijām, kuras izmanto teroristi vai teroristu organizācijas vai kuras aktīvi tos atbalsta.

b) Valstu pieņemtajiem pasākumiem, kas paredzēti, lai aizsargātu bezpeļņas organizācijas pret teroristu ļaunprātībām, nevajadzētu būt tādiem, kas grauj vai iedragā likumīgus labdarības pasākumus. Tieši pretēji, šiem pasākumiem jābūt tādiem, kas veicina nozares pārskatāmību,

kā arī līdzekļu devējiem un sabiedrībai vispār rada lielāku pārliecīgā par to, ka labdarības līdzekļus un pakalpojumus saņem iecerētie likumīgie labuma guvēji. Sistēmas, kuras izmantojot, veicina lielāku pārskatāmību, integritāti un sabiedrības uzticēšanos bezpeļņas organizāciju pārvaldībai un darbībai, ir būtisks priekšnoteikums, lai nodrošinātu, ka nozari nevar ļaunprātīgi izmantot teroristu finansēšanai.

c) Pasākumiem, ko valstis ir pieņēmušas nolūkā identificēt un efektīvi vērsties pret bezpeļņas organizācijām, kuras izmanto teroristi vai teroristu organizācijas vai kuras aktīvi atbalsta tās, ir jābūt tādiem, ar kuriem novērš un attiecīgā gadījumā izvērza apsūdzību par teroristu finansēšanu un cita veida atbalsta sniegšanu teroristiem. Ja ir aizdomas vai ir norādes uz to, ka bezpeļņas organizācija finansē vai citādi atbalsta teroristus, valstīm vispirms ir jāizmeklē attiecīgais gadījums un jāaptur šāda teroristu finansēšana vai atbalstīšana. Ciktāl tas ir iespējams, šādu mērķu īstenošanai paredzētie pasākumi nedrīkst negatīvi ietekmēt nevainīgus un likumīgus labdarības labuma guvējus. Tomēr tas neatbrīvo no nepieciešamības nekavējoties un efektīvi rīkoties, lai bez kavēšanās apturētu teroristu finansēšanu vai cita veida atbalstu teroristiem, ko sniedz bezpeļņas organizācijas.

d) Lai vairotu izpratni un sekmētu iespējas apkarot teroristu ļaunprātības šajā nozarē, ir būtiski izstrādāt sadarbības attiecības starp valsts sektoru, privāto sektoru un bezpeļņas organizācijām. Lai risinātu ar teroristu finansēšanu saistītos jautājumus, valstīm ir jāsekmē akadēmiskās pētniecības pilnveide jautājumā par bezpeļņas organizāciju nozari, kā arī jāveicina informācijas apmaiņa šajā nozarē.

e) Ir jāizstrādā mērķtiecīga pieeja bezpeļņas organizācijām radītā teroristu apdraudējuma novēršanai, jo atsevišķie valsts sektori ir dažādi, katras nozares neaizsargātība pret teroristu ļaunprātībām atšķiras, joprojām ir jānodrošina likumīgu labdarības pasākumu uzplaukuma turpināšanas iespēja un katrā valstī ir ierobežoti teroristu finansēšanas apkarošanai pieejamie resursi un iestādes.

f) Teroristu finansēšanas mainīgā apdraudējuma dēļ būtiski ir arī elastīgi pilnveidot valsts reakciju uz bezpeļņas organizāciju nozarē radīto teroristu finansēšanas iespēju.

C. PASĀKUMI

4. Valstīm valsts mērogā jāpārbauda bezpeļņas organizāciju nozare vai laikus jāsaņem informācija par šādu organizāciju darbību, lielumu un citām attiecīgām pazīmēm. Veicot šādu novērtējumu, valstīm jāizmanto visi pieejamie informācijas resursi, lai identificētu to bezpeļņas organizāciju pazīmes un veidus, attiecībā uz kurām to darbības vai pazīmju dēļ pastāv risks, ka tās varētu ļaunprātīgi izmantot terorisma finansēšanai²². Tāpat valstīm periodiski jāpārvērtē šī nozare un jāpārbauda jauna informācija par nozares iespējamo neaizsargātību pret teroristu darbībām.

5. Ir vairāki veidi, kādos var identificēt, novērst un apkarot to, ka teroristi ļaunprātīgi izmanto bezpeļņas organizācijas. Tomēr efektīva pieeja ir tāda, kurā tiek ņemti vērā visi četri tālāk minētie elementi: a) ietekme uz nozari, b) uzraudzība vai pārraudzība, c) efektīva izmeklēšana un informācijas apkopošana, kā arī d) efektīvi starptautiskās sadarbības mehānismi. Tālāk

²² Piemēram, šādu informāciju var sniegt regulatīvās iestādes, nodokļu iestādes, FIU, līdzekļu devēju organizācijas vai tiesībsardzības un izlūkošanas iestādes.

minēti īpaši pasākumi, kuri valstīm ir jāīsteno, ņemot vērā katru no šiem elementiem, lai tādā veidā aizsargātu bezpeļņas organizācijas pret ļaunprātīgu teroristu finansēšanas iespēju.

a) Ietekme uz bezpeļņas organizācijām saistībā ar teroristu finansēšanas jautājumiem

i) Valstīm ir jāizstrādā precīzas stratēģijas, lai sekmētu pārskatāmību, integritāti un sabiedrības uzticēšanos visu bezpeļņas organizāciju administrēšanai un pārvaldībai.

ii) Valstīm ir jārosina vai jāīsteno informatīvas programmas ar mērķi vairot bezpeļņas organizāciju izpratni par neaizsargātību pret teroristu ļaunprātību un par teroristu finansēšanas risku un jāparedz pasākumi, kurus bezpeļņas organizācijas var īstenot, lai aizsargātu sevi pret šādu ļaunprātīgu rīcību.

iii) Valstīm ir jāsadarbojas ar bezpeļņas organizācijām nolūkā izstrādāt un pilnveidot praksi teroristu finansēšanas risku un neaizsargātības novēršanai un tādā veidā aizsargāt nozari pret teroristu ļaunprātībām.

iv) Valstīm ir jāmudina bezpeļņas organizācijas veikt darījumus, maksimāli iespējami izmantojot regulētus finanšu kanālus, neizmirstot par finanšu nozaru atšķirīgo kapacitāti dažādās valstīs un dažādās jomās, kurās ir steidzami vajadzīgi labdarības un humānie pasākumi.

b) Bezpeļņas organizāciju nozares uzraudzība vai pārraudzība

Valstīm ir jāīsteno pasākumi, lai sekmētu bezpeļņas organizāciju efektīvu uzraudzību vai pārraudzību. Praksē valstīm ir jāspēj parādīt, ka tālāk minētie standarti attiecas uz bezpeļņas organizācijām, kuras a) ieņem būtisku vietu attiecībā uz nozarē kontrolējamiem finanšu resursiem un 2) ieņem būtisku vietu attiecībā uz nozares darbībām starptautiskā mērogā.

i) Bezpeļņas organizācijām ir jāglabā informācija par: 1) pašu norādīto darbību mērķi un uzdevumiem; un 2) tās personas vai personu identitāti, kurai pieder, kura kontrolē vai īsteno darbības, tostarp par vecākajiem ierēdņiem, valdes locekļiem un pilnvarotajiem. Šai informācijai ir jābūt publiski pieejamai tieši no bezpeļņas organizācijām vai no attiecīgajām iestādēm.

ii) Bezpeļņas organizācijām ir jāsaņem gada finanšu pārskati, kuros sniegta precīza informācija par ienākumiem un izdevumiem.

iii) Bezpeļņas organizācijām ir jāsaņem licence vai tās ir jāreģistrē. Šai informācijai ir jābūt pieejamai kompetentajām iestādēm²³.

iv) Bezpeļņas organizācijām ir jāizstrādā atbilstoši kontroles mehānismi, lai nodrošinātu, ka visi līdzekļi tiek pilnībā pārbaudīti un izmantoti atbilstoši bezpeļņas organizācijas norādīto darbību mērķim un uzdevumiem.

²³ Īpašas licences izsniegšanas vai reģistrēšanas prasības nolūkā novērst teroristu finansēšanu nav nepieciešamas. Piemēram, dažās valstīs bezpeļņas organizācijas ir jau reģistrētas nodokļu iestādē, un tās pārbauga, pārbaudot to atbilstību labvēlīga nodokļu režīma piemērošanai (piemēram, nodokļu kredītiem vai atbrīvojumiem no nodokļiem).

v) Bezpeļņas organizācijām ir jāievēro noteikums “pazīsti savus labuma guvējus un asociētās bezpeļņas organizācijas”, proti, bezpeļņas organizācijai ir jādara viss iespējamais, lai apstiprinātu savu labuma guvēju un asociēto bezpeļņas organizāciju identitāti, akreditācijas datus un labo reputāciju. Tāpat bezpeļņas organizācijām ir jādara viss iespējamais, lai dokumentētu savu nozīmīgāko līdzekļu devēju identitāti un ievērotu līdzekļu devēju konfidencialitāti.

vi) Bezpeļņas organizācijām vismaz piecus gadus jāglabā valsts un starptautiskā mērogā veikto darījumu dokumentācija, kas ir pietiekami precīza, lai pēc tās varētu pārbaudīt, vai līdzekļi ir izlietoti atbilstoši organizācijas mērķim un uzdevumiem, kā arī šī informācija ir jādara pieejama kompetentajām iestādēm pēc to lūguma. Tas attiecas arī uz iepriekš šā apakšpunkta i) un ii) daļā minēto informāciju.

vii) Atbilstīgajām iestādēm ir jāpārtrauc bezpeļņas organizāciju atbilstība šajā rekomendācijā izklāstītajām prasībām²⁴. Atbilstīgajām iestādēm ir jāspēj noteikt efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas par pārkāpumiem, kurus izdarījušas bezpeļņas organizācijas vai personas, kuras rīkojas šādu organizāciju uzdevumā²⁵.

c) Efektīva informācijas apkopošana un izmeklēšana

i) Ciktāl iespējams, valstīm jānodrošina efektīva sadarbība, koordinācija un informācijas apmaiņa ar visu līmeņu attiecīgajām iestādēm vai organizācijām, kurām ir būtiska informācija par bezpeļņas organizācijām.

ii) Valstu rīcībā ir jābūt izmeklēšanas ekspertīzei un iespējai pārbaudīt tās bezpeļņas organizācijas, attiecībā uz kurām ir aizdomas, ka tās izmanto vai ka tās aktīvi atbalsta teroristu darbību vai teroristu organizācijas.

iii) Valstīm ir jānodrošina, ka izmeklēšanas laikā var gūt pilnīgu piekļuvi informācijai par kādas konkrētas bezpeļņas organizācijas administrāciju un pārvaldību (tostarp finansēšanas un plānošanas informācijai).

iv) Valstīm jāievieš atbilstoši mehānismi, lai nodrošinātu, ka ikreiz, kad pastāv aizdomas vai pamatots iemesls uzskatīt, ka konkrēta bezpeļņas organizācija: 1) ir platforma teroristu finansējuma piesaistīšanai; 2) tiek izmantota kā kanāls teroristu finansēšanai, tostarp kā iespēja izvairīties no aktīvu iesaldēšanas pasākumiem; vai 3) slēpj vai maskē tādu līdzekļu slepenu novirzīšanu, kuri ir paredzēti likumīgiem mērķiem, bet tiek novirzīti teroristu vai teroristu organizāciju vajadzībām, šāda informācija tiek nekavējoties izsūtīta visām attiecīgajām kompetentajām iestādēm preventīvu vai izmeklēšanas pasākumu īstenošanai.

d) Efektīva rīcībspēja reaģēt uz starptautiskiem informācijas pieprasījumiem par kādu konkrētu bezpeļņas organizāciju.

²⁴ Šajā saistībā tiesību aktos un regulējumos var būt noteikumi un standarti, kurus piemēro pašpārvaldēs organizācijas un akreditācijas iestādes.

²⁵ Šādas sankcijas var ietvert arī kontu iesaldēšanu, pilnvaroto personu atcelšanu, naudas sodu, sertifikāta anulēšanu, licences atņemšanu un reģistrācijas anulēšanu. Tās neizslēdz iespēju paralēli sākt tiesvedību krimināllietā, tiesvedību civilīetā vai administratīvu tiesvedību pret bezpeļņas organizācijām vai personām, kuras attiecīgā gadījumā rīkojas šādu organizāciju uzdevumā.

Atbilstoši rekomendācijām par starptautisku sadarbību valstīm ir jānorāda attiecīgi kontaktpunkti un procedūras reaģēšanai uz starptautiskiem informācijas pieprasījumiem par konkrētām bezpeļņas organizācijām, kuras tiek turētas aizdomās par teroristu finansēšanu vai cita veida atbalstu teroristiem.

D. RESURSI UZRAUDZĪBAI, PĀRRAUDZĪBAI UN IZMEKLĒŠANAI

6. Valstīm ir jānodrošina, ka to attiecīgo pilnvaroto iestāžu rīcībā, kuras atbild par bezpeļņas organizāciju nozares uzraudzību, pārraudzību un izmeklēšanu, ir adekvāti finanšu, cilvēku un tehniskie resursi.

Šajā rekomendācijā lietoto terminu saraksts

Attiecīga pilnvarotā iestāde	Kompetentā iestāde, tostarp akreditācijas iestāde, kā arī pašpārvaldes organizācija.
Asociētā bezpeļņas organizācija	Starptautiskas bezpeļņas organizācijas ārvalsts filiāle.
Labuma guvējs	Fiziska persona vai fizisko personu grupa, kas ar bezpeļņas organizācijas pakalpojumu starpniecību saņem labdarības, humānu vai cita veida palīdzību.
Bezpeļņas organizācija vai NPO	Juridiska persona vai veidojums, vai organizācija, kas galvenokārt nodarbojas ar līdzekļu vākšanu vai izmantošanu, piemēram, labdarības, reliģijas, kultūras, izglītības, sociāliem vai brālības mērķiem, vai nolūkā veikt cita veida “labu darbu”.

10. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (KLIENTA IZPĒTE)

A. KLIENTA IZPĒTE UN IZPAUŠANA

1. Ja, dibinot attiecības ar klientu, tās īstenojot vai veicot gadījuma rakstura darījumus, finanšu iestādei rodas aizdomas, ka darījums ir saistīts ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, iestādei:

a) parastajā kārtībā jāidentificē un jāpārbauda klienta un patiesā labuma guvēja identitāti²⁶ neatkarīgi no tā, vai tiek piemērots izņēmums vai attiecināta kāda norādīta robežvērtība; un

b) jāpagatavo ziņojums par aizdomīgu darījumu, ko saskaņā ar 20. rekomendāciju iesniedz Finanšu izlūkošanas vienībā.

2. 21. rekomendācijā minēts aizliegums finanšu iestādēm, to direktoriem, ierēdņiem un darbiniekiem izpaust, ka Finanšu izlūkošanas vienībā ir iesniegts ziņojums par aizdomīgu darījumu vai sniegta ar to saistīta informācija. Pastāv risks, ka tādā veidā klienti tiek netīši brīdināti par to, ka šādos apstākļos finanšu iestāde pilda pienākumu pārbaudīt klienta uzticamību. Ja klients ir informēts par to, ka iespējams, tiek sniegts ziņojums par aizdomīgu darījumu vai izmeklēšanu, tas var kompromitēt turpmākos centienus izmeklēt noziedzīgi iegūtu līdzekļu iespējamu legalizāciju vai teroristu finansēšanas darbību.

3. Tāpēc, ja finanšu iestādēm rodas aizdomas par to, ka darījums varētu būt saistīts ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, tām, veicot klienta izpēti procedūru, ir jāņem vērā brīdināšanas risks. Ja iestādei ir pamatots iemesls uzskatīt, ka klienta izpēti procesā klients vai potenciālais klients tiks brīdināts, tā var izvēlēties neveikt šādu pārbaudi, bet tai ir jāiesniedz ziņojums par aizdomīgu darījumu. Iestādēm jāpārlicinās, ka to darbinieki, veicot klienta izpēti, zina un ievēro šos principus.

B. KLIENTA IZPĒTE – PERSONAS, KURAS RĪKOJAS KLIENTA UZDEVUMĀ

4. Pildot iepriekš 1. punkta a) un b) apakšpunktos minēto saistībā ar 10. rekomendācijā izklāstītajiem klienta uzticamības pasākumiem, finanšu iestādēm tāpat ir jāpārbauda, vai persona, kura apliecina, ka darbojas klienta uzdevumā, ir attiecīgi pilnvarota, kā arī jāidentificē un jāpārbauda šīs personas identitāte.

²⁶ Tālāk ticamu, neatkarīgu dokumentu, datu vai informācijas avota apzīmēšanai izmantots termins “identifikācijas dati”.

C. KLIENTA IZPĒTE ATTIECĪBĀ UZ JURIDISKU PERSONU UN VEIDOJUMU

5. Pildot klienta izpētes pasākumus attiecībā pret klientiem, kuri ir juridiskas personas vai veidojumi²⁷, finanšu iestāžu pienākums ir identificēt un pārbaudīt šā klienta identitāti, kā arī saprast tā uzņēmējdarbības būtību, piederību un kontroles struktūru. Iepriekš 1. punkta a) un b) apakšpunktos izklāstītajām prasībām saistībā ar klientu un faktisko īpašnieku identificēšanu un pārbaudi ir divi mērķi: pirmkārt, novērst juridisku personu un veidojumu nelikumīgu izmantošanu, ko var nodrošināt, iegūstot pietiekami plašu izpratni par klientu, lai varētu pareizi novērtēt noziedzīgi iegūtu līdzekļu iespējamās legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, kas saistīts ar darījumu attiecībām, un, otrkārt, īstenot atbilstīgus pasākumus risku mazināšanai. Tā kā šie ir viena procesa divi aspekti, prasības, visticamāk, savstarpēji iedarbosies un dabiski papildinās viena otra. Šajā sakarībā finanšu iestādēm ir jāpilda tālāk minētās prasības.

a) Identificēt klientu un pārbaudīt tā identitāti. Parasti, lai izpildītu šo funkciju, ir nepieciešama šāda informācija:

i) nosaukums, juridiskais statuss un pierādījums par esību – pierādījumus varētu iegūt, piemēram, apskatot reģistrācijas apliecību, sertifikātu, kas apliecina reģistrāciju, partnerības nolīgumu, dokumentu, kas apliecina nekustamā īpašuma ieguldīšanu trustā, vai citu ticamu, neatkarīga avota izsniegtu dokumentu, uz kura redzams klienta nosaukums, statuss un pašreizējā pastāvēšana;

ii) pilnvaras, kuras regulē un saista juridisku personu vai veidojumu (piemēram, memorands un sabiedrības statūti), kā arī to attiecīgo personu vārdi un uzvārdi, kuras ieņem amatu juridiskās personas vai veidojuma augstākajā vadībā (piemēram, uzņēmuma vecākie izpilddirektori, trasta pilnvarotā persona vai personas);

iii) biroja reģistrētā adrese un uzņēmuma faktiskā atrašanās vieta, ja tā atšķiras no reģistrētās.

b) Identificēt klienta faktiskos īpašniekus un veikt pamatotus pasākumus²⁸, lai pārbaudītu šādu personu identitāti, izvērtējot tālāk minēto informāciju.

i) Attiecībā uz juridiskām personām izvērtē²⁹:

i.i) to fizisko personu identitāti (ja tādi ir – jo līdzdalība var būt tik dažāda, ka nav tādu fizisku personu (kas rīkojas atsevišķi vai kopīgi), kas ar īpašumtiesībām kontrolētu juridisko personu vai veidojumu), kurām ir juridiskās personas kontrolējoša līdzdalība³⁰; un

²⁷ Šajās rekomendācijās situācija, kad finanšu iestāžu vai NNDP klienti ir juridiski veidojumi, piemēram, trasti (vai citi līdzīgi veidojumi), ir situācija, kad fiziska vai juridiska persona, kas ir pilnvarotā persona, dibina darījumu attiecības vai veic darījumu labuma guvēju uzdevumā vai atbilstoši pilnvarojuma noteikumiem. Klienta izpētes standarta prasības fiziskām vai juridiskām personām ir spēkā, tostarp INR.10 4. punkts, bet papildus tiek piemērota prasība saistībā ar trastu un tā faktiskajiem īpašniekiem (atbilstoši definīcijai).

²⁸ Nosakot identitātes pārbaudes pasākumu pamatotību, vērā ņem klienta un darījumu attiecību radīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku.

²⁹ Tālāk i.i)–i.iii) daļās minētie pasākumi nav alternatīvi pasākumi, bet kaskādes veida pasākumi, un katru no tiem īsteno, ja iepriekšējais pasākums ir īstenots, bet faktiskais īpašnieks tomēr nav identificēts.

³⁰ Kontrolējoša līdzdalība ir atkarīga no uzņēmuma līdzdalības struktūras. Tā var būt noteikta pēc robežvērtības, piemēram, jebkura persona, kurai pieder vairāk nekā konkrēta uzņēmuma procentuālā daļa (piemēram, 25 %).

i.ii) ciktāl nav šaubu atbilstoši i.i) punktā minētajam par to, ka persona vai personas, kurām ir kontrolējoša līdzdalība, ir patiesie labuma guvēji vai – ja fiziska persona nevar kontrolēt, jo tai nav līdzdalības – tādas fiziskas personas (ja tāda ir) identitāti, kura kontrolē juridisko personu vai veidojumu ar citiem līdzekļiem;

i.iii) ja saskaņā ar šā punkta i.i) un i.ii) apakšdaļā minēto neviena fiziska persona netiek identificēta, finanšu iestādēm ir jāidentificē un jāveic pamatoti pasākumi, lai pārbaudītu to attiecīgo fizisko personu identitāti, kuras ieņem amatu augstākajā vadībā.

ii) Attiecībā uz juridiskiem veidojumiem izvērtē:

ii.i) attiecībā uz trastiem – dibinātāja, pilnvarotās personas vai personu, pārraudzītāja (ja tāds ir), labuma guvēju vai labuma guvēju grupas³¹ identitāti, kā arī jebkuras citas fiziskās personas identitāti, kurai trastā ir efektīva kontrole (tostarp izmantojot kontroles/līdzdalības pasākumu ķēdi);

ii.ii) attiecībā uz cita veida juridiskiem veidojumiem – to personu identitāti, kuras ieņem līdzvērtīgu vai līdzīgu amatu.

Ja klients vai kontrolējošās līdzdalības īpašnieks ir uzņēmums, kurš minēts biržā un uz kuru attiecas informēšanas prasības (to paredz biržas noteikumi vai tiesību akti, vai izpildāmie akti), ar kurām izvirza prasību nodrošināt atbilstīgu faktiskā īpašnieka pārskatāmību, vai ja tas ir šāda uzņēmuma meitasuzņēmums, kurā tam pieder lielākā kapitāla daļa, tad šādu uzņēmumu akcionāri vai patiesie labuma guvēji nav jāidentificē un to identitāte nav jāpārbauda.

Attiecīgos identifikācijas datus var iegūt no publiskā reģistra, klienta vai cita ticama avota.

D. KLIENTA IZPĒTE ATTIECĪBĀ UZ DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS POLIŠU SAŅĒMĒJIEM

6. Attiecībā uz dzīvības un citas ar ieguldījumu saistītas apdrošināšanas uzņēmumiem finanšu iestādēm ir jāveic ne vien klientiem un faktiskajiem īpašniekiem paredzētie klienta izpētes pasākumi, bet arī tālāk minētie klienta izpētes pasākumi dzīvības un citu ar ieguldījumu saistītu apdrošināšanas polišu saņēmējam vai saņēmējiem, tiklīdz saņēmējs vai saņēmēji ir identificēti/norādīti.

a) Attiecībā uz saņēmēju/saņēmējiem, kuri ir identificēti kā īpaši norādītas fiziskas vai juridiskas personas vai juridiski veidojumi, – jāpieraksta personas vārds un uzvārds;

b) Attiecībā uz saņēmēju/saņēmējiem, kuri ir norādīti pēc pazīmēm vai kategorijas (piemēram, laulātais vai bērni laikā, kad apdrošinātais notikums notiek) vai citā veidā (piemēram, saskaņā ar testamentu), – jāiegūst pietiekama informācija par saņēmēju, lai finanšu iestāde būtu pārliecināta, ka izmaksas brīdī varēs noteikt saņēmēja identitāti.

³¹ Attiecībā uz trasta labuma guvēju vai labuma guvējiem, kas ir norādīti pēc to pazīmēm vai kategorijas, finanšu iestādēm ir jāiegūst pietiekami plaša informācija par labuma guvēju, lai tā būtu pārliecināta, ka labuma guvēja identitāti varēs noteikt brīdī, kad tiks veikta izmaksa vai kad labuma guvējs vēlēšies izmantot tam piešķirtās tiesības.

Informācija, kas apkopota saskaņā ar iepriekš šā punkta a) un b) apakšpunktā minēto, ir jāreģistrē un jāsiglabā atbilstoši 11. rekomendācijā izklāstītajiem noteikumiem.

7. Abos iepriekš 6. punkta a) un b) apakšpunktos minētajos gadījumos saņēmēja vai saņēmēju identitāte ir jāpārbauda izmaksas brīdī.

8. Lemjot par to, vai jāpiemēro plašāki klienta izpētes pasākumi, finanšu iestādei dzīvības apdrošināšanas polises saņēmējs ir jānorāda kā attiecīgais riska faktors. Ja finanšu iestāde nolemj, ka saņēmējs, kurš ir juridiska persona vai juridisks veidojums, rada lielāku risku, tad paplašinātajos klienta izpētes pasākumos iekļauj pamatotus pasākumus saņēmēja faktiskā īpašnieka identifikācijai un identitātes pārbaudīšanai izmaksas brīdī.

9. Ja finanšu iestāde nespēj izpildīt iepriekš 6.–8. punktā minēto, tai ir jāapsver iespēja sagatavot ziņojumu par aizdomīgu darījumu.

E. TICAMĪBA IEPRIEKŠ VEIKTAI IDENTIFIKĀCIJAI UN PĀRBAUDEI

10. 10. rekomendācijā izklāstītajos klienta izpētes pasākumos nav paredzēts, ka finanšu iestādēm atkārtoti jāidentificē katrs klients un jāpārbauda tā identitāte ikreiz, kad klients veic darījumu. Iestāde drīkst paļauties uz iepriekš veiktiem identifikācijas un pārbaudes pasākumiem, ja vien nerodas šaubas par informācijas ticamību. Iestādei var rasties šaubas, ja, piemēram, rodas aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saistībā ar attiecīgo klientu vai ja būtiski mainās tas, kādā veidā tiek veiktas darbības klienta kontā, kas turklāt neatbilst klienta uzņēmējdarbības profilam.

F. PĀRBAUDES LAIKS

11. Tālāk minēti piemēri, kādos apstākļos (papildus tiem, kas minēti iepriekš saistībā ar dzīvības apdrošināšanas polišu saņēmējiem) var pieļaut, ka pārbaude tiek veikta pēc darījumu attiecību sākšanas, jo ir svarīgi nepārtraukt parasto uzņēmējdarbības gaitu, proti, šie apstākļi ir:

* situācijas, kad darījumus veic neklātienē;

* kad veic darījumus ar vērtspapīriem. Vērtspapīru jomā uzņēmumiem un starpniekiem darījumi ir jāveic ļoti ātri atbilstoši tirgus nosacījumiem brīdī, kad klients ar tiem sazinās, un darījums, iespējams, ir jāveic pirms identitātes pārbaudes.

12. Tāpat finanšu iestādēm būs jāizstrādā riska pārvaldības procedūras, ņemot vērā apstākļus, kādos klients pirms pārbaudes var izmantot darījumu attiecības. Šajās procedūrās jāiekļauj virkne pasākumu, piemēram, jāierobežo pieļaujamo darījumu skaits, veids un/vai apmērs, kā arī jāuzrauga lieli vai sarežģīti darījumi, ja tos veic neatbilstoši šāda veida attiecību standarta normām.

G. ESOŠIE KLIENTI

13. Finanšu iestādēm ir jāveic esošo klientu³² uzticamības pārbaude, pamatojoties uz būtiskumu un risku, un attiecīgā brīdī jāveic šādu esošu attiecību uzticamības pārbaude,

³² Klienti, kuri ir reģistrēti brīdī, kad stājas spēkā valsts prasības.

ņemot vērā to, vai un kad klienta izpētes pasākumi ir veikti iepriekš un cik atbilstoši ir iegūtie dati.

H. AR RISKU PAMATOTA PIEEJA³³

14. Tālāk minētie piemēri nav obligāti *FATF* standartu elementi, tie iekļauti tikai norādēm. Tāpat šie piemēri nav paredzēti kā vispusīgi piemēri, un, lai gan tie ir noderīgi rādītāji, atsevišķos apstākļos tie var būt nenozīmīgi.

Lielāks risks

15. Atsevišķos apstākļos noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks ir lielāks, un tad ir jāīsteno plašāki klienta izpētes pasākumi. Vērtējot ar klientiem, valstīm vai ģeogrāfiskām teritorijām, kā arī atsevišķiem produktiem, pakalpojumiem, darījumiem vai piegādes kanāliem saistīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, lielāks risks ir iespējams tālāk minētajās situācijās (papildus 12.–16. rekomendācijā minētajam).

a) Ar klientu saistītie riska faktori:

* darījumu attiecības tiek uzturētas neparastos apstākļos (piemēram, pastāv ievērojams neizskaidrots ģeogrāfisks attālums starp finanšu iestādi un klientu);

* klients nav rezidents;

* juridiskas personas vai veidojumi, kuri ir personīgie aktīvu turētāji;

* uzņēmumi, kuriem ir akcionāru pārstāvji vai akcijas uzrādītāju veidā;

* uzņēmumi, kuru rīcībā intensīvi ir skaidras naudas līdzekļi;

* uzņēmuma īpašnieku struktūra šķiet neparasta vai pārāk sarežģīta, ņemot vērā uzņēmuma darbības veidu.

b) Ar valsti vai ģeogrāfisko tvērumu saistītie riska faktori:³⁴

* valstis, kuras uzticamā avotā, piemēram, savstarpējā novērtējumā vai precīzos novērtējuma ziņojumos, ir norādītas vai pārbaudes ziņojumos publicētas kā valstis, kurām nav atbilstīgu NILLTFN sistēmu;

* valstis, kurām piemērotas sankcijas, embargo vai līdzīgs pasākums, ko noteikusi, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācija;

* valstis, kuras uzticamā avotā norādītas kā valstis, kurās ir ievērojams korupcijas un citu noziedzīgu darbību līmenis;

³³ Ar risku pamatota pieeja neattiecas uz apstākļiem, kad būtu jāveic klienta izpēte, bet to var īstenot, lai noteiktu šādu pasākumu apmēru.

³⁴ Saskaņā ar Rekomendāciju Nr. 19 valstīm obligāti jānosaka, ka finanšu iestādēm jāveic paplašināta uzticamības pārbaude, ja to nosaka *FATF*.

* valstis vai ģeogrāfiskas teritorijas, kuras uzticamā avotā norādītas kā tādas, kas nodrošina finansējumu vai atbalstu teroristu darbībai, vai kuru teritorijā darbojas sarakstā norādītas teroristu organizācijas.

c) Ar produktu, pakalpojumu, darījumu vai piegādes kanālu saistītie riska faktori:

* privātu banku darbība;

* anonīmi darījumi (kas var būt ar skaidru naudu);

* neklātienas darījumu attiecības vai darījumi;

* maksājumi, kurus saņem no nezināmām vai neasociētām trešām pusēm.

Mazāks risks

16. Tālāk minēti gadījumi, kad noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas risks var būt mazāks. Tādos apstākļos un, ja valsts vai finanšu iestāde ir veikusi atbilstīgu riska analīzi, valsts var pamatoti ļaut finanšu iestādei īstenot vienkāršotus klienta izpētes pasākumus.

17. Vērtējot ar klientiem, valstīm vai ģeogrāfiskām teritorijām, kā arī atsevišķiem produktiem, pakalpojumiem, darījumiem vai piegādes kanāliem saistīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, mazāks risks ir iespējams norādītajās situācijās.

Ar klientu saistītie riska faktori

* Attiecībā uz finanšu iestādēm un NNDP – risks ir mazāks, ja tām piemēro prasības apkarot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu atbilstoši *FATF* rekomendācijām, ja tās ir efektīvi izpildījušas šīs prasības un ja tās efektīvi uzrauga un pārrauga atbilstoši rekomendācijām, tādā veidā nodrošinot atbilstību minētajām prasībām.

* Valsts uzņēmumi, kuri ir reģistrēti biržā un uz kuriem attiecas informēšanas prasības (to paredz biržas noteikumi vai tiesību akti, vai izpildāmie akti), ar kurām izvirza prasības nodrošināt atbilstīgu faktiskā īpašnieka pārskatāmību.

* Valsts pārvaldes iestādes vai uzņēmumi.

b) Ar produktu, pakalpojumu, darījumu vai piegādes kanālu saistītie riska faktori

* Dzīvības apdrošināšanas polises, ja to izmaksas prēmija ir maza (piemēram, gada prēmija nepārsniedz 1000 USD/EUR vai vienreizēja prēmija – 2500 USD/EUR).

Apdrošināšanas polises pensiju shēmām, ja nav iespējas naudu izņemt ātrāk un ja polisi nevar izmantot kā nodrošinājumu.

* Pensijas, vecumpensijas vai līdzīga shēma, kas nodrošina pensijas ieguvumus darba ņēmējiem, ja iemaksas ir veiktas, atskaitot tās no algas, un shēmu noteikumi neļauj paredzēt dalībnieka intereses shēmā.

* Finanšu produkti vai pakalpojumi, kas sniedz atbilstoši definētus un ierobežotus pakalpojumus konkrēta veida klientiem, tādējādi nodrošinot lielāku piekļuvi finanšu iekļaušanai.

c) Ar valsti saistītie riska faktori

* Valstis, kas uzticamā avotā, piemēram, savstarpējā novērtējumā vai precīzos novērtējuma ziņojumos, ir norādītas kā tādas, kuras ir ieviesušas efektīvu NILLTFN sistēmu.

* Valstis, kuras uzticamā avotā norādītas kā tādas, kurās ir zems korupcijas un citu noziedzīgu darbību līmenis.

Veicot riska novērtējumu, valstis vai finanšu iestādes attiecīgā gadījumā varētu ņemt vērā arī iespējamās noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska atšķirības dažādo valsts reģionu un teritoriju starpā.

18. Ja identifikācijas un pārbaudes nolūkos ir konstatēts mazāks noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks, tas nebūt nenozīmē, ka konkrētajam klientam risks ir zems arī attiecībā uz pārējiem klienta izpētes pasākumu aspektiem, īpaši attiecībā uz darījumu pastāvīgu uzraudzību.

Mainīgie riska faktori

19. Vērtējot ar klientiem, valstīm vai ģeogrāfiskām teritorijām, kā arī atsevišķiem produktiem, pakalpojumiem, darījumiem vai piegādes kanāliem saistīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, finanšu iestādēm ir jāņem vērā ar šīm risku kategorijām saistītie mainīgie riska faktori. Tie, katrs atsevišķi vai kopā, var palielināt vai samazināt iespējamo radīto risku, tādā veidā ietekmējot attiecīgo klienta izpētes pasākumu līmeni. Šādi mainīgie faktori ir:

* konta vai attiecību mērķis;

* to aktīvu līmenis, kurus klients nogulda, vai veiktā darījuma apmērs;

* darījumu attiecību regularitāte vai ilgums.

Plašāki klienta izpētes pasākumi

20. Ciktāl tas ir pamatoti iespējams, finanšu iestādēm ir jāpārbauda visu sarežģīto, neparasti lielo darījumu vēsture un mērķis, kā arī visi neparastie darījumi, kuriem nav acīmredzama ekonomiska vai likumīga mērķa. Ja noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks ir lielāks, finanšu iestādēm ir jāīsteno plašāki klienta izpētes pasākumi atbilstoši identificētajiem riskiem. Tām jo īpaši jāpalielina darījumu attiecību uzraudzības apmērs un būtība, lai noteiktu, vai šādi darījumi vai darbības nav neparastas vai aizdomīgas. Paplašinātie klienta izpētes pasākumi, kurus var piemērot lielāka riska darījumu attiecībām, ir šādi:

* iegūt papildu informāciju par klientu (piemēram, nodarbošanos, aktīvu apmēru, informāciju, kura ir pieejama publiskās datubāzēs, internetā, utt.) un regulārāk atjaunināt klienta un faktiskā īpašnieka identifikācijas datus;

-
- * iegūt papildu informāciju par darījumu attiecību iecerēto būtību;
 - * iegūt informāciju par līdzekļu avotu vai klienta ieņēmumu avotu;
 - * iegūt informāciju par iecerētā vai veiktā darījuma iemesliem;
 - * iegūt augstākās vadības piekrišanu darījumu attiecību sākšanai vai turpināšanai;
 - * paplašināti uzraudzīt darījumu attiecības, palielinot piemēroto kontroles mehānismu skaitu un piemērošanas laiku, kā arī atlasot darījumu veidus padziļinātai pārbaudei;
 - * pieprasīt veikt pirmo maksājumu caur kontu, kurš ir atvērts uz klienta vārda, ar banku, kura ievēro līdzīgus klienta izpētes standartus.

Vienkāršoti klienta izpētes pasākumi

21. Ja noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks ir mazs, finanšu iestāde var īstenot vienkāršotus klienta izpētes pasākumus, kuros ņem vērā nelielā riska būtību. Vienkāršotajiem pasākumiem ir jābūt samērīgiem ar mazā riska faktoriem (piemēram, vienkāršoti pasākumi var būt saistīti tikai ar klienta pieņemšanas pasākumiem vai pastāvīgas uzraudzības aspektiem). Iespējamie pasākumi ir:

- * pārbaudīt klienta un faktiskā īpašnieka identitāti pēc darījumu attiecību izveides (piemēram, ja darījumu apmērs kontos ir lielāks par noteiktu monetāro robežvērtību);
- * retāk atjaunināt klienta identifikācijas datus;
- * samazināt pastāvīgās uzraudzības un pārbaudes darījumu pakāpi, ņemot vērā pamatotu monetāro robežvērtību;
- * neapkopot īpašu informāciju vai neīstenot īpašus pasākumus nolūkā saprast darījumu attiecību mērķi un iecerēto būtību, šo mērķi un būtību secināt no darījumiem vai izveidotajām darījumu attiecībām.

Vienkāršoti klienta izpētes pasākumi nav pieļaujami, ja rodas aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, vai ja ir izstrādāts īpaši liela riska scenārijs.

Robežvērtības

22. Saskaņā ar 10. rekomendācijā norādītā robežvērtība gadījuma rakstura darījumiem ir 15 000 USD/EUR. Finanšu darījumi, kuru apmērs ir lielāks par norādīto robežvērtību, ietver situācijas, kad darījumu veic vienā operācijā vai vairākās šķietami saistītās operācijās.

Pastāvīga uzticamības pārbaude

23. Finanšu iestāžu pienākums ir nodrošināt, ka tiek glabāti jaunākie un būtiskākie klienta izpētes procesā iegūtie dokumenti, dati vai informācija, un to iegūst, pārskatot esošos ierakstus, īpaši attiecībā uz liela riska kategoriju klientiem.

12. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (POLITISKI NOZĪMĪGAS PERSONAS)

Finanšu iestādēm ir jāīsteno pamatoti pasākumi, lai noteiktu, vai dzīvības apdrošināšanas polises saņēmēji un/vai vajadzības gadījumā faktiskais īpašnieks nav politiski nozīmīga persona. Tas jā dara vismaz izmaksas brīdī. Ja tiek identificēts lielāks risks, finanšu iestādei ir jāveic ne vien standarta klienta izpētes pasākumi, bet:

a) pirms polises ieņēmumu izmaksas, ir jāinformē arī augstākā vadība un jāveic paplašināta rūpīga pārbaude, izvērtējot visas darījumu attiecības ar polises turētāju, kā arī jāapsver iespēja sagatavot ziņojumu par aizdomīgu darījumu.

13. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJŠĀ PIEZĪME (KORESPONDENTBANKAS)

Tāpat iepriekš a)–e) apakšpunktā minētos kritērijus finanšu iestādes piemēro arī tādām attiecībām, kurās tiek veikti darījumi ar vērtspapīriem vai tiek pārskaitīti naudas līdzekļi pārrobežu finanšu iestāžu vai to klientu uzdevumā.

Termins *maksājumi caur kontu* attiecas uz korespondējošajiem kontiem, kurus trešās puses izmanto tieši, lai pašas veiktu darījumu.

14. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (NAUDAS VAI VĒRTĪBU PĀRVEDUMU PAKALPOJUMI)

Valstij nav jāievieš atsevišķa licencēšanas vai reģistrēšanas sistēma fiziskām vai juridiskām personām, kas šajā valstī ir jau licencētas vai reģistrētas kā finanšu iestādes (atbilstoši definīcijai *FATF* rekomendācijās), kuras atbilstoši saņemtajai licencei vai reģistrācijai drīkst sniegt naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumus un uz kurām jau attiecas visas piemērojamās, *FATF* rekomendācijās minētās saistības.

16. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (ELEKTRONISKIE PĀRSKAITĪJUMI)

A. MĒRĶIS

1. 16. rekomendācija tika sagatavota nolūkā neļaut teroristiem un citiem noziedzniekiem neierobežoti pārvietot savus līdzekļus, veicot elektroniskos pārskaitījumus, kā arī konstatēt šādu ļaunprātīgu izmantošanu, ja tāda notiek. Proti, rekomendācija izstrādāta, lai pamatinformāciju par elektroniskā pārskaitījuma patieso maksātāju un saņēmēju nekavējoties sniegtu:

a) attiecīgajām tiesībsardzības un/vai apsūdzības iestādēm, tādējādi palīdzot tām atklāt, izmeklēt un apsūdzēt teroristus un citus noziedzniekus, kā arī izsekot to aktīviem;

b) finanšu izlūkošanas vienībām aizdomīgu vai neparastu darbību analizēšanai, kā arī vajadzības gadījumā attiecīgas informācijas izplatīšanai;

c) finanšu nosūtītājiestādēm, starpniekiestādēm un saņēmējiestādēm nolūkā atvieglināt aizdomīgu darījumu identificēšanu un ziņošanu par tiem, kā arī īstenot prasības veikt iesaldēšanu un ievērot aizliegumu veikt darījumus ar norādītām personām vai struktūrvienībām atbilstoši noteikumiem, kas minēti attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās, piemēram, Rezolūcijā Nr. 1267 (1999) un tai sekojošās rezolūcijās, kā arī Rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kas attiecas uz terorisma un teroristu finansēšanas novēršanu un apkarošanu.

2. Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, valstīm ir jāspēj izsekot visiem elektroniskajiem pārskaitījumiem. Tā kā attiecībā uz maziem elektroniskajiem pārskaitījumiem iespējams teroristu finansēšanas risks, valstīm ir jāsamazina robežvērtības, ņemot vērā risku, kas saistīts ar darījumu veikšanu pagrīdē, un finanšu iekļaušanas nozīmīgumu. *FATF* nevēlas noteikt stingrus standartus vai norādīt tikai uz vienu darbības procesu, jo tas negatīvi ietekmētu maksājumu sistēmu.

B. DARBĪBAS JOMA

3. 16. rekomendācija attiecas uz visiem pārrobežu un iekšzemes elektroniskajiem pārskaitījumiem, tostarp sērijveida maksājumiem, kā arī seguma maksājumiem.

4. 16. rekomendācija neattiecas uz šādiem maksājumiem:

a) pārvedumi, kurus veic darījumā, kad produktu vai pakalpojumu iegādei izmanto kredītkarti, debetkarti vai priekšapmaksas karti, ja tās numuru izmanto visiem pārvedumiem, kas veikti attiecīgajā darījumā. Savukārt, ja kredītkarti, debetkarti vai priekšapmaksas karti izmanto kā maksājuma sistēmu nolūkā veikt elektronisko pārskaitījumu no personas personai, tad darījumam piemēro 16. rekomendācijā minēto, un nepieciešamo informāciju iekļauj ziņojumā;

b) pārvedumi un norēķini no vienas finanšu iestādes uz citu, ja gan patiesais maksātājs, gan saņēmējs ir finanšu iestādes, kuras darbojas savā uzdevumā.

5. Valstis var noteikt *de minimis* robežvērtību pārrobežu elektroniskajiem pārskaitījumiem (nepārsniedzot 1000 USD/EUR), un, ja tā ir zemāka, jāpiemēro šādas prasības:

a) valstīm ir jānodrošina, ka finanšu iestādes šādu pārvedumu uzdevumā norāda: i) patieso maksātāju, ii) saņēmēju un iii) katras iesaistītās puses konta numuru vai unikālu darījuma atsauces numuru. Šāda informācija nav jāpārbauda precizitātes noteikšanai, ja vien nepastāv aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, jo tādā gadījumā finanšu iestādei ir jāpārbauda informācija par tās klientiem;

b) tomēr valstis drīkst noteikt, ka attiecībā uz ienākošiem pārrobežu elektroniskajiem pārskaitījumiem, kuru apmērs ir mazāks par robežvērtību, tiek norādīta nepieciešama un precīza informācija par patieso maksātāju.

C. KRITĒRIJIEM ATBILSTOŠI PĀRROBEŽU ELEKTRONISKIE PĀRSKAITĪJUMI

6. Jebkuram ar elektroniskajam pārskaitījumam, kas atbilst kritērijiem, pievienotajā informācijā vienmēr jānorāda:

a) patiesais maksātājs;

b) patiesā maksātāja konta numurs, ja šāds konts tiek izmantots, lai apstrādātu darījumu;

c) patiesā maksātāja adrese vai personas kods, vai klienta identifikācijas numurs³⁵, vai dzimšanas datums un vieta;

d) saņēmējs;

e) saņēmēja konta numurs, ja šāds konts tiek izmantots, lai apstrādātu darījumu.

7. Ja konts netiek izmantots, norāda unikālu darījuma atsauces numuru, kas ļauj izsekot darījuma gaitai.

8. Ja vairāki viena patiesā maksātāja veikti atsevišķi pārrobežu elektroniskie pārskaitījumi ir saistīti vienā sērijveida pārskaitījumā, ko paredzēts pārsūtīt saņēmējiem, tad šiem darījumiem var nepiemērot 6. punktā minētās prasības attiecībā uz informāciju par patieso maksātāju, ja vien ir norādīts patiesā maksātāja konta numurs vai unikāls darījuma atsauces numurs (kā minēts iepriekš 7. punktā), un sērijveida pārskaitījumā sniegta nepieciešama un precīza informācija par patieso maksātāju, kā arī pilnīga informācija par saņēmēju, kuru var pilnībā identificēt saņēmējā valstī.

D. IEKŠZEMES ELEKTRONISKIE PĀRSKAITĪJUMI

9. Informācijā, ko pievieno iekšzemes elektroniskajiem pārskaitījumiem, jāiekļauj arī informācija par patieso maksātāju, kā norādīts attiecībā uz pārrobežu elektroniskajiem pārskaitījumiem, izņemot gadījumus, kad šādu informāciju finanšu saņēmējaiestādei un attiecīgajām iestādēm var nodot citā veidā. Ja informāciju var nodot citā veidā, finanšu nosūtītājiestādei ir jānorāda tikai konta numurs vai unikālais darījuma atsauces numurs, ja

³⁵ Klienta identifikācijas numurs ir numurs, pēc kura finanšu maksātājiestādē var nepārprotami identificēt patieso maksātāju, un šis numurs atšķiras no 7. punktā minētā unikālā darījuma atsauces numura. Klienta identifikācijas numuram jābūt identificējamam finanšu maksātājiestādes reģistrā, un šajā numurā norāda vismaz klienta adresi, personas kodu vai dzimšanas datumu un vietu.

vien pēc šī numura vai identifikatora var izsekot darījuma gaitai un identificēt patieso maksātāju vai saņēmēju.

10. Finanšu nosūtītājiestādei šī informācija ir jādara pieejama trīs darba dienu laikā pēc tam, kad ir saņemts pieprasījums no finanšu saņēmējiestādes vai attiecīgas kompetentās iestādes. Tiesībaizsardzības iestādēm ir jābūt iespējai norīkot tūlītēju šādas informācijas sniegšanu.

E. FINANŠU NOSŪTĪTĀJIESTĀŽU, STARPNIEKIESTĀŽU UN SAŅĒMĒJIESTĀŽU PIENĀKUMI

Finanšu nosūtītājiestāde

11. Finanšu nosūtītājiestādei jānodrošina, ka, veicot kritērijiem atbilstīgu elektronisko pārskaitījumu, norāda precīzu nepieciešamo informāciju par patieso maksātāju, kā arī nepieciešamo informāciju par saņēmēju.

12. Finanšu nosūtītājiestādei jānodrošina, ka, veicot pārrobežu elektronisko pārskaitījumu, kura vērtība ir mazāka par piemērojamo robežvērtību, norāda patiesā maksātāja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu un saņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu, kā arī abu pušu konta numurus vai unikālu darījuma atsauces numuru.

13. Finanšu nosūtītājiestādei ir jā saglabā visa par patieso maksātāju un saņēmēju apkopotā informācija atbilstoši 11. rekomendācijā minētajam.

14. Finanšu nosūtītājiestāde nedrīkst veikt elektronisko pārskaitījumu, ja tā neievēro iepriekš izklāstītās prasības.

Finanšu starpniekiestāde

15. Attiecībā uz pārrobežu elektroniskajiem pārskaitījumiem finanšu iestādēm, kuras apstrādā šādu naudas pārvedumu ķēdes starpposma elementu, jānodrošina, ka, veicot darījumu, tiek norādīta visa tā informācija par patieso maksātāju un saņēmēju, kas papildina šādu naudas pārvedumu.

16. Ja tehnisku ierobežojumu dēļ informāciju, kura nepieciešama par patieso maksātāju vai labuma guvēju un kuru sniedz kopā ar pārrobežu elektronisko pārskaitījumu, nevar saglabāt pie saistīta iekšzemes elektroniskā pārskaitījuma, tad starpniecības finanšu saņēmējiestādei vismaz piecus gadus ir jāglabā ieraksts par visu informāciju, kas ir saņemta no finanšu nosūtītājiestādes vai citas finanšu starpniekiestādes.

17. Finanšu starpniekiestādei ir jāveic pamatoti pasākumi tādu ar pārrobežu elektronisko pārskaitījumu identificēšanai, par kuriem trūkst nepieciešamās informācijas par patieso maksātāju vai par saņēmēju. Šiem pasākumiem jābūt saderīgiem ar maksājumu apstrādes automatizāciju.

18. Finanšu starpniekiestādei ir jāievieš efektīva, ar risku pamatota stratēģija un procedūras, lai noteiktu: i) kad izpildīt, noraidīt vai apturēt elektronisko pārskaitījumu, attiecībā uz kuru trūkst nepieciešamās informācijas par patieso maksātāju vai saņēmēju; un ii) atbilstīgu turpmāko rīcību.

Finanšu saņēmējstāde

19. Finanšu saņēmējstādei ir jāveic pamatoti pasākumi tādu pārrobežu elektronisko pārskaitījumu identificēšanai, par kuriem trūkst nepieciešamās informācijas par patieso maksātāju vai par saņēmēju. Šādi pasākumi var būt arī uzraudzība pēc notikuma vai uzraudzība reāllaikā, ja tas ir iespējams.

20. Attiecībā uz kritērijiem atbilstošiem elektroniskajiem pārskaitījumiem, finanšu saņēmējstādei ir jāpārbauda saņēmēja identitāte, ja tā iepriekš nav pārbaudīta, un jā saglabā šī informācija saskaņā ar 11. rekomendāciju.

21. Finanšu saņēmējstādei ir jāievieš efektīva, ar risku pamatota stratēģija un procedūras, lai noteiktu: i) kad izpildīt, noraidīt vai apturēt elektronisko pārskaitījumu, attiecībā uz kuru trūkst nepieciešamās informācijas par patieso maksātāju vai saņēmēju; un ii) atbilstīgu turpmāko rīcību.

F. NAUDAS VAI VĒRTĪBU PĀRVEDUMU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI

22. Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumu (*MVTS*) sniedzējiem ir jāievēro visas attiecīgās 16. rekomendācijā izklāstītās prasības tajās valstīs, kurās tie darbojas tieši vai izmantojot aģentus. Ja *MVTS* sniedzējs kontrolē gan elektroniskā pārskaitījuma nosūtītāju, gan saņēmēju, šim *MVTS* sniedzējam:

a) ir jāņem vērā visa informācija, ko sniedzis gan nosūtītājs, gan saņēmējs, lai noteiktu, vai jā sagatavo ziņojums par aizdomīgu darījumu; kā arī

b) jebkurā valstī, kuru skar aizdomīgais elektroniskais pārskaitījums, ir jāiesniedz ziņojums par aizdomīgu darījumu, kā arī Finanšu izlūkošanas vienībai jānodrošina attiecīga informācija par darījumu.

Šajā rekomendācijā lietoto īpašo terminu saraksts

Precīzs	Apzīmējums, ko izmanto, lai aprakstītu informāciju, kuras precizitāte ir pārbaudīta.
Sērijveida pārskaitījums	Pārskaitījums, kuru veido vairāki atsevišķi elektroniskie pārskaitījumi, kurus nosūta vienām un tām pašām finanšu iestādēm, bet kuri galu galā var/nevar būt paredzēti citām personām.
Saņēmējs	Fiziska vai juridiska persona, vai juridisks veidojums, kuru patiesais maksātājs norāda kā personu, kas saņem pieprasīto elektronisko pārskaitījumu.
Finanšu saņēmējstāde	Finanšu iestāde, kura elektronisko pārskaitījumu no finanšu nosūtītājiestādes saņem tiešā veidā vai caur finanšu starpniekiestādi un pēc tam šos līdzekļus dara pieejamus saņēmējam.

Seguma maksājums	Elektroniskais pārskaitījums, kurā apvienots ziņojums par maksājumu, kuru finanšu nosūtītājiestāde nosūtījusi tieši finanšu saņēmējiestādei, pārvietojot finansējuma instrukciju (segumu) no finanšu nosūtītājiestādes uz finanšu saņēmējiestādi, izmantojot vienu vai vairākas finanšu starpniekiestādes.
Pārrobežu elektroniskais pārskaitījums	Jebkurš <i>elektroniskais pārskaitījums</i> , kas veikts, finanšu nosūtītājiestādei un finanšu saņēmējiestādei atrodoties dažādās valstīs. Tāpat šo terminu izmanto, lai apzīmētu jebkuru <i>elektroniskā pārskaitījuma</i> ķēdi, kurā vismaz viena no iesaistītajām finanšu iestādēm atrodas citā valstī.
Iekšzemes elektroniskais pārskaitījums	Jebkurš <i>elektroniskais pārskaitījums</i> , kas veikts, finanšu nosūtītājiestādei un finanšu saņēmējiestādei atrodoties vienā valstī. Tāpēc šo terminu izmanto, lai apzīmētu jebkuru <i>naudas pārveduma ar telekomunikācijas līdzekļiem</i> ķēdi, kas pastāv vienas valsts robežās, lai gan sistēma, kuru izmanto, lai pārsūtītu ziņojumu par maksājumu, var atrasties citā valstī. Tāpat šo terminu izmanto, lai apzīmētu jebkuru <i>elektroniskā pārskaitījuma</i> ķēdi, kas pastāv tikai Eiropas Ekonomikas zonas robežās (EEZ) ³⁶ .
Finanšu starpniekiestāde	Finanšu iestāde, kura ir iesaistīta sērijveida vai seguma maksājumu ķēdē un kura saņem vai pārsūta elektronisko pārskaitījumu finanšu nosūtītājiestādes vai finanšu saņēmējiestādes uzdevumā, vai citas finanšu starpniekiestādes uzdevumā.
Finanšu nosūtītājiestāde	Finanšu iestāde, kas sāk elektronisko pārskaitījumu un pārsūta līdzekļus pēc tam, kad patiesā maksātāja uzdevumā ir saņemusi pieprasījumu veikt elektronisko pārskaitījumu.
Patiesais maksātājs	Konta īpašnieks, kas no sava konta ļauj veikt elektronisko pārskaitījumu, vai, ja šāda konta nav, patiesais maksātājs ir fiziska vai juridiska persona, kas finanšu nosūtītājiestādei lūdz veikt elektronisko pārskaitījumu.
Kritērijiem atbilstīgs elektroniskais pārskaitījums	Pārrobežu elektroniskais pārskaitījums, kura apmērs ir lielāks par piemērojamo robežvērtību, kā aprakstīts 16. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes 5. punktā.
Nepieciešams	Apzīmējums, ko izmanto, lai aprakstītu situāciju, kad visi nepieciešamās informācijas elementi ir norādīti. Iepriekš 6. punkta a)–c) apakšpunktā skaidrots, kas ir <i>nepieciešamā informācija par patieso maksātāju</i> . Iepriekš 6. punkta d) un e) apakšpunktā skaidrots, kas ir <i>nepieciešamā informācija par saņēmēju</i> .
Sērijveida maksājums	Tieša, secīga maksājumu ķēde, kad elektroniskais pārskaitījums un pievienotais ziņojums par maksājumu tiek sūtīti kopā no finanšu nosūtītājiestādes finanšu saņēmējiestādei tiešā veidā vai izmantojot vienu vai vairākas finanšu starpniekiestādes (piemēram, korespondentbankas).
Maksājumu apstrādes automatizācija	Maksājumu pārskaitīšana, ko veic elektroniski bez manuālas iejaukšanās.

³⁶ Struktūrvienība var iesniegt lūgumu norādīt FATF kā starptautisku jurisdikciju, lai novērtētu atbilstību 16. rekomendācijai, bet tikai šai rekomendācijai.

Unikāls darījuma atsauces numurs	Burtu, ciparu vai simbolu kombinācija, kuru izveido maksājuma pakalpojuma sniedzējs atbilstoši maksājumu un norēķinu sistēmas protokoliem vai atbilstoši ziņošanas sistēmai, ko izmanto elektroniskajiem pārskaitījumiem.
Elektroniskais pārskaitījums	Jebkurš pārskaitījums, ko patiesā maksātāja uzdevumā elektroniski veic finanšu iestāde nolūkā dot saņēmējam piekļuvi līdzekļu summai finanšu saņēmējietādē neatkarīgi no tā, vai patiesais maksātājs un saņēmējs ir viena un tā pati persona ³⁷ .

³⁷ Elektronisko pārskaitījumu norēķinus var veikt neto norēķinu kārtībā. Šī skaidrojošā piezīme attiecas uz informāciju, kas ir jāiekļauj instrukcijās, kuras finanšu maksātājietāde nosūta finanšu saņēmējietādei, tostarp izmantojot finanšu starpniekietādei, lai saņēmējam tiktu izmaksāti līdzekļi. Visiem neto norēķiniem starp finanšu iestādēm var piemērot atbrīvojumu no 4. punkta b) apakšpunktā minētā.

17. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (UZTICĒŠANĀS TREŠĀM PUSĒM)

1. Šī rekomendācija neattiecas uz ārpalpojumiem vai aģentūru attiecībām. Ja iestāde uzticas trešai pusei, tad ir jāveic šīs trešās puses uzticamības pārbaude, un tai ir jāievēro datu uzglabāšanas prasības atbilstoši 10. un 11. rekomendācijai, un šādas trešās puses ir jāregulē, jāuzrauga vai jāpārrauga. Parasti trešai pusei būs spēkā esošas darījumu attiecības ar klientu, kas turklāt ir neatkarīgas no tām attiecībām, kuras klients veido ar iestādi, kurai uzticas, un trešā puse piemēro savas procedūras, lai veiktu klienta izpētes pasākumus. Pretēja situācija ir attiecībā uz ārpalpojumiem/aģentūrām, jo ārpalpojumiem izmantotā struktūrvienība īsteno klienta izpētes pasākumus deleģējošās finanšu iestādes uzdevumā atbilstoši tās procedūrām, un deleģējošā finanšu iestāde kontrolē, vai ārpalpojumu struktūrvienība efektīvi ievieš šīs procedūras.

2. 17. rekomendācijā ar terminu *attiecīgā kompetentā iestāde* apzīmē i) izcelsmes valsts iestādi, kura jāiesaista, lai varētu izprast grupas stratēģiju un kontroles mehānismus grupas mērogā, un ii) uzņēmējas valsts iestādi, kura jāiesaista filiāļu/meitasuzņēmumu uzdevumā.

3. Ar terminu *trešās puses* apzīmē finanšu iestādes vai NNDP, kuras uzrauga vai pārrauga un kuras atbilst 17. rekomendācijā minētajām prasībām.

18. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (IEKŠĒJĀS KONTROLES MEHĀNISMI, KĀ ARĪ ĀRVALSTU FILIĀLES UN MEITASUZŅĒMUMI)

1. Finanšu iestāžu programmās, kuras paredzētas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai, jāparedz:

a) iekšējo stratēģiju, procedūru un kontroles mehānismu izstrāde, tostarp attiecīgi atbilstības pārvaldības režīmi, kā arī atbilstīgas pārbaudes procedūras, lai nodrošinātu augstu standartu ievērošanu darbinieku pieņemšanas procesā;

b) pastāvīga darbinieku apmācības programma; kā arī

c) neatkarīga revīzijas funkcija sistēmas pārbaudīšanai.

2. Īstenojamo pasākumu veidam un apmēram ir jābūt atbilstīgam, ņemot vērā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku un uzņēmuma lielumu.

3. Atbilstības pārvaldības režīmos jāparedz vadības līmenī iecelt atbilstības uzraudzības amatpersonu.

4. Finanšu grupas programmas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai jāattiecinā uz visām finanšu grupas filiālēm un meitasuzņēmumiem, kuros tai pieder lielāka kapitāla daļa. Šajās programmās jāparedz iepriekš 1. punkta a)–c) apakšpunktos minētie pasākumi, un tām ir jāatbilst to filiāļu un meitasuzņēmumu darbībai, kuros grupai pieder lielākā kapitāla daļa. Šādas programmas ir efektīvi jāievieš filiāļu un šādu meitasuzņēmumu līmenī. Šajās programmās jāietver tādas informācijas apmaiņas politika un procedūras, kas nepieciešama, lai veiktu klienta izpēti, kā arī pārvaldītu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku. Grupas līmeņa atbilstība, revīzija un/vai NILLTFN funkcijas jānodrošina vienlaikus ar filiālēm un meitasuzņēmumiem pieejamo informāciju par klientu, kontu un darījumu, ja šāda informācija ir nepieciešama NILLTFN mērķu īstenošanai. Tāpat ir jāievieš adekvāti drošības pasākumi attiecībā uz konfidencialitāti un apmainītās informācijas izmantošanu.

5. Ja, veicot ārvalstu darbības, minimālās NILLTFN prasības uzņēmējā valstī nav tik stingras kā izcelsmes valstī, finanšu iestādēm ir jānodrošina, ka to filiāles un meitasuzņēmumi, kuros tām ir kapitāla daļa, uzņēmējā valstī izpilda izcelsmes valsts prasības tiktāl, ciktāl tas atļauts uzņēmējas valsts tiesību aktos. Ja uzņēmēja valsts neļauj pareizi īstenot iepriekš minētos pasākumus, finanšu grupām ir jāpiemēro atbilstoši papildu pasākumi, lai pārvaldītu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskus, kā arī jāinformē par uzraudzību atbildīgās personas izcelsmes valstī. Ja papildu pasākumi nav pietiekami, izcelsmes valsts kompetentajām iestādēm ir jāapsver iespēja īstenot papildu uzraudzības darbības, tostarp piemērot finanšu grupai papildu kontroles mehānismus, attiecīgā gadījumā arī pieprasot finanšu grupai apturēt savu darbību uzņēmējā valstī.

19. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (VALSTIS, KURĀS IESPĒJAMS LIELĀKS RISKS)

1. Paplašinātie uzticamības pārbaudes pasākumi, kurus finanšu iestādes var veikt, ir 10. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes 20. punktā minētie pasākumi, kā arī citi pasākumi, kuru risku mazināšanas ietekme ir līdzīga.

2. Tālāk minēti pretpasākumi, kurus valstis var īstenot, kā arī jebkuri citi pasākumi, kuru risku mazināšanas ietekme ir līdzīga, proti:

- a) pieprasīt finanšu iestādēm piemērot īpašus paplašinātas uzticamības pārbaudes elementus;
- b) ieviest paplašinātus attiecīgus ziņošanas mehānismus vai sistemātisku ziņošanu par finanšu darījumiem;
- c) atteikt attiecīgās valsts finanšu iestāžu meitasuzņēmumu vai filiāļu, vai pārstāvniecību atvēršanu, vai citādi ņemt vērā to, ka attiecīgā finanšu iestāde pārstāv valsti, kura nav ieviesusi piemērotu NILLTFN sistēmu;
- d) aizliegt finanšu iestādēm dibināt filiāles vai pārstāvniecības attiecīgajā valstī, vai citādi ņemt vērā to, ka attiecīgā filiāle vai pārstāvniecība būs valstī, kura nav ieviesusi piemērotu NILLTFN sistēmu;
- e) ierobežot darījumu attiecības vai finanšu darījumus ar identificētu valsti vai personām no šīs valsts;
- f) aizliegt finanšu iestādēm ļaut trešām pusēm, kuras atrodas attiecīgajā valstī, īstenot klienta izpētes procesu;
- g) pieprasīt finanšu iestādēm pārskatīt un grozīt vai, ja vajadzīgs, izbeigt korespondentbanku attiecības ar finanšu iestādēm attiecīgajā valstī;
- h) pieprasīt plašāku uzraudzības pārbaudi un/vai izvirzīt ārējās revīzijas prasības tādu finanšu iestāžu filiālēm un meitasuzņēmumiem, kuras atrodas attiecīgajā valstī;
- i) izvirzīt plašākas ārējās revīzijas prasības finanšu grupām attiecībā uz jebkuru to filiāli un meitasuzņēmumu, kas atrodas attiecīgajā valstī.

Ir jāievieš efektīvi pasākumi, lai nodrošinātu, ka finanšu iestādes ir informētas par citu valstu NILLTFN sistēmu nepilnībām.

20. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (ZIŅOŠANA PAR AIZDOMĪGIEM DARĪJUMIEM)

1. 20. rekomendācijā minētā noziedzīgā darbība attiecas uz jebkādu noziedzīgu rīcību, kas uzskatāma par predikatīvu iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumu vai vismaz tādu nodarījumu, kas būtu uzskatāms par predikatīvo nodarījumu 3. rekomendācijas izpratnē. Valstīm ļoti ieteicams pieņemt pirmo no minētajām alternatīvām.

2. 20. rekomendācijā minētā teroristu finansēšana attiecas uz teroraktu, teroristu organizāciju vai individuālu teroristu finansēšanu, pat ja nav konstatējama konkrēta saistība ar īpašu terora aktu vai aktiem.

3. Ir jāziņo par visiem aizdomīgiem darījumiem, tostarp darījumu veikšanas mēģinājumiem, neatkarīgi no darījuma summas.

4. Prasība iesniegt ziņojumu ir jānosaka kā tiešs obligāts pienākums; nav pieļaujams noteikt netiešu pienākumu ziņot par aizdomīgiem darījumiem neatkarīgi no tā, vai tas darīts, lai apsūdzētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā vai teroristu finansēšanā, vai citu iemeslu dēļ (tā dēvētā “netiešā ziņošana”).

22. UN 23. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (NNDP)

1. Norādītās robežvērtības darījumiem ir šādas:

* Attiecībā uz kazino (atbilstoši 22. rekomendācijai) – 3000 USD/EUR.

* Attiecībā uz vidutājiem, kuru darbība ir saistīta ar dārgmetāliem, un vidutājiem, kuru darbība ir saistīta ar dārgakmeņiem, ja tie veic skaidras naudas pārvedumus (atbilstoši 22. un 23. rekomendācijai) – 15 000 USD/EUR.

Finanšu darījumi, kuru apmērs ir lielāks par norādīto robežvērtību, ietver situācijas, kad darījumu veic vienā operācijā vai vairākās, šķietami saistītās operācijās.

2. Skaidrojošās piezīmes, kuras attiecas uz finanšu iestādēm, attiecīgā gadījumā attiecas arī uz NNDP. Lai nodrošinātu atbilstību 22. un 23. rekomendācijā minētajam, valstīm nav jāizdod tiesību akti vai izpildāmie akti attiecībā tikai uz juristiem, notāriem, grāmatvežiem un citiem norādītiem nefinanšu uzņēmumiem un profesijām, ja vien šie uzņēmumi vai profesijas ir minēti tiesību aktos vai izpildāmos aktos, kuri attiecas uz pamatā esošām darbībām.

22. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (NNDP – KLIENTA IZPĒTE)

1. Nekustamo īpašumu aģentiem ir jāizpilda 10. rekomendācijā minētās prasības gan attiecībā uz īpašumu pircējiem, gan pārdevējiem.

2. Kazino ir jāievieš 10. rekomendācijā minētais, tostarp jāidentificē un jāpārbauda klientu identitāte, ja to klienti veic finanšu darījumus, kas ir līdzvērtīgi vai lielāki par 3000 USD/EUR. Klienta identitāti varētu pārbaudīt pie kazino ieejas, tomēr šāds pasākums varētu nebūt pietiekami plašs. Valstīm jāprasa, lai kazino nodrošina, ka tie spēj sasaistīt klienta izpētē iegūto informāciju par konkrētu klientu ar darījumiem, kurus šis klients veic kazino.

23. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (NNDP – CITI PASĀKUMI)

1. Juristiem, notāriem, citiem neatkarīgiem juridiskās nozares profesionāļiem un grāmatvežiem, kuri darbojas kā neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi, nav jāziņo par aizdomīgiem darījumiem, ja attiecīgā informācija iegūta tādos apstākļos, kādos šo profesiju pārstāvjiem ir jāievēro klienta saziņas konfidencialitātes vai juridiskā dienesta noslēpuma prasības.
2. Katra valsts var pati noteikt, uz kuriem jautājumiem attiecas juridiskā dienesta noslēpums vai klienta saziņas konfidencialitāte. Parasti tas attiecas uz informāciju, kuru juristi, notāri vai citi neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi saņem vai iegūst no viena klienta, a) kad tiek noskaidrots klientu juridiskais statuss vai b) kad profesionālis klientu aizstāv vai pārstāv tiesvedībā, administratīvajā tiesā, šķīrējtiesā vai mediācijā, vai saistībā ar šādu tiesvedību.
3. Valstis var atļaut juristiem, notāriem, citiem juridiskās nozares profesionāļiem un grāmatvežiem nosūtīt ziņojumus par aizdomīgu darījumu savai attiecīgajai pašpārvaldes organizācijai, ja vien šīs organizācijas un FIV ir izveidojušas atbilstīgu sadarbību.
4. Ja juristi, notāri, citi neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi un grāmatveži, kuri rīkojas kā neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi, mēģina atrunāt klientu no iesaistīšanas nelegālā darbībā, to nevar uzskatīt par brīdināšanu.

24. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (JURIDISKO PERSONU PĀRSKATĀMĪBA UN PATIESIE LABUMA GUVĒJI)

1. Kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai laikus iegūt atbilstīgu, pareizu un aktuālu informāciju par to uzņēmumu un juridisko personu faktiskajiem īpašniekiem un kontroli (informācija par faktiskajiem īpašniekiem³⁸), kuri ir dibināti attiecīgajā valstī³⁹, vai jābūt iespējai šādai informācijai piekļūt. Valstis var pašas izvēlēties tos mehānismus, kurus tās var izmantot, lai sasniegtu šo mērķi, lai gan tām vienlaikus ir jāizpilda arī tālāk minētās prasības. Tāpat ļoti iespējams, ka, lai sasniegtu šo mērķi, valstīm vajadzēs vienlaikus izmantot dažādus mehānismus.

2. Lai nodrošinātu juridisku personu atbilstīgu pārskatāmību, valstīm ir jāparedz mehānismi tālāk minētā īstenošanai, proti, lai:

a) identificētu un aprakstītu attiecīgajā valstī esošu juridisku personu dažādos veidus, formas un pamatiezīmes;

b) identificētu un aprakstītu procesus i) šādu juridisku personu izveidei un ii) pamatinformācijas un informācijas par faktiskajiem īpašniekiem iegūšanai un reģistrēšanai;

c) publiskotu iepriekš minēto informāciju, kā arī

d) novērtētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskus, kas saistīti ar attiecīgajā valstī izveidotajām dažādu veidu juridiskajām personām.

A. PAMATINFORMĀCIJA

3. Lai noteiktu uzņēmuma faktiskos īpašniekus, kompetentajām iestādēm būs nepieciešama konkrēta pamatinformācija par uzņēmumu, kurā tiek sniegta vismaz informācija par uzņēmuma juridiskajiem īpašniekiem un kontroles struktūru. Tostarp tajā būs informācija par uzņēmuma, tā akcionāru un direktoru statusu un pilnvarām.

4. Visi valstī dibinātie uzņēmumi ir jāreģistrē uzņēmumu reģistrā⁴⁰. Neatkarīgi no mehānismiem, kuri izvēlēti, lai iegūtu un reģistrētu informāciju par faktiskajiem īpašniekiem (sk. B sadaļu), uzņēmumam obligāti jāiegūst un jāreģistrē konkrēta pamatinformācija par uzņēmumu⁴¹. Uzņēmumam ir jāiegūst un jāreģistrē vismaz šāda pamatinformācija:

a) uzņēmuma nosaukums, reģistrācijas apliecinājums, juridiskā forma un statuss, reģistrētā biroja adrese, regulējošie pamatnoteikumi (piemēram, memorands un sabiedrības statūti), direktoru saraksts, kā arī

³⁸ Informācija par juridisku personu faktiskajiem īpašniekiem ir informācija, kas minēta 10. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes 5. punkta b) apakšpunkta i) daļā. Kontrolējošos akcionārus, kas minēti 10. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes 5. punkta b) apakšpunkta i) daļā, var noteikt pēc konkrētas robežvērtības, piemēram, tā var būt jebkura persona, kurai pieder vairāk nekā konkrēta procentuālā daļa uzņēmumā (piemēram, 25 %).

³⁹ Norāde par juridiskas personas izveidi attiecas arī uz jebkuru izmantoto uzņēmumu vai citu mehānismu iekļaušanu.

⁴⁰ "Uzņēmumu reģistrs" ir valsts reģistrs, kurā uzskaitītas attiecīgajā valstī esošās akciju sabiedrības vai licencētie uzņēmumi, un parasti šo reģistru glabā iestāde, kura veic reģistrāciju, vai cita iestāde tās vārdā. Tā nav informācija, kura ir paša uzņēmuma rīcībā vai kuru glabā tā uzdevumā.

⁴¹ Šo informāciju var reģistrēt pats uzņēmums vai trešā persona uzņēmuma uzdevumā.

b) akcionāru vai biedru reģistrs, norādot akcionāru un biedru vārdus un uzvārdus, kā arī katra akcionāra akciju skaitu⁴² un kategoriju (tostarp asociēto balsstiesību veidu).

5. Uzņēmumu reģistrā jānorāda visa pamatinformācija, kas minēta iepriekš 4. punkta a) apakšpunktā.

6. Uzņēmumam iepriekš 4. punkta b) apakšpunktā minētā pamatinformācija ir jāglabā attiecīgajā valstī – uzņēmuma reģistrētajā birojā vai citā vietā, par kuru uzņēmumu reģistrs ir informēts. Tomēr, ja uzņēmums vai uzņēmumu reģistrs informāciju par faktiskajiem īpašniekiem glabā valstī, tad akcionāru reģistru var neglabāt valstī ar nosacījumu, ka pēc attiecīga pieprasījuma uzņēmums var nekavējoties nodrošināt šo informāciju.

B. INFORMĀCIJA PAR FAKTISKAJIEM ĪPAŠNIEKIEM

7. Valstu pienākums ir nodrošināt, ka vai nu a) uzņēmums noskaidro savus faktiskos īpašniekus un dara šo informāciju pieejamu konkrētā vietā savā valstī; vai b) ir ieviesti mehānismi, ar kuru palīdzību kompetentā iestāde var laikus noskaidrot uzņēmuma faktiskos īpašniekus.

8. Lai izpildītu iepriekš 7. punktā minētās prasības, valstīm jāpiemēro viens vai vairāki tālāk minētie mehānismi, proti:

a) jāizvirza prasība uzņēmumiem vai uzņēmumu reģistriem iegūt un glabāt jaunāko informāciju par uzņēmumu faktiskajiem īpašniekiem;

b) jāizvirza prasība uzņēmumiem īstenot pamatotus pasākumus⁴³, lai iegūtu un glabātu jaunāko informāciju par uzņēmumu faktiskajiem īpašniekiem;

c) jāizmanto pieejamā informācija, tostarp: i) finanšu iestāžu un/vai NNDP iegūtā informācija atbilstoši 10. un 22. rekomendācijai⁴⁴; ii) citu kompetento iestāžu rīcībā esošā informācija par uzņēmumu juridiskajiem un faktiskajiem īpašniekiem (piemēram, uzņēmumu reģistru, nodokļu iestāžu vai finanšu vai citu regulatoru rīcībā esošā informācija); iii) informācija, kura ir uzņēmuma rīcībā saskaņā ar iepriekš A sadaļā minēto; kā arī iv) pieejamā informācija par uzņēmumiem, kas minēti biržā, ja informēšanas prasības (biržas noteikumu vai tiesību aktu, vai izpildāmo aktu prasības) paredz nodrošināt faktisko īpašnieku atbilstīgu pārskatāmību.

9. Neatkarīgi no tā, kurš no iepriekš minētajiem mehānismiem tiek īstenots, valstīm ir jānodrošina, ka uzņēmumi iespējami vispusīgāk sadarbojas ar kompetentajām iestādēm jautājumā par faktisko īpašnieku noteikšanu. Šī sadarbība ietver:

a) pieprasīt, lai uzņēmums pilnvaro vienu vai vairākas fiziskās personas, kas ir attiecīgās valsts rezidenti⁴⁵, un kompetentajām iestādēm norāda šo personu vai personas kā atbildīgās par visas pamatinformācijas un pieejamās informācijas par faktiskajiem īpašniekiem sniegšanu un par turpmākas palīdzības sniegšanu iestādēm; kā arī/vai

⁴² Tas attiecas uz visu reģistrēto akciju nominālo īpašnieku.

⁴³ Īstenotajiem pasākumiem ir jābūt proporcionāliem riska pakāpei vai uzņēmuma īpašnieku struktūras radītajai sarežģītībai, vai kontrolējošo akcionāru būtībai.

⁴⁴ Valstīm ir jāspēj laikus noteikt, vai uzņēmums attiecīgajā valstī ir atvēris kontu finanšu iestādē.

⁴⁵ Uzņēmuma valdes vai augstākās vadības locekļi nedrīkst pieprasīt uzņēmumam īpašu pilnvarojumu.

b) pieprasīt, lai uzņēmums pilnvaro NNDP attiecīgajā valstī un kompetentajām iestādēm norāda to kā atbildīgo par pamatinformācijas un pieejamās informācijas par faktiskajiem īpašniekiem un par turpmākas palīdzības sniegšanu iestādēm; un/vai

c) citus salīdzināmus pasākumus, kurus attiecīgā valsts ir īpaši identificējusi un ar kuriem var efektīvi nodrošināt sadarbību.

10. Visas iepriekš minētās personas, valsts iestādes un struktūrvienības, kā arī pats uzņēmums (vai tā administratori, likvidatori vai citas uzņēmuma likvidēšanā iesaistītās personas) glabā minēto informāciju un reģistrus vismaz piecus gadus pēc datuma, kad uzņēmums ir likvidēts vai citādi beidzis pastāvēt, vai arī piecus gadus pēc datuma, kurā uzņēmums pārstāj būt profesionālās starpniekiestādes vai finanšu iestādes klients.

C. SAVLAICĪGA PIEKĻUVE AKTUĀLAI UN PAREIZAI INFORMĀCIJAI

11. Valstīm ir jāievieš mehānismi, ar kuriem nodrošina, ka pamatinformācija, tostarp uzņēmumu reģistrā norādītā informācija, ir pareiza un tiek laikus atjaunināta. Valstīm jāprasa nodrošināt, ka visa iepriekš 7. punktā minētā pieejamā informācija ir pareiza un aktuāla, iespējamā mērā tiek atjaunināta un grozījumu gadījumā tā pieņemamā termiņā ir jāatjaunina.

12. Kompetentajām iestādēm, īpaši tiesībsardzības iestādēm, ir jābūt attiecīgi pilnvarotām, lai tās varētu laikus piekļūt attiecīgo pušu rīcībā esošai pamatinformācijai un informācijai par faktiskajiem īpašniekiem.

13. Valstīm jāprasa, lai to uzņēmumu reģistri palīdz finanšu iestādēm, NNDP un citām valstu kompetentajām iestādēm laikus piekļūt to rīcībā esošajai publiskajai informācijai un vismaz iepriekš 4. punkta a) apakšpunktā minētajai informācijai. Tāpat valstīm ir jāizvērtē iespēja palīdzēt finanšu iestādēm un NNDP laikus piekļūt iepriekš 4. punkta b) apakšpunktā minētajai informācijai.

D. ŠĶĒRŠĻI PĀRSKATĀMĪBAS NODROŠINĀŠANAI

14. Valstīm ir jāveic pasākumi uzrādītāja akciju un uzrādītāja akciju garantiju ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai, piemēram, to var izdarīt, piemērojot vienu vai vairākus no minētajiem mehānismiem: a) aizliedzot tās; b) pārvēršot tās reģistrētās akcijās vai akciju garantijās (piemēram, dematerializējot); c) izņemot tās no apgrozības un pieprasot, lai tās tiktu glabātas regulētā finanšu iestādē vai profesionālā starpniekiestādē; vai d) pieprasot, lai akcionāri ar kontrolējošo līdzdalību informētu uzņēmumu, savukārt uzņēmums – reģistrētu to identitāti.

15. Valstīm ir jāveic pasākumi pārstāvju akciju un direktoru pārstāvju ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai, piemēram, to var izdarīt, īstenojot vienu vai vairākus no minētajiem mehānismiem: a) pieprasot, lai akcionāru pārstāvji un direktori atklātu savu izvirzītāju identitāti uzņēmumam un attiecīgajam reģistram, kā arī iekļautu šo informāciju attiecīgajā reģistrā; vai b) pieprasot, lai akcionāru pārstāvji un direktori tiktu licencēti, to pārstāvju statuss tiktu reģistrēts uzņēmumu reģistros un to rīcībā būtu informācija, ar kuru var identificēt to izvirzītāju, kā arī darīt šo informāciju pieejamu kompetentajām iestādēm pēc to pieprasījuma.

E. CITAS JURIDISKAS PERSONAS

16. Attiecībā uz fondiem, institūcijām un partnerībām ar ierobežotu atbildību valstīm ir jāīsteno līdzīgi pasākumi un jāizvirza līdzīgas prasības tām, kuras ir izvirzītas uzņēmumiem, ņemot vērā to dažādos veidus un struktūras.

17. Lai nodrošinātu atbilstīgu pārskatāmību, attiecībā uz citu veidu juridiskām personām valstīm ir jāņem vērā šo citu juridisko personu dažādās formas un struktūras, kā arī ar katru juridiskās personas veidu saistītais noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks. Valstīm vismaz jānodrošina, ka tiek reģistrēta vienāda pamatinformācija un šādas juridiskās personas glabā pareizu un aktuālu informāciju, un šāda informācija ir laikus pieejama kompetentajām iestādēm. Valstīm ir jāpārskata ar šādām citām juridiskām personām saistītie noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riski, un, pamatojoties uz riska līmeni, jānosaka pasākumi, kas jāveic, lai nodrošinātu, ka kompetentajām iestādēm ir savlaicīga piekļuve atbilstīgai, pareizai un aktuālai informācijai par šādu juridisku personu faktiskajiem īpašniekiem.

F. ATBILDĪBA UN SANKCIJAS

Ir jābūt skaidri noteiktai atbildībai pildīt šajā skaidrojošajā piezīmē izklāstītās prasības, un ir jānosaka atbildība un jāparedz efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas, kas būtu piemērotas katrai juridiskai vai fiziskai personai, kura pareizi nepilda prasības.

G. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

19. Valstīm ir ātri, lietišķi un efektīvi jānodrošina starptautiskā sadarbība jautājumā par pamatinformāciju un informāciju par faktiskajiem īpašniekiem, pamatojoties uz 37. un 40. rekomendācijā minēto. Šī sadarbība ietver norādītās darbības: a) sekmēt ārvalstu kompetento iestāžu piekļuvi uzņēmumu reģistrā norādītajai informācijai; b) apmainīties ar informāciju par akcionāriem; un c) izmantot savas pilnvaras atbilstoši attiecīgās valsts tiesību aktiem, lai ārvalstu partneru vārdā iegūtu informāciju par faktiskajiem īpašniekiem. Valstīm ir jāpārtrauga kvalitāte palīdzībai, kas saņemta no citām valstīm saistībā ar pieprasījumu sniegt pamatinformāciju un informāciju par faktiskajiem īpašniekiem vai saistībā ar lūgumu pēc palīdzības ārvalstīs rezidējošu faktisko īpašnieku atrašanās vietas noteikšanai.

25. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (JURIDISKU VEIDOJUMU PĀRSKATĀMĪBA UN PATIESIE LABUMA GUVĒJI)

1. Valstīm jānosaka, ka visas ar tiešu pilnvarojumu pilnvarotās personas saskaņā ar šo valstu tiesību aktiem iegūst un uztur atbilstīgu, pareizu un aktuālu informāciju par trasta faktiskajiem īpašniekiem. Minētā informācija ietver informāciju par trasta dibinātāja, pilnvarotās personas vai personu, trasta pārraudzītāja (ja tāds ir), labuma guvēja vai labuma guvēju kategorijas identitāti, kā arī jebkuras citas tādas fiziskas personas identitāti, kura īsteno efektīvu kontroli pār trastu. Tāpat valstīm jāprasa, lai trasta pilnvarotās personas saskaņā ar šo valstu tiesību aktiem uzturētu pamatinformāciju par citiem regulētiem trasta aģentiem un pakalpojumu sniedzējiem, tostarp par ieguldījumu konsultantiem vai pārvaldniekiem, grāmatvežiem un nodokļu konsultantiem.

2. Visām valstīm ir jāīsteno pasākumi, lai nodrošinātu, ka pilnvarotās personas informē finanšu iestādes un NNDP par savu statusu, ja tās kā pilnvarotas personas dibina darījumu attiecības vai veic gadījuma rakstura darījumu, kura vērtība ir lielāka par robežvērtību. Ne ar tiesību aktiem, ne izpildāmiem aktiem nedrīkst aizliegt pilnvarotajām personām sniegt kompetentajām iestādēm⁴⁶ informāciju par trastu vai pēc pieprasījuma sniegt finanšu iestādēm un NNDP informāciju par faktiskajiem īpašniekiem un par trasta aktīviem, kuri tiek uzturēti vai pārvaldīti saskaņā ar darījumu attiecībām.

3. Valstīm ieteicams nodrošināt, ka citas attiecīgās iestādes, personas un struktūrvienības glabā informāciju par visiem trastiem, ar kuriem tām ir nodibinātas attiecības. Informāciju par trastiem, pilnvarotajām personām un trastu aktīviem var, iespējams, iegūt no šādiem avotiem:

a) reģistriem (piemēram, galvenā trastu vai trastu aktīvu reģistra) vai aktīvu reģistriem, kuros reģistrē zemes, īpašuma, transportlīdzekļu, akciju vai citus aktīvus;

b) citām kompetentajām iestādēm, kuru rīcībā ir informācija par trastiem un pilnvarotajām personām (piemēram, nodokļu iestādes, kuras apkopo informāciju par aktīviem un ar trastiem saistītajiem ienākumiem);

c) citiem trasta aģentiem vai pakalpojumu sniedzējiem, tostarp ieguldījumu konsultantiem vai pārvaldniekiem, juristiem vai trasta un uzņēmuma pakalpojumu sniedzējiem.

4. Kompetentajām iestādēm, īpaši tiesībsardzības iestādēm, ir jābūt atbilstoši pilnvarotām, lai tās varētu iegūt savlaicīgu piekļuvi pilnvaroto personu un citu pušu rīcībā esošajai informācijai, īpaši finanšu iestāžu un NNDP rīcībā esošajai informācijai par: a) faktiskajiem īpašniekiem; b) pilnvaroto personu dzīvesvietu; kā arī c) visiem aktīviem, kurus glabā vai pārvalda finanšu iestāde vai NNDP saistībā ar pilnvarotajām personām, ar kurām tām ir darījumu attiecības vai kuru vārdā tās veic gadījuma rakstura darījumus.

5. Profesionālām pilnvarotām personām iepriekš 1. punktā minētā informācija ir jāglabā vismaz piecus gadus pēc iesaistīšanās trasta darbības izbeigšanā. Valstis ir aicinātas izvirzīt prasību neprofesionālām pilnvarotām personām un citām iestādēm, personām un struktūrvienībām, kas minētas iepriekš 3. punktā, glabāt šo informāciju vismaz piecus gadus.

⁴⁶ Iekšzemes kompetentās iestādes vai attiecīgās citas valsts kompetentās iestādes atbilstoši attiecīgam starptautiskās sadarbības lūgumam.

6. Valstīm jāprasa, lai tiktu nodrošināts, ka visa informācija, kuru glabā saskaņā ar iepriekš 1. punktā minēto, ir pareiza un iespējami aktuālāka un atjaunināta, bet grozījumu gadījumā informācija pieņemamā termiņā ir jāatjaunina.

7. Valstīm ir jāapsver iespēja veikt pasākumus, ar kuriem nodrošina, ka finanšu iestādēm un NNDP, kas pilda 10. un 22. rekomendācijā minētās prasības, varētu atvieglināt piekļuvi citu 3. punktā minēto iestāžu, personu un struktūrvienību rīcībā esošai informācijai par trastiem.

8. Ņemot vērā šo rekomendāciju, valstīm nav juridiski jāatzīst trasti. Valstīm nav tiesību aktos jāiekļauj 1., 2. un 6. punktā minētās prasības, ja vien ir noteiktas un ir spēkā atbilstīgas saistības pilnvarotajām personām (piemēram, noteiktas vispārējās tiesībās vai praksē).

Citi juridiski veidojumi

9. Attiecībā uz citiem juridiskiem veidojumiem ar līdzīgu struktūru vai funkciju valstīm ir jāsteno līdzīgi pasākumi tiem, kuri izvirzīti trastiem, lai tādā veidā nodrošinātu līdzīgu pārskatāmības pakāpi. Valstīm jānodrošina, ka tiek reģistrēta vismaz tāda informācija, kas ir līdzīga iepriekš attiecībā uz trastiem norādītajai, un tā ir pareiza un aktuāla, un šāda informācija kompetentajām iestādēm ir laikus pieejama.

Starptautiskā sadarbība

10. Valstīm ir ātri, lietīšķi un efektīvi jānodrošina starptautiskā sadarbība attiecībā uz informāciju, tostarp informāciju par faktiskajiem īpašniekiem, par trastiem un citiem juridiskiem veidojumiem, pamatojoties uz 37. un 40. rekomendācijā minēto. Šī sadarbība ietver norādītās darbības: a) sekmēt ārvalstu kompetento iestāžu piekļuvi reģistru vai citu valsts iestāžu rīcībā esošai informācijai; b) apmainīties ar valstī pieejamo informāciju par trastiem vai citiem juridiskiem veidojumiem; un c) izmantot kompetento iestāžu pilnvaras atbilstoši attiecīgās valsts tiesību aktiem, lai ārvalstu partneru vārdā iegūtu informāciju par faktiskajiem īpašniekiem.

Atbildība un sankcijas

11. Valstīm jānodrošina, ka ir noteikts nepārprotams pienākums izpildīt šajā skaidrojošajā piezīmē minētās prasības un ka pilnvarotās personas ir juridiski atbildīgas par jebkuru to pienākumu neizpildi, kas saistīti ar 1., 2., 6. un (attiecīgā gadījumā) 5. punktā minētajām saistībām vai ka ir paredzētas efektīvas, samērīgas un preventīvas – kriminālas, civiltas vai administratīvas – sankcijas par neatbilstību⁴⁷. Tāpat valstīm ir jānodrošina, ka ir paredzētas efektīvas, samērīgas un preventīvas – kriminālas, civiltas vai administratīvas – sankcijas par to, ka kompetentajām iestādēm netiek nodrošināta savlaicīga piekļuve informācijai par trastiem, kā minēts 1. un 5. punktā.

⁴⁷ Tas neietekmē prasības noteikt efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas par citviet rekomendācijās minēto prasību neizpildi.

26. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (FINANŠU IESTĀŽU REGULĒŠANA UN UZRAUDZĪBA)

Ar risku pamatota pieeja uzraudzībai

1. Ar risku pamatota pieeja uzraudzībai attiecas uz: a) vispārēju procesu, kurā par uzraudzību atbildīgā persona saskaņā ar savu izpratni par riskiem piešķir savus resursus NILLTFN uzraudzībai, un b) to uzraudzības iestāžu īpašo procesu, kuras īsteno ar risku pamatotu NILLTFN pieeju.

2. Īstenojot ar risku pamatotu pieeju nolūkā uzraudzīt finanšu iestāžu NILLTFN sistēmu un kontroles mehānismus, uzraudzības iestādes varēs pārvietot resursus uz tām jomām, kurās iespējams šķietami lielāks risks. Tādējādi uzraudzības iestādes varēs efektīvāk izmantot savus resursus. Tas nozīmē, ka par uzraudzību atbildīgajām personām: a) ir jābūt skaidrai izpratnei par valstī pastāvošo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku un b) ir jābūt tiešsaistes un bezaistes piekļuvei visai attiecīgajai informācijai par konkrētiem iekšzemes un starptautiskiem riskiem saistībā ar uzraudzīto iestāžu klientiem, produktiem un pakalpojumiem, tostarp par finanšu iestādes vai grupas (vai grupu, ja tas attiecas uz pamatprincipu iestādēm) atbilstības nodrošināšanas kvalitāti. Tas, cik bieži un intensīvi veicama finanšu iestāžu/grupu tiešsaistes un bezaistes uzraudzība NILLTFN jomā, jānosaka, ņemot vērā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, kā arī iestādes/grupas izstrādātās stratēģijas, iekšējās kontroles mehānismus un procedūras, kas apzinātas novērtējumā, kuru par uzraudzību atbildīgā persona sagatavojusi par iestādes/grupas riska profilu, un jāņem vērā valstī pastāvošais noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks.

3. Finanšu iestādes/grupas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska profila vērtējums, tostarp neatbilstības riski, atbilstoši valstī ieviestajai pastāvīgas uzraudzības praksei ir jāpārskata gan periodiski, gan tad, kad notiek būtiski pavērsieni vai citas izmaiņas finanšu iestādes/grupas pārvaldībā un darbībā. Šis vērtējums nedrīkst būt statisks; tajā jāveic grozījumi, ņemot vērā apstākļu un apdraudējumu attīstību.

4. Veicot uzraudzību NILLTFN jomā, finanšu iestādēm/grupām, kuras īsteno ar risku pamatotu pieeju, ir jāņem vērā rīcības brīvības pakāpe, kas finanšu iestādei/grupai ir pieļaujama atbilstoši ar risku pamatotai pieejai, un, veicot uzraudzību, attiecīgi jāpārskata riska novērtējums, ar kuru pamatota piešķirtā rīcības brīvība, kā arī jāpārskata ieviesto stratēģiju, iekšējās kontroles mehānismu un procedūru atbilstība un īstenošana.

5. Šie principi attiecas uz visām finanšu iestādēm/grupām. Lai nodrošinātu efektīvu uzraudzību NILLTFN jomā, par uzraudzību atbildīgajām personām ir jāņem vērā finanšu iestāžu/grupu pazīmes, īpaši finanšu iestāžu dažādība un skaits, kā arī rīcības brīvība, kas piešķirta atbilstoši ar risku pamatotai pieejai.

Par uzraudzību atbildīgo personu resursi

6. Valstīm jānodrošina, ka par finanšu uzraudzību atbildīgo personu rīcībā ir atbilstoši finanšu, cilvēku un tehniskie resursi. Šīm par uzraudzību atbildīgajām personām ir jābūt pietiekami neatkarīgām un autonomām, lai novērstu citu pušu nelikumīgu ietekmi vai iejaukšanos. Valstīm ir jāievieš attiecīgi procesi, lai nodrošinātu, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām prasmēm.

28. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (NNDP REGULĒŠANA UN UZRAUDZĪBA)

1. Ar risku pamatota pieeja uzraudzībai attiecas uz: a) vispārēju procesu, kurā par uzraudzību atbildīgā persona vai pašpārvaldes iestāde saskaņā ar savu izpratni par riskiem piešķir savus resursus NILLTFN uzraudzībai, un b) to uzraudzības vai pārraudzības NNDP īpašo procesu, kuras īsteno ar risku pamatotu NILLTFN pieeju.
2. Par uzraudzību atbildīgajām personām vai pašpārvaldes iestādēm, pamatojoties uz savu izpratni par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskiem un ņemot vērā NNDP pazīmes, īpaši to dažādību un skaitu, ir jānosaka, cik bieži un intensīvi tās veiks NNDP uzraudzību vai pārraudzību, lai tādējādi nodrošinātu efektīvu NILLTFN uzraudzību vai pārraudzību. Tas nozīmē, ka ir jābūt skaidrai izpratnei par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskiem: a) valstī un b) saistībā ar NNDP veidu un to klientiem, produktiem un pakalpojumiem.
3. Par uzraudzību atbildīgajām personām vai pašpārvaldes iestādēm, kuras vērtē NNDP ieviesto NILLTFN iekšējās kontroles mehānismu, stratēģiju un procedūru atbilstību, ir pienācīgi jāņem vērā šo NNDP noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska profils, kā arī to rīcības brīvība atbilstoši ar risku pamatotai pieejai.
4. Par uzraudzību atbildīgajām personām vai pašpārvaldes iestādēm ir jābūt atbilstoši pilnvarotām, lai tās varētu veikt savus uzdevumus (tostarp uzraudzīt un noteikt sankcijas), un to rīcībā jābūt adekvātiem finanšu, cilvēku un tehniskiem resursiem. Valstīm ir jāievieš attiecīgi procesi, ar kuriem var nodrošināt, ka šo iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām prasmēm.

29. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (FINANŠU IZLŪKOŠANAS VIENĪBA)

A. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

1. Šajā piezīmē skaidrotas Finanšu izlūkošanas vienības (FIV) pamatpilnvaras un uzdevumi, kā arī vairāk precizētas šajā standartā ietvertie pienākumi. FIV pilda būtisku funkciju valsts NILTFN darbības tīklā un atbalsta citu kompetento iestāžu darbu. FIV ir daļa no PL/TF darbības tīkla valstī, un ieņem centrālo vietu, un atbalsta citu kompetento iestāžu darbu. Zinot, ka ir pastāv dažādi FIV modeļi, 29. rekomendācijā netiek pārāgri spriests par valsts izvēli izmantot kādu konkrētu modeli, un tajā minētais attiecas vienādi uz visiem modeļiem.

B. UZDEVUMI

a) Informācijas saņemšana

2. FIV darbojas kā centrālā iestāde, kas saņem ziņotāju sagatavotos ziņojumus no struktūrvienībām, kuras sniedz ziņojumu. Šajā informācijā ziņojumā ir jābūt vismaz informācijai par aizdomīgu darījumu, kā paredzēts 20. un Nr. 23. rekomendācijā, kā arī citai informācijai, kas noteikta valsts tiesību aktos (piemēram, informācijai par skaidras naudas darījumiem, informācijai par elektroniskajiem pārskaitījumiem, kā arī citām ar robežvērtībām uz ziņošanas sliekšņiem saistītām deklarācijām/informācijai).

b) Analīze

3. FIV analīzes procesam saņemtajai un tās rīcībā esošajai informācijai ir jāpievieno papildus vērtība. Lai gan vērā jāņem visa informācija, atkarībā no saņemtās informācijas veida un apjoma analīzi var koncentrēt katram atsevišķi saņemtajam ziņojumam vai attiecīgi atlasītai informācijai, kā arī atkarībā no sagaidāmās informācijas izmantošanas pēc tās nodošanas. FIV ir jānodrošina izmantot analītisko programmatūru, lai efektīvāk apstrādātu informāciju un palīdzētu noteikt attiecīgās saiknes. Tomēr šādi instrumenti nevar pilnībā aizstāt analīzē ietvertu cilvēciskās sprieduma spriešanas elementu. FIV uzdevums ir veikt šādus analīzes veidus:

* pieejamā un iegūstamā informācija Operatīvajā analīzē tiek izmantota, lai identificētu konkrētus mērķus (piemēram, personas, līdzekļus, noziedzīgus tīklus un asociācijas), lai izsekotu konkrētu darbību vai darījumu gaitu un lai noteiktu saiknes starp šiem mērķiem un iespējamajiem noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, predikatīviem nodarījumiem vai teroristu finansēšanu;

* Stratēģiskajā analīzē pieejamā un iegūstamā informācija, tostarp dati, kurus, iespējams, sniedz citas kompetentās iestādes, tiek izmantota, lai identificētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas tendences un modeļus. Pēc tam FIV vai citas valsts struktūrvienības šo informāciju izmanto arī, lai noteiktu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas draudus un vājās vietas. Tāpat stratēģiskā analīze var palīdzēt FIV izveidot politiku un mērķus FIV vai plašākā mērogā citām struktūrvienībām NILTFN režīmā.

c) Informācijas nodošana

FIV ir jaspēj gan spontāni, gan pēc pieprasījuma nodot informāciju un veiktās analīzes rezultātus attiecīgajām kompetentajām iestādēm. Informācijas nodošanai jāizmanto speciāli, droši un aizsargāti kanāli.

* **Spontāna informācijas nodošana:** FIV ir jaspēj sniegt kompetentajām iestādēm informāciju un veiktās analīzes rezultātus, ja ir aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, predikatīvajiem noziegumiem vai teroristu finansēšanu. Pamatojoties uz FIV analīzi, informācija jānodod selektīvi un tā, lai saņēmējinstādes galveno uzmanību varētu pievērst attiecīgajiem gadījumiem/informācijai.

* **Informācijas nodošana pēc pieprasījuma:** FIV ir jābūt iespējai reaģēt atbildēt uz informācijas lūgumu pieprasījumu, kuru izteikusi kompetentā iestāde atbilstoši 31. rekomendācijai. Ja FIV saņem šādu lūgumu no kompetentās iestādes, tad lēmums par analīzes veikšanu un/vai informācijas nodošanu iestādei, kas to lūgusi, joprojām paliek FIV ziņā.

C. PIEKĻUVE INFORMĀCIJAI

a) Papildu informācijas saņemšana no ziņotājiem

5. Papildu informācijai, kuru ziņotāji sniedz FIV (atbilstoši saņemšanas funkcijai), FIV ir jābūt iespējai iegūt un izmantot tādu papildu informāciju no struktūrvienībām ziņotājiem, kuri sniedz ziņojumu, kāda ir nepieciešama pilnīgas analīzes veikšanai. FIV iegūstamajā informācijā var iekļaut tādu informāciju, kas ziņotājiem, kuri sniedz ziņojumu, ir jāuztur saskaņā ar attiecīgajām *FATF* rekomendācijām (10., 11. un 22. rekomendācija).

b) Piekļuve informācijai citos avotos

Lai varētu veikt pilnīgu analīzi, FIV ir jābūt iespējai piekļūt iespējami plašākai informācijai finanšu, administratīvajā un tiesībaizsardzības jomā. Tostarp tai jābūt informācijai no atvērtiem vai publiskiem avotiem, kā arī attiecīgai informācijai, kuru apkopo un/vai glabā uztur citas iestādes vai to uzdevumā, un attiecīgā gadījumā komerciāli glabātiem datiem.

D. INFORMĀCIJAS DROŠĪBA UN KONFIDENCIALITĀTE

7. FIV saņemtajai, apstrādātajai, glabātajai vai izplatītajai informācijai ir jābūt droši aizsargātai, un ar to var apmainīties vai to var izmantot vienīgi atbilstoši saskaņotām procedūrām, politiku un piemērojamiem likumiem un noteikumiem. Tādēļ FIV ir jāievieš noteikumi, ar kuriem regulē šādas informācijas drošību un konfidencialitāti, tostarp procedūras šādas informācijas izmantošanai, uzglabāšanai, nodošanai un aizsardzībai, kā arī noteikumi par piekļuvi šādai informācijai. FIV ir jānodrošina, ka tās darbiniekiem ir piešķirts nepieciešamais pielaišanas līmenis un tie saprot savu atbildību par slepenas svarīgas un konfidenciālas informācijas izmantošanu un izplatīšanu. FIV ir jānodrošina, ka tiek nodrošināta ierobežota piekļuve tā telpām un informācijai, tostarp informācijas tehnoloģiju sistēmām.

E. DARBĪBAS NEATKARĪBA

8. FIV darbībai ir jābūt neatkarīgai un autonomai, proti, FIV ir jābūt pilnvarotai un rīcībspējīgai brīvi pildīt tam uzticētos uzdevumus, tostarp pieņemt autonomu lēmumu analizēt, pieprasīt un/vai izplatīt īpašu informāciju. Visos gadījumos tas nozīmē, ka FIV ir neatkarīgas tiesības pārsūtīt vai nodot informāciju kompetentām iestādēm.

9. Finanšu izlūkošanas vienību var izveidot kā jau pastāvošas iestādes daļu. Ja FIV ir iekļauta kādas citas iestādes struktūrā, tad FIV galvenajām funkcijām jābūt nošķirtām no pamatiestādes funkcijām, t. i., FIV un pamatiestādes galvenajām funkcijām jābūt savstarpēji nošķirtām.

10. FIV jābūt nodrošinātai ar atbilstošiem finanšu, cilvēku un tehniskajiem resursiem tādā veidā, lai tiktu nodrošināta vienības autonomija un neatkarība un tā varētu efektīvi pildīt savas pilnvaras. Valstīm ir jāievieš attiecīgi procesi, ar kuriem var nodrošināt, ka FIV darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām atbilstošām prasmēm.

11. Tāpat FIV ir jāvienojas ar citām valsts kompetentajām iestādēm vai ārvalstu partneriem par informācijas apmaiņu vai jāveic tā neatkarīgi.

F. NEPAMATOTA IETEKME VAI IEJAUKŠANĀS

12. FIV ir jābūt iespējai atsevišķos gadījumos vai regulāri iegūt un izmantot savu funkciju pildīšanai nepieciešamos resursus, un tam jānotiek bez jebkādas nepamatotas politisko aprindu, valdības vai nozares ietekmes vai iejaukšanās, kas citādi varētu kompromitēt dienesta darbības neatkarību.

G. EGMONT GRUPA

13. Valstīm jānodrošina, ka FIV ņem vērā *Egmont* grupas Paziņojumu par tās mērķi un principiem attiecībā uz informācijas apmaiņu finanšu izlūkošanas vienību starpā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas lietās (šajos dokumentos izklāstītas nozīmīgākās vadlīnijas par FIV lomu un funkcijām, kā arī par mehānismiem informācijas apmaiņai informācijas apmaiņas mehānismiem starp FIV-ām). FIV ir jāpiesakās dalībai *Egmont* grupā.

H. ZIŅOŠANA PAR LIELIEM SKAIDRĀS NAUDAS DARĪJUMIEM

14. Valstīm ir jāizvērtē tādas sistēmas iespējamība un funkcionalitāte, kurā finanšu iestādes un NNDP ziņotu par visiem iekšzemes un starptautiskiem skaidrās naudas darījumiem, kuru summa pārsniedz noteiktu sliekšni.

30. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (IZMEKLĒŠANAS UN CITU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS IESTĀŽU ATBILDĪBA)

1. Ir jāizrauga tiesībaizsardzības iestādes, kuru pienākums ir nodrošināt, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, predikatīvi nodarījumi un teroristu finansēšanas gadījumi tiek atbilstoši izmeklēti, veicot finanšu izmeklēšanu. Tāpat valstīm ir jāizrauga viena vai vairākas kompetentās iestādes, kas identificē, izseko un sāk iesaldēšanas pasākumu mantai, kura ir vai kura var kļūt par konfiskācijas priekšmetu.

2. “Finanšu izmeklēšana” ir finanšu lietu aktivitāšu izpēte saistībā ar noziedzīgām darbībām nolūkā:

* identificēt noziedzīgo tīklu apmēru un/vai noziedzības mērogu;

* identificēt un izsekot noziedzīgi iegūtus līdzekļus, teroristu finansējumu vai citu mantu, kura ir vai kura var kļūt par konfiskācijas priekšmetu;

* iegūt pierādījumus, kurus var izmantot kriminālprocesā.

3. “Paralēla finanšu izmeklēšana” ir finanšu izmeklēšana, kuru veic paralēli vai saistībā ar [tradicionālu] kriminālizmeklēšanu par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, teroristu finansēšanu un/vai predikatīvo predikatīvo noziegumu vai noziegumiem. Tiesībaizsardzības iestāžu izmeklētājiem, kuri izmeklē predikatīvos noziegumus, ir jābūt pilnvarotiem paralēlas izmeklēšanas laikā veikt izmeklēšanu saistībā ar jebkuru noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas nodarījumu vai tiem ir jābūt iespējai nodot lietu citai izmeklēšanas iestādei šādas izmeklēšanas turpināšanai.

4. Valstīm ir jāapsver iespēja valsts līmenī veikt attiecīgus pasākumus, tostarp likumdošanas pasākumus, lai to kompetentās iestādes, kuras izmeklē noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas gadījumus, varētu atlikt vai atcelt aizdomās turamo personu arestu un/vai naudas līdzekļu arestu nolūkā identificēt šādās darbībās iesaistītās personas vai vākt pierādījumus. Ja šādi pasākumi netiek paredzēti, nav iespējams īstenot tādas procedūras kā, piemēram, kontrolēto piegādi un slepenas operācijas.

5. 30. rekomendācija attiecas arī uz tām kompetentajām iestādēm, kuras nav tiesībaizsardzības iestādes *per se*, bet kuru pienākums ir veikt predikatīvo nodarījumu finanšu izmeklēšanu tāda mērā, lai šīs kompetentās iestādes varētu pildīt funkcijas, kas minētas 30. rekomendācijā.

6. Var noteikt pretkorupcijas iestādes, kurām ir pilnvaras, lai tās izmeklētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas nodarījumus, kuri rodas vai kuri ir saistīti ar korupciju atbilstoši 30. rekomendācijā minētajam, un šīm iestādēm ir jābūt atbilstoši pilnvarotām, lai tās varētu identificēt, izsekot un sākt līdzekļu iesaldēšanu un arestu.

7. Kad valstis finanšu izmeklēšanā izmanto daudzdisciplināras grupas, jāņem vērā iepriekš minēto tiesībaizsardzības un citu kompetento iestāžu klāsts.

8. Prokuratūras un citu tiesībaizsardzības iestāžu rīcībā ir jābūt atbilstošiem finanšu, cilvēku un tehniskajiem resursiem. Valstīm ir jāievieš attiecīgi procesi, ar kuriem var nodrošināt, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstošām prasmēm.

32. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (SKAIDRAS NAUDAS KURJERI)

A. MĒRĶI

1. 32. rekomendācija tika sagatavota ar mērķi, lai nodrošinātu, ka teroristi un citi noziedznieki nevar finansēt savu darbību vai legalizēt noziedzīgi iegūtus līdzekļus, fiziski pārvedot skaidru naudu un apgrozāmus uzrādītāja instrumentus pāri robežām. Proti, šīs rekomendācijas mērķis ir nodrošināt, ka valstis ir ieviesušas pasākumus, lai: a) konstatētu skaidras naudas un apgrozāmu uzrādītāja instrumentu fizisku pārvietošanu pāri robežām; b) apturētu vai aizturētu skaidru naudu un apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kas varētu būt saistīti ar teroristu finansēšanu vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju; c) apturētu vai aizturētu skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuri ir nepatiesi deklarēti vai par kuriem sniegta nepatiesa informācija; d) noteiktu atbilstošas sankcijas par nepatiesu deklarāciju vai nepatiesas informācijas sniegšanu; kā arī e) dotu tiesības konfiscēt skaidro naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kas ir saistīti ar teroristu finansēšanu vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

B. IESPĒJAMĀS SISTĒMAS, KURAS VAR IEVIEST NOLŪKĀ RISINĀT JAUTĀJUMU PAR SKAIDRAS NAUDAS KURJERIEM

2. Valstis var izpildīt 32. rekomendācijā un šajā skaidrojošajā piezīmē izklāstītos pienākumus, ieviešot kādu no tālāk minētajām sistēmām. Tomēr valstīm nav jāizmanto viena veida sistēma attiecībā uz skaidras naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu pārrobežu kustību.

Deklarēšanas sistēma

3. Ikvienai personai, kura pāri robežām fiziski pārved skaidro naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuru vērtība ir lielāka par iepriekš noteiktu maksimālo robežvērtību 15 000 USD/EUR, ir pienākums izraudzītā kompetentā iestādē iesniegt patiesu deklarāciju. Valstis var izvēlēties ieviest kādu no trim minētajiem deklarēšanas sistēmas veidiem: i) rakstiskas deklarēšanas sistēma visiem ceļotājiem; ii) rakstiskas deklarēšanas sistēma tiem ceļotājiem, pie kuriem ir skaidrā nauda vai apgrozāmi uzrādītāja instrumenti, kuru vērtība ir lielāka par robežvērtību; un iii) mutiskas deklarēšanas sistēma. Šīs sistēmas ir aprakstītas tālāk dokumentā. Tomēr nereti valstis izvēlas ieviest jauktu sistēmu.

a) Rakstiskas deklarēšanas sistēma visiem ceļotājiem: šajā sistēmā visiem ceļotājiem pirms iebraukšanas attiecīgajā valstī ir jāaizpilda rakstiskas deklarācijas veidlapa. Tajā būtu ietverti jautājumi, kādi parasti ir vispārējās vai muitas deklarācijas veidlapās. Praksē ceļotājiem ir jāaizpilda deklarācija neatkarīgi no tā, vai viņi pārvadā vai nepārvadā skaidro naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus (piemēram, jāatzīmē lodziņš “jā” vai “nē”).

b) Rakstiskas deklarēšanas sistēma tiem ceļotājiem, pie kuriem ir skaidrā nauda vai apgrozāmi uzrādītāja instrumenti, kuru vērtība ir lielāka par robežvērtību: šajā sistēmā visiem ceļotājiem, kuriem pārvadā skaidro naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuru vērtība ir lielāka par iepriekš noteiktu izraudzītu robežvērtību, ir jāaizpilda rakstiskas deklarācijas veidlapa. Praksē ceļotājam nav jāaizpilda veidlapa, ja viņš nepārvadā valūtu skaidro naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuru vērtība ir zemāka par izraudzītu robežvērtību.

c) *Mutiskas deklarēšanas sistēma visiem ceļotājiem*: šajā sistēmā visiem ceļotājiem ir mutiski jāinformē par to, vai pārvadā skaidro naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuru vērtība ir lielāka par iepriekš noteiktu robežvērtību. Parasti to dara pie muitas, lūdzot ceļotājiem izvēlēties “sarkano eju” (deklarējamās preces) vai “zaļo eju” (nav deklarējamu preču). Ceļotājs izdara izvēli, un to uzskata par mutisku deklarāciju. Praksē ceļotājiem nav jāiesniedz rakstiska deklarācija, tomēr viņiem ir aktīvi jāziņo muitas ierēdnim par konkrēto situāciju.

Informācijas sniegšanas sistēma

4. Valstis var izvēlēties ieviest sistēmu, ar kuru paredz, ka ceļotājiem pēc to pieprasījuma jāsniedz iestādēm attiecīga informācija. Šādā sistēmā ceļotājiem nav pienākuma sniegt tiešu rakstisku vai mutisku deklarāciju. Praksē ceļotājiem pēc kompetentās iestādes pieprasījuma ir jāsniedz patiesa atbilde.

C. PAPILDU ELEMENTI, KAS ATTIECAS UZ ABĀM SISTĒMĀM

5. Neatkarīgi no ieviestās sistēmas valstīm ir jānodrošina, ka izvēlētajā sistēmā ir iestrādāti šādi elementi:

a) deklarēšanas / informācijas sniegšanas sistēma attiecas gan uz ienākošo, gan izejošo skaidrās naudas un apgrozāmu uzrādītāja instrumentu kustību;

b) atklājot nepatiesu deklarāciju / nepatiesi sniegtu informāciju par skaidro naudu vai apgrozāmiem uzrādītāja instrumentiem vai gadījumos, kad skaidrā nauda vai šādi instrumenti netiek deklarēti / netiek sniegta informācija, izraudzītām kompetentajām iestādēm ir jābūt pilnvarotām pieprasīt un tālāku papildu informāciju no pārvadātāja, lai noskaidrotu skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu izcelsmi un paredzēto izlietojumu;

c) deklarēšanas / informācijas sniegšanas procesā iegūtajai informācijai ir jābūt pieejamai FIV, kas to var iegūt tādā sistēmā, kurā FIV tiek ziņots par aizdomīgiem pārrobežu pārvadāšanas gadījumiem, vai deklarēšanas / informācijas sniegšanas procesā iegūto informāciju kādā citā veidā tieši darot pieejamu FIV;

d) valsts līmenī valstīm jānodrošina, ka jautājumos par 32. rekomendācijā minēto prasību izpildi ir izveidota atbilstoša koordinācija muitas, imigrācijas un citu saistīto iestāžu starpā;

e) tālāk minētajos divos gadījumos kompetentajām iestādēm ir jāspēj uz pamatotu termiņu apturēt vai aizturēt skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus (tāda lai pārliecinātos, vai nav konstatējamas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas pazīmes, proti: i) ja pastāv aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu vai ii) ja tiek sniegta nepatiesa deklarācija vai nepatiesa informācija;

f) deklarēšanas / informācijas sniegšanas sistēmai jābūt tādai, lai būtu iespējams īstenot visplašākos starptautiskas sadarbības un palīdzības pasākumus saskaņā ar 36.–40. rekomendācijā minēto. Lai šādu sadarbību veicinātu gadījumos, kad: i) tiek sniegta deklarācija vai informācija par vērtību, kas lielāka par minimālo robežvērtību, proti, 15 000 USD/EUR; vai ii) tiek sniegta nepatiesa deklarācija vai nepatiesa informācija; vai iii) pastāv aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, šī informācija ir jānodod kompetento iestāžu rīcībā. Šajā informācijā ietver vismaz: i) deklarēto,

atklāto vai citādi konstatēto skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu summu un ii) uzrādītāja vai uzrādītāju identifikācijas informāciju;

g) valstīm 32. rekomendācijā minētais jāievieš, ievērojot stingrus drošības pasākumus, lai garantētu pareizu informācijas izmantošanu un nekādā veidā neierobežotu: i) tirdzniecības maksājumus valstu starpā par precēm un pakalpojumiem vai ii) kapitāla aprites brīvību.

D. SANKCIJAS

6. Personām, kuras ir sniegušas nepatiesu deklarāciju vai informāciju, ir jāpiemēro efektīvas, samērīgas un no likumpārkāpuma atturošas – kriminālas, civiltiesiskas vai administratīvas – sankcijas. Personām, kuras fiziski pāri robežām pārved skaidro naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kas ir saistīti ar teroristu finansēšanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai predikatīvajiem noziegumiem, tāpat jāpiemēro efektīvas, samērīgas un no likumpārkāpuma atturošas – kriminālas, civiltiesiskas vai administratīvas – sankcijas, kā arī pasākumi, kuri atbilst 4. rekomendācijā minētajam un kuri paredzēti šādas skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu konfiscēšanai.

7. Par 32. rekomendācijas īstenošanu atbildīgo iestāžu rīcībā ir jābūt atbilstošiem finanšu, cilvēku un tehniskajiem resursiem. Valstīm ir jāievieš attiecīgi procesi, ar kuriem var nodrošināt, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām prasmēm.

E. ZELTS, DĀRGMETĀLI UN DĀRGAKMEŅI

8. 32. rekomendācijas mērķu īstenošanai iepriekš minēto neattiecinā uz zeltu, dārgmetāliem un dārgakmeņiem par spīti to augstajai likviditātei un tam, ka atsevišķās situācijās tos izmanto kā maiņas vai vērtības pārnesšanas līdzekli. Uz šiem priekšmetiem var citādi attiecināt muitas jomu regulējošos likumus un noteikumus. Ja kāda valsts konstatē zelta, dārgmetālu vai dārgakmeņu neparastu pārvietošanu pāri robežām, tai jāapsver iespēja attiecīgi ziņot muitas dienestam vai citai tās valsts kompetentajai iestādei, kurā ir šo priekšmetu izcelsme un/vai uz kuru tos ved, kā arī jāsadarbojas, lai noteiktu šādu priekšmetu izcelsmi, galamērķi un pārvietošanas nolūku un lai veiktu attiecīgus pasākumus.

Šajā rekomendācijā lietoto īpašo terminu saraksts

Nepatiesa deklarācija Pārvedamās skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu vērtības nepareiza noteikšana vai citu tādu attiecīgu datu nepareiza sniegšana, kuri ir jānorāda deklarācijā vai kurus valsts iestādes pieprasa citā veidā. Tas attiecas arī uz prasītās deklarācijas nesniegšanu.

Nepatiesas informācijas sniegšana Pārvedamās skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu vērtības nepareiza noteikšana vai citu tādu attiecīgu datu nepareiza sniegšana, kuri pēc pieprasījuma ir jāsniedz vai citādi jānorāda valsts iestādēm. Tas attiecas arī uz prasītās informācijas nesniegšanu.

Fiziska pārvietošana pāri robežām

Jebkura fiziska skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu ievēšana vai izvešana pāri robežām no vienas valsts uz otru. Termins attiecas uz šādiem pārvietošanas veidiem: i) fiziska pārvietošana, ko veic fiziska persona, vai pārvietošana šīs personas bagāžā vai transportlīdzeklī; 2) skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu pārvadāšana konteineru kravā; 3) skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu nosūtīšana pa pastu, ko veic fiziska vai juridiska persona.

Saistībā ar teroristu finansēšanu vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju

Aprakstot skaidro naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, saistība attiecas uz skaidro naudu vai apgrozāmiem uzrādītāja instrumentiem, kas: i) iegūta vai izmantota, vai ir paredzēta izmantošanai vai piešķirta izmantošanai nolūkā finansēt terorismu, terora aktus vai teroristu organizācijas; vai ii) legalizētiem līdzekļiem, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā vai sākotnējos noziedzīgos nodarījumos no predikatīvajiem noziegumiem iegūtiem līdzekļiem, vai instrumentiem, kurus izmanto vai kuri ir paredzēti izmantošanai, lai veiktu šādus nodarījumus.

38. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (SAVSTARPĒJA TIESISKĀ PALĪDZĪBA: IESALDĒŠANA UN KONFISCĒŠANA)

1. Valstīm jāapsver iespēja izveidot aktīvu konfiskācijas fondu, kurā visa vai daļa konfiscētās mantas tiktu ieguldīta tiesībaizsardzības, veselības, izglītības vai citu attiecīgu mērķu īstenošanai. Valstīm ir jāveic tādi pasākumi, kas var būt nepieciešami, lai tās ar citām valstīm varētu apmainīties ar konfiscēto mantu, īpaši tad, ja konfiskācija tieši vai netieši notikusi, pateicoties koordinētai tiesībaizsardzības iestāžu rīcībai.

2. Ņemot vērā sadarbības lūgumus, kas izteikti, pamatojoties uz ieņēmumiem no konfiskācijas bez apsūdzības, valstīm nav nepieciešams pilnvarojums rīkoties, ja tiek saņemts šāds pieprasījums, tomēr tām ir jāspēj attiecīgi rīkoties vismaz apstākļos, kad likumpārkāpējs nav atrodams, jo ir miris, bēg, ir pazudis vai nav zināms.

40. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (CITI STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS VEIDI)

A. VISIEM STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS VEIDIEM PIEMĒROJAMIE PRINCIPI

Pieprasītāju iestāžu saistības

1. Lūdzot sadarbību, kompetentajām iestādēm ir jādara viss iespējamais, lai sniegtu pilnīgu faktisko un attiecīgā gadījumā juridisko informāciju, tostarp jānorāda iespējamā steidzamība, lai tādējādi nodrošinātu iespēju laikus un produktīvi izpildīt pieprasījumu, kā arī izmantot pieprasīto informāciju paredzētajam mērķim. Pēc pieprasījuma kompetentajām pieprasītājiestādēm kompetentajai iestādei, kura saņēmusi pieprasījumu, ir jāziņo par iegūtās informācijas izmantojumu un lietderību.

Nepamatoti ierobežojoši pasākumi

2. Valstis nedrīkst aizliegt vai izvirzīt nepieņemamus vai nepamatoti ierobežojošus noteikumus informācijas apmaiņai vai informācijas sniegšanai. Proti, kompetentās iestādes nedrīkst atteikt lūgumu pēc palīdzības, pamatojoties uz to, ka:

a) pieprasījumu uzskata arī par tādu, kas skar finanšu jautājumus un/vai

b) tiesību aktos ir noteikts, ka finanšu iestādēm vai NNDP (izņemot, ja attiecīgo pieprasīto informāciju glabā apstākļos, kādos jāievēro juridiskā dienesta noslēpums) ir jāievēro slepenības vai konfidencialitātes noteikumi, un/vai

c) tiek veikta aktu vākšana, notiek izmeklēšana vai tiesvedība valstī, kura saņem pieprasījumu, ja vien pieprasītā palīdzība nekavē aktu vākšanu, izmeklēšanu vai tiesvedību, un/vai

d) pieprasītājiestādes veids vai statuss (civilais, administratīvais, tiesībaizsardzības utt.) atšķiras no ārvalsts partnera statusa.

Drošības pasākumi attiecībā uz nosūtīto informāciju

3. Nosūtītā informācija jāizmanto tikai tam mērķim, kuram tā ir bijusi pieprasīta vai tikusi sniegta. Lai informāciju varētu izplatīt citām iestādēm vai trešām pusēm vai lai to varētu izmantot administratīviem, izmeklēšanas, apsūdzības vai tiesas mērķiem, kuri neatbilst sākotnēji apstiprinātajiem mērķiem, vispirms jādūdz tās kompetentās iestādes atļauja, kura pieprasījumu saņēmusi.

4. Kompetentajām iestādēm ir jāievēro atbilstīga konfidencialitāte attiecībā uz jebkuru sadarbības lūgumu un informācijas apmaiņu, lai atbilstoši abu pušu saistībām privātuma un datu aizsardzības jomā aizsargātu izmeklēšanas vai aktu vākšanas integritāti⁴⁸. Kompetentajām iestādēm nosūtītā informācija ir jāaizsargā vismaz tikpat lielā mērā, cik lielā mērā tiktu aizsargāta līdzīga no valsts avotiem saņemta informācija. Valstīm ir jāievieš kontroles mehānismi un drošības pasākumi, lai nodrošinātu, ka kompetento iestāžu nosūtītā

⁴⁸ Informāciju var sniegt, ja tas ir nepieciešams sadarbības lūguma izpildei.

informācija tiek izmantota tikai atļautajā veidā. Informācijas apmaiņai ir jānotiek droši un izmantojot ticamus kanālus vai mehānismus. Kompetentās iestādes, kuras saņem pieprasījumu, attiecīgā gadījumā var atteikties sniegt informāciju, ja kompetentā pieprasītājiestāde nespēj efektīvi aizsargāt informāciju.

Pilnvaras informācijas meklēšanai

5. Kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai veikt izpēti savu ārvalstu partneru vārdā un apmainīties ar ārvalstu partneriem ar informāciju, kuru tās varētu iegūt, ja šāda izpēte tiktu veikta valsts mērogā.

B. ĪPAŠIEM STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS VEIDIEM PIEMĒROJAMIE PRINCIPI

6. Iepriekš minētie vispārējie principi piemērojami visiem informācijas apmaiņas veidiem starp partneriem un citām pusēm, atbilstoši nākamajos punktos minētajam.

Informācijas apmaiņa Finanšu izlūkošanas vienību (FIV) starpā

7. FIV ir jāapmainās ar informāciju ar ārvalstu FIV neatkarīgi no to statusa – administratīva, tiesībaizsardzības, tiesas vai cita veida iestāde. Tādēļ FIV ir jābūt atbilstīgam tiesiskajam pamatam sadarbības nodrošināšanai jautājumos par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītiem predikatīviem nodarījumiem un teroristu finansēšanas gadījumiem.

8. Pieprasot sadarbību, FIV ir jādara viss iespējamais, lai sniegtu pilnīgu faktisko un attiecīgā gadījumā juridisko informāciju, tostarp aprakstītu analizējamo gadījumu un norādītu uz iespējamo saikni ar valsti, kura ir saņēmusi pieprasījumu. Pēc pieprasījuma un ja iespējams, FIV ir jāziņo saviem ārvalstu partneriem par sniegtās informācijas izmantojumu, kā arī par rezultātu, kas, pamatojoties uz sniegto informāciju, gūts veiktajā analīzē.

9. Finanšu izlūkošanas vienībām ir jābūt pilnvarotām apmainīties:

a) ar visu informāciju, kurai jābūt tādai, kurai FIV var piekļūt vai kuru tas tieši vai netieši var iegūt saskaņā ar *FATF* rekomendācijām, īpaši saskaņā ar 29. rekomendāciju, un

b) visu citu informāciju, kuru šīs vienības ir pilnvarotas saņemt vai kurai tās var piekļūt tieši vai netieši valsts līmenī, ievērojot savstarpīguma principu.

Informācijas apmaiņa finanšu uzraugu starpā⁴⁹

10. Finanšu uzraugiem jāsadarbjas ar saviem ārvalstu partneriem neatkarīgi no to veida vai statusa. Mērķis efektīvai finanšu uzraugu sadarbībai ir finanšu iestāžu efektīvas uzraudzības veicināšana NILLTFN jomā. Tādēļ finanšu uzraugiem ir jābūt atbilstīgam tiesiskam pamatam sadarbības nodrošināšanai saskaņā ar piemērojamajiem starptautiskajiem uzraudzības standartiem, īpaši ņemot vērā tādas uzraudzības informācijas apmaiņu, kas ir saistīta ar vai attiecas uz NILLTFN mērķiem.

⁴⁹ Attiecas uz finanšu uzraugiem, kas ir kompetentās iestādes.

11. Finanšu uzraugiem ir jābūt iespējai apmainīties ar ārvalstu partneriem ar tādu informāciju, kas tiem ir pieejama valsts mērogā, tostarp ar informāciju, kura ir finanšu iestāžu rīcībā, un tas darāms samērīgi ar attiecīgajām vajadzībām. Finanšu uzraugiem ir jābūt iespējai apmainīties ar tālāk minēto informāciju, ja tas ir noderīgi NILLTFN mērķu īstenošanai, īpaši ar citiem attiecīgajiem uzraugiem, kuriem ir kopīga atbildība par finanšu iestādēm, kas darbojas vienā grupā, proti, ir jāapmainās ar šādu informāciju:

a) normatīvā informācija, piemēram, informācija par valsts normatīvo sistēmu, un vispārēja informācija par finanšu nozari;

b) uzraudzības informācija, īpaši pamatprincipu uzraugiem, piemēram, informācija par finanšu iestāžu komercdarbības aktivitātēm, faktiskajiem īpašniekiem, pārvaldību, kā arī atbilstību un pareizību;

c) ar NILLTFN saistītā informācija, piemēram, finanšu iestāžu iekšējās NILLTFN procedūras un politiskās nostādes, informācija par klienta izpēti, klientu dokumenti, kontu paraugi un informācija par darījumiem.

12. Finanšu uzraugiem ir jābūt iespējai veikt izpēti ārvalstu partneru vārdā un attiecīgā gadījumā pilnvarot ārvalstu partnerus vai sekmēt to iespējas pašiem veikt izpēti attiecīgajā valstī, lai tādā veidā veicinātu grupas efektīvu uzraudzību.

13. Par jebkuru nosūtītās informācijas izplatīšanu vai šīs informācijas izmantošanu uzraudzības un ar uzraudzību nesaistītiem mērķiem ir iepriekš jāsaņem tā finanšu uzrauga atļauja, kurš saņem pieprasījumu, ja vien pieprasītājam finanšu uzraugam nav juridiska pienākuma atklāt vai ziņot par šādu informāciju. Tādos gadījumos pieprasītājs finanšu uzraugs par savu pienākumu nekavējoties informē vismaz iestādi, kura saņem pieprasījumu. Iepriekšēja atļauja ir jebkura iepriekšēja atļauja, kas sniegta saskaņā ar saprašanās memorandu vai daudzpusējo saprašanās memorandu, ko izdevis pamatprincipu standarta izstrādātājs un ko attiecina uz informācijas apmaiņu saskaņā ar saprašanās memorandu vai daudzpusējo saprašanās memorandu.

Informācijas apmaiņa tiesībsardzības iestāžu starpā

14. Tiesībsardzības iestādēm ir jābūt iespējai apmainīties ar valstī pieejamo informāciju ar ārvalstu partneriem tādu izlūkošanas vai izmeklēšanas mērķu īstenošanai, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītiem predikatīviem nodarījumiem vai teroristu finansēšanu, tostarp noziedzīgi iegūtu ieņēmumu un vērtspapīru identificēšanu un izsekošanu.

15. Tāpat tiesībsardzības iestādēm ir jāspēj izmantot savas pilnvaras, tostarp visas izmeklēšanas metodes, kas iespējamās saskaņā ar to valsts tiesību aktiem, lai veiktu izpēti un iegūtu informāciju ārvalstu partneru vārdā. Ieviestajiem režīmiem vai praksei, ar ko regulē šādu sadarbību tiesībsardzības jomā, piemēram, nolīgumiem starp Interpolu, Eiropolu vai Eirojustu un atsevišķām valstīm, jābūt tādiem, ar kuriem reglamentē izmantošanas ierobežojumus, ko noteikusi tiesībsardzības iestādei, kurai nosūtīts pieprasījums.

16. Tiesībsardzības iestādēm ir jāspēj veidot kopīgas izmeklēšanas komandas, lai kopīgi veiktu izmeklēšanu, un valstīm vajadzības gadījumā ir jāslēdz divpusēji vai daudzpusēji nolīgumi, ar kuriem tiek sekmēta šāda kopīga izmeklēšana. Valstis tiek mudinātas pievienoties vai atbalstīt izveidotos NILLTFN tiesībsardzības tīklus, kā arī dibināt

divpusējus kontaktus ar ārvalstu tiesībaizsardzības aģentūrām, tostarp nosūtot kontaktpersonas uz ārvalstīm, lai veicinātu savlaicīgu un efektīvu sadarbību.

Informācijas apmaiņa citu pušu starpā

17. Valstīm ir jāļauj savām kompetentajām iestādēm netieši apmainīties ar informāciju ar citām pusēm, kas nav to partneri, piemērojot attiecīgos iepriekš minētos principus. Informācijas apmaiņa ir netieša, ja iestāde, kura saņem pieprasījumu, vispirms šo informāciju – pirms to saņem pieprasītājiestāde – nosūta vienai vai vairākām vietējām vai ārvalstu iestādēm. Lai informācijas apmaiņa varētu notikt šādā veidā un šādi sniegtu informāciju varētu izmantot, iespējams, ir jāsaņem atļauja no vienas vai vairākām pieprasītājvalsts kompetentajām iestādēm. Kompetentajai iestādei, kura pieprasa informāciju, vienmēr ir nepārprotami jānorāda, kādam mērķi un kā uzdevumā šāds pieprasījums tiek izteikts.

18. Tāpat valstis ir aicinātas atļaut tūlītēju un lietišķu tiešu informācijas apmaiņu ar citām pusēm, kas nav to partneri.

FINANŠU IESTĀDĒM UN NNDP IZVIRZĪTO PRASĪBU TIESISKAIS PAMATS

1. Visas finanšu iestādēm vai NNDP izvirzītās prasības ir jāparedz a) tiesību aktos (šajā ziņā skatīt īpašās prasības 10., 11. un 20. rekomendācijā) vai b) visos citos gadījumos – tiesību aktos vai izpildāmos aktos (valstij ir rīcības brīvība šajā jautājumā).

2. 10., 11. un 20. rekomendācijā termins “*tiesību akts*” attiecas uz visiem tiesību aktiem, kurus izdod vai kurus apstiprina parlamentārā procesā vai citā valsts konstitucionālajā satvarā noteiktā līdzvērtīgā veidā, ar ko paredz obligātas prasības un sankcijas par izvirzīto prasību neizpildi. Sankcijām, ko piemēro prasību neizpildes gadījumā, jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām (sk. 35. rekomendāciju). Jēdziens “*tiesību akts*” ietver arī tiesas lēmumus, ar kuriem nosaka attiecīgās prasības un kuri ir saistoši un noteicoši visās valsts daļās.

3. Termins “*izpildāmie akti*” attiecas uz regulām, vadlīnijām, instrukcijām vai citiem dokumentiem vai mehānismiem, ar kuriem obligāti saistošā formulējumā izvirza izpildāmas prasības NILLTFN jomā, paredzot sankcijas par izvirzīto prasību neizpildi, un kurus izdod vai apstiprina kompetentā iestāde. Sankcijām, ko piemēro prasību neizpildes gadījumā, jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām (sk. 35. rekomendāciju).

4. Vērtējot, vai dokuments vai mehānisms ietver prasības, kuru dēļ tas uzskatāms par *izpildāmu aktu*, vērā jāņem norādītie aspekti:

a) ir jābūt kādam dokumentam vai mehānismam, ar kuru paredz vai pamato prasības, kas attiecas uz jautājumiem FATF rekomendācijās un izvirza nepārprotamas prasības, kuras attiecīgi saprot. Piemēram,

i) ja konkrētā pasākuma aprakstā lietots darbības vārds *tagadnes izteiksmē* vai *pavēles izteiksmē*, tas uzskatāms par obligātu;

ii) ja darbības vārds lietots *vajadzības izteiksmē*, šāds pasākums var būt obligāts, ja gan regulators, gan regulētās iestādes parāda, ka attiecīgā darbība ir tieši vai netieši vajadzīga un tiek ieviesta; formulējumu “*pasākumus aicina vai iesaka īstenot*” vai “*iestādēm vajadzētu apsvērt*”, visticamāk, neuzskatīs par obligātu. Jebkurā gadījumā, ja izmantotais formulējums nav strikts, pieņem, ka formulējums nav obligāts (izņemot, ja valsts ir norādījusi citādi);

b) dokumentu/mehānismu var izdot vai apstiprināt kompetentā iestāde;

c) ir paredzētas sankcijas par prasību neizpildi (sankcijām nav jābūt minētām tajā pašā dokumentā, ar kuru paredz vai pamato prasību, un tās var izklāstīt kādā citā dokumentā, ja vien ir norādīta acīmredzama saikne starp prasību un iespējamajām sankcijām), kuras ir efektīvas, samērīgas un preventīvas; Tas nozīmē, ka jāņem vērā šādi aspekti:

i) ir jābūt atbilstīgam efektīvu, samērīgu un preventīvu sankciju klāstam, ko var izmantot pret personu, kura nepilda saistības;

ii) sankcijām jābūt tādām, kuras tieši vai netieši var piemērot par NILLTFN prasību neizpildi. Ja par NILLTFN prasību neizpildi nav paredzētas tieši sasaistāmas sankcijas, tad var piemērot tādas, kas paredzētas par vispārīgāku prasību neizpildi, piemēram, par atbilstīgas sistēmas vai kontroles mehānismu neieviešanu vai par drošas un pamatotas rīcības trūkumu, ja vien adekvātas sankcijas var (un ir atbilstoši) piemērot par vismaz vienas vai vairāku NILLTFN

prasību neizpildi, un tāpēc nav jāpierāda ar NILLTFN nesaistītas papildu uzraudzības neizpilde; kā arī

iii) vai ir apmierinoši pierādījumi tam, ka praksē ir ieviestas efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas.

5. Visos gadījumos ir pilnīgi skaidri jāsaprot, ka finanšu iestādes un NNDP zina, ka par prasību neizpildi tiktu piemērotas sankcijas, kā arī zina, kādas ir šīs sankcijas.

IZMANTOTIE TERMINI

Termini	Definīcijas
Konti	Termins “konti” jāsaprot kā tāds, kas ietver citas līdzīgas darījumu attiecības starp finanšu iestādēm un to klientiem.
Precīzs	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Aģents	14. un 16. rekomendācijā termins <i>agents</i> attiecas uz jebkuru fizisku vai juridisku personu, kura <i>MVTS</i> sniedzēja vārdā nodrošina <i>MVTS</i> saskaņā ar līgumu vai dara to <i>MVTS</i> sniedzēja vadībā.
Attiecīga pilnvarotā iestāde	Skatīt 8. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Asociētā bezpeļņas organizācija	Skatīt 8. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Sērijveida pārskaitījums	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Apgrozāmi uzrādītāja instrumenti	<i>Apgrozāmi uzrādītāja instrumenti</i> ir monetāri uzrādītāja instrumenti, piemēram, ceļojuma čeki, apgrozāmi instrumenti (arī čeki, vekseli un maksājuma uzdevumi), kas ir vai nu uzrādītāja instrumenti, indosēti bez ierobežojuma, izdoti fiktīvam saņēmējam vai citādi tādā formā, ka īpašumtiesības uz instrumentu pāriet līdz ar tā nodošanu, vai neaizpildītie dokumenti (arī čeki, vekseli un maksājuma uzdevumi), kuri ir parakstīti, bet kuros nav norādīts saņēmējs.
Uzrādītāja akcijas	<i>Uzrādītāja akcijas</i> ir apgrozāmi instrumenti, kas īpašumtiesības uz juridisku personu nodod personai, kurai pieder uzrādītāja akciju sertifikāts.
Faktiskais īpašnieks	<i>Faktiskais īpašnieks</i> ir fiziska persona vai personas, kurām galu galā ⁵⁰ pieder klients vai kuras kontrolē klientu ⁵¹ , un/vai tā fiziskā persona, kuras uzdevumā darījums tiek veikts. Tas ietver arī personas, kuras īsteno efektīvu kontroli pār juridisko personu vai veidojumu.
Labuma guvējs	Termina <i>labuma guvējs</i> nozīme <i>FATF</i> rekomendācijās ir atkarīga no konteksta. * Trasta tiesību aktos labuma guvējs ir persona vai personas, kuras ir tiesīgas gūt labumu no jebkura trasta veidojuma. Labuma guvējs var būt fiziska vai juridiska persona vai veidojums. Attiecībā uz visiem trastiem (kas nav labdarības vai ar likumu noteikti ar labdarību nesaistīti trasti) ir jābūt iespējai noteikt labuma guvējus. Lai gan attiecībā uz trastiem vienmēr ir jābūt kādam galu galā nosakāmam labuma guvējam, trastiem var nebūt definētu pašreizējo labuma guvēju, bet tikai pilnvaru objekti līdz brīdim, kad kāda persona noteikta perioda beigās, kas zināms kā uzkrājuma periods, iegūst tiesības kā ienākuma vai kapitāla saņēmējs. Parasti šis periods ir kā sinonīms trasta ilgtermiņa periodam, ko dokumentā, kas apliecina nekustamā īpašuma ieguldīšanu trustā, dēvē par trasta periodu. * Attiecībā uz dzīvības apdrošināšanas vai citu ar ieguldījumu saistītas apdrošināšanas polisi labuma guvējs (saņēmējs) ir fiziska vai juridiska

⁵⁰ Jēdzieni “galu galā pieder vai kontrolē” un “efektīvi īsteno kontroli” attiecas uz situācijām, kad īpašumtiesības/kontroli īsteno īpašnieku ķēde vai tiek īstenota tāda kontrole, kas nav tieša.

⁵¹ Šī definīcija jāattiecinā arī uz dzīvības vai ar citu ieguldījumu saistītas apdrošināšanas polisi saņēmēja faktisko īpašnieku.

	<p>persona, vai juridisks veidojums, vai personu grupa, kurai izmaksās polises ieņēmumus, kad/ja notiks apdrošināšanas polisē apdrošinātais notikums.</p> <p>Skatīt arī 8. un 16. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes.</p>
Finanšu saņēmējierstāde	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Kompetentā iestāde	<p><i>Kompetentā iestāde</i> ir jebkura valsts iestāde⁵², kurai ir noteikti pienākumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un/vai teroristu finansēšanas apkarošanas jomā. Īpaši tās ir: FIV; iestādes, kuru uzdevums ir izmeklēt un/vai ierosināt lietu par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītiem predikatīviem nodarījumiem un teroristu finansēšanu, kā arī apķīlāt/iesaldēt un konfiscēt noziedzīgos aktīvus; iestādes, kuras saņem ziņojumus par valūtas un apgrozāmu uzrādītāja instrumentu pārvietošanu pāri robežai; un iestādes, kuras pilda NILTFN uzraudzības vai pārraudzības pienākumus, tādā veidā nodrošinot finanšu iestāžu un NNDP atbilstību NILTFN prasībām. Pašpārvaldes iestādes nav uzskatāmas par kompetentajām iestādēm.</p>
Konfiskācija	<p>Ar terminu <i>konfiskācija</i>, kas attiecīgā gadījumā ietver atsavināšanu, apzīmē pastāvīgu naudas līdzekļu vai citu aktīvu atsavināšanu saskaņā ar kompetentās iestādes vai tiesas rīkojumu. Konfiskāciju vai atsavināšanu veic tiesas vai administratīvā procedūrā, kurā konkrētu līdzekļu vai citu aktīvu īpašumtiesības tiek nodotas valstij. Šajā gadījumā persona vai personas, vai struktūrvienība vai struktūrvienības, kurām konfiskācijas vai atsavināšanas laikā ir līdzdalība konkrētajos līdzekļos vai citos aktīvos, principā zaudē savas tiesības uz konfiscētajiem vai atsavinātajiem līdzekļiem vai citiem aktīviem. Parasti konfiskācijas vai atsavināšanas rīkojumus saista ar notiesājošu spriedumu krimināllietā vai ar tiesas lēmumu, ar kuru nosaka, ka konfiscētā vai atsavinātā manta ir iegūta vai tikusi paredzēta likuma pārkāpšanai.</p>
Pamatprincipi	<p><i>Pamatprincipi</i> ir Efektīvas banku uzraudzības pamatprincipi, ko izdevusi Bāzeles Banku uzraudzības komiteja, Vērtspapīru regulējuma mērķi un principi, ko izdevusi Starptautiskā Vērtspapīru komisiju organizācija, kā arī Apdrošināšanas uzraudzības principi, kurus izdevusi Starptautiskā Apdrošināšanas uzraudzības iestāžu asociācija.</p>
Korespondentbanku pakalpojumi	<p><i>Korespondentbanku pakalpojumi</i> ir banku pakalpojumi, ko viena banka ("korespondentbanka") sniedz citai bankai ("respondentbanka"). Parasti lielas starptautiskās bankas darbojas kā korespondentbankas tūkstošiem citu banku visā pasaulē. Respondentbankas var izmantot plašu pakalpojumu klāstu, tostarp skaidras naudas pārvaldību (piemēram, procentus uzkrājošus kontus vairākās valūtās), starptautiskus elektroniskos pārskaitījumus, čeku izpildi, maksājumus caur kontu, kā arī ārvalsts valūtas maiņas pakalpojumus.</p>
Valsts	<p><i>FATF</i> rekomendācijās jebkura norāde uz <i>valsti</i> vai <i>valstīm</i> ir vienādi attiecināma uz teritorijām vai jurisdikcijām.</p>
Seguma maksājums	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Noziedzīga darbība	<p><i>Noziedzīga darbība</i> ir: a) jebkura noziedzīga darbība, kas attiecīgajā valstī uzskatāma par predikatīvo noziedzīgi iegūtu līdzekļu</p>

⁵² Tostarp finanšu uzraugi, kas izveidoti kā neatkarīgas nevalstiskas iestādes ar likumā noteiktām pilnvarām.

	legalizācijas nodarījumu; vai b) vismaz tāds nodarījums, kas uzskatāms par predikatīvo nodarījumu atbilstoši 3. rekomendācijai.
Pārrobežu elektroniskais pārskaitījums	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Valūta	<i>Valūta</i> ir banknotes un monētas, ko izmanto kā maiņas līdzekli.
Norādītas nodarījumu kategorijas	<p><i>Norādītas nodarījumu kategorijas ir:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * līdzdalība organizētā noziedzīgā grupā un rekets; * terorisms, tostarp teroristu finansēšana; * cilvēku tirdzniecība un nelikumīga migrantu pārvadāšana; * seksuālā izmantošana, tostarp bērnu seksuālā izmantošana; * nelikumīga narkotisko un psihotropo vielu tirdzniecība; * nelikumīga ieroču tirdzniecība; * zagtu preču un citu preču nelikumīga tirdzniecība; * korupcija un uzpirkšana; * krāpšana; * valūtas viltošana; * izstrādājumu viltošana un pirātisms; * noziegumi pret vidi; * slepkavība, smagi miesas bojājumi; * personas nolaupīšana, nelikumīga brīvības atņemšana un ķīlnieku ņemšana; * laupīšana vai zādzība; * kontrabanda (tostarp saistībā ar muitas un akcīzes nodevām un nodokļiem); * nodokļu noziegumi (saistībā ar tiešajiem un netiešajiem nodokļiem); * izspiešana; * viltošana; * pirātisms; un * iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana darījumos, kā arī manipulācijas tirgū. <p>Lemjot par to, kādi nodarījumi uzskatāmi par predikatīviem nodarījumiem, ņemot vērā iepriekš minētās kategorijas, katra valsts atbilstoši tās tiesību aktiem var lemt par to, kā tā definēs tos nodarījumus un šo nodarījumu konkrētos elementus, kuru dēļ noziegums uzskatāms par smagu noziegumu.</p>
Noteiktās nefinanšu darbības un profesijas	<p><i>Noteiktās nefinanšu darbības un profesijas ir:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) kazino⁵³; b) nekustamo īpašumu aģenti; c) dārgmetālu dīleri; d) vidutāji, kuru darbība saistīta ar dārgakmeņiem; e) juristi, notāri, citi neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi, kā arī grāmatveži – tas attiecas uz individuāliem praktizētājiem, partneriem vai profesionālos uzņēmumos nodarbinātiem profesionāļiem. Tas neattiecas uz “iekšējiem” profesionāļiem, kuri ir cita veida uzņēmumu darbinieki, un neattiecas uz profesionāļiem, kuri strādā valsts aģentūrās, kurās, iespējams, jau īsteno NILLTFN pasākumus; f) trasta un uzņēmuma pakalpojumu sniedzēji ir visas personas vai

⁵³ Visos FATF standartos norāde uz *kazino* ir norāde arī uz kazino, kurš darbojas interneta tīklā vai uz kuģa.

uzņēmumi, kuri nav minēti citviet šajās rekomendācijās un kuri kā uzņēmumi trešai pusei sniedz kādu no minētajiem pakalpojumiem, proti:

* rīkojas juridisku personu dibināšanas aģenta statusā;

* rīkojas kā (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) uzņēmuma direktors vai sekretārs, partnerības partneris vai līdzīga amata pārstāvis attiecībā uz citām juridiskām personām;

* nodrošina reģistrētu biroju, uzņēmuma adresi vai atrašanās vietu, korespondenci vai administratīvo adresi uzņēmumam, partnerībai vai citai juridiskai personai vai veidojumam;

* rīkojas (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) ar tiešu pilnvarojumu pilnvarotas personas statusā vai pilda līdzvērtīgu funkciju kādam cita veida juridiskam veidojumam;

* rīkojas (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) akcionāra pārstāvja statusā citas personas uzdevumā.

Norādīta persona vai *Termins norādīta persona vai struktūrvienība attiecas uz:*

struktūrvienība

i) indivīdu, grupām, uzņēmumiem un struktūrvienībām, ko Drošības padomes komiteja, kas izveidota saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1267 (1999) (Komiteja Nr. 1267), ir norādījusi kā indivīdus, kas saistīti ar *Al-Qaida* vai kā struktūrvienības vai citas grupas un uzņēmumus, kuri ir saistīti ar *Al-Qaida*;

ii) indivīdiem, grupām, uzņēmumiem un struktūrvienībām, ko Drošības padomes komiteja, kas izveidota saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1988 (2011) (Komiteja Nr. 1988), ir norādījusi kā indivīdus, kas saistīti ar *Taliban* un tādējādi apdraud mieru, stabilitāti un drošību Afganistānā, vai kā struktūrvienības vai citas grupas un uzņēmumus, kuri ir saistīti ar *Taliban*;

iii) jebkuru fizisku vai juridisku personu vai struktūrvienību, kuru jurisdikcijas vai starptautiska jurisdikcija ir norādījušas saskaņā ar Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1373 (2001);

iv) jebkuru fizisku vai juridisku personu vai struktūrvienību, kuru Drošības padome attiecīgo rezolūciju pielikumos norādījusi nolūkā piemērot tai mērķtiecīgas finanšu sankcijas saskaņā ar Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1718 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām, vai kuru "*Drošības padomes komiteja, kas izveidota saskaņā ar Rezolūciju Nr. 1718 (2006)*" (Sankciju komiteja Nr. 1718) norādījusi atbilstoši Drošības padomes Rezolūcijai Nr. 1718 (2006); kā arī

v) jebkura fiziska vai juridiska persona vai struktūrvienība, kura norādīta nolūkā piemērot tai mērķtiecīgas finanšu sankcijas atbilstoši Drošības padomes rezolūcijai Nr. 1737 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām un kuru Drošības padome norādījusi attiecīgo rezolūciju pielikumos vai kuru norādījusi "*Drošības padomes komiteja, kas izveidota saskaņā ar Rezolūcijas Nr. 1737 (2006) 18. pantu*" (Sankciju komiteja Nr. 1737) atbilstoši Rezolūcijai Nr. 1737 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām.

Norādīšana sarakstā Terminu *norādīšana sarakstā* attiecinā uz tādu personu⁵⁴ vai struktūrvienību identificēšanu, kurām nosaka mērķtiecīgas finanšu sankcijas saskaņā ar:

⁵⁴ Fiziska vai juridiska persona.

	<p>* Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1267 (1999) un tai sekojošām rezolūcijām;</p> <p>* Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1373 (2001), tostarp atrunu, ka attiecīgās sankcijas tiks piemērotas personai vai struktūrvienībai, kā arī publisku paziņojumu par šādu atrunu;</p> <p>* Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1718 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām;</p> <p>* Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1737 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām; kā arī</p> <p>* visām turpmākām Drošības padomes rezolūcijām, ar kurām nosaka mērķtiecīgas finanšu sankcijas saistībā ar masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu.</p>
Iekšzemes elektroniskais pārskaitījums	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Izpildāmi līdzekļi	Skatīt piezīmi par Finanšu iestādēm un NNDP izvirzīto prasību tiesisko pamatu.
Ex parte	Ar terminu <i>ex parte</i> apzīmē tiesvedību, kad netiek sniegts iepriekšējs paziņojums un otra puse procesā nav klātesoša.
Tiešs pilnvarojums	<i>Tiešs pilnvarojums</i> ir pilnvarojums, kuru dibinātājs ir nepārprotami nodevis dokumenta formā, piemēram, kā rakstisku dokumentu, ar kuru apliecina nekustamā īpašuma ieguldīšanu trustā. Tas nav pilnvarojums, kas sāk darboties, īstenojot tiesību aktus, un tas nerodas saistībā ar nepārprotamu dibinātāja nodomu vai lēmumu veidot trustu vai līdzīgu juridisku veidojumu (piemēram, konstruktīvu trustu).
Nepatiesa deklarācija	Skatīt 32. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Nepatiesas informācijas sniegšana	Skatīt 32. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Finanšu grupa	<i>Finanšu grupa</i> ir grupa, ko veido mātes uzņēmums un jebkura cita juridiska persona, kura kontrolē un koordinē pārējo grupas elementu funkcijas nolūkā uzraudzīt grupu saskaņā ar pamatprincipiem, kā arī filiāles un/vai meitasuzņēmumi, kuri grupas līmenī īsteno NILLTFN stratēģiju un procedūras.
Finanšu iestāde	<p><i>Finanšu iestāde</i> ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kura kā uzņēmums klienta uzdevumā pilda vienu vai vairākas no minētajām darbībām vai funkcijām.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. No sabiedrības pieņem noguldījumus un citus atmaksājamus līdzekļus⁵⁵. 2. Aizdod līdzekļus⁵⁶. 3. Nodarbojas ar finanšu līzingu⁵⁷. 4. Sniedz naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumus⁵⁸. 5. Izdod un pārvalda maksāšanas līdzekļus (piemēram, kredītkartes un

⁵⁵ Ietver arī privātās bankas.

⁵⁶ Tas *inter alia* ietver patēriņa kredītu, hipotekāro kredītu, faktūrkreditēšanu ar regresa tiesībām vai bez tām, kā arī tirdzniecības darījumu finansēšanu (tostarp konfiskāciju).

⁵⁷ Neattiecas uz finanšu līzingu noteikumiem saistībā ar patēriņa produktiem.

⁵⁸ Neattiecas uz fizisku vai juridisku personu, kura finanšu iestādēm nodrošina tikai ziņošanas vai cita atbalsta sistēmas līdzekļu pārsūtīšanai. Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.

debitkartes, čekus, ceļojuma čekus, maksājuma uzdevumus un bankas pārvedu vekselus, elektroniskos naudas līdzekļus).

6. Sniedz finanšu garantijas un saistības.

7. Nodarbojas ar:

a) naudas tirgus instrumentu tirdzniecību (čeki, rēķini, ieguldījuma sertifikāti, atvasinājumi utt.);

b) valūtas maiņu;

c) maiņas, procentu un indeksa instrumentu tirdzniecību;

d) pārvedamu vērtspapīru tirdzniecību;

e) biržā tirgotu preču nākotnes darījumiem.

8. Līdzdarbojas vērtspapīru emitēšanā un ar tiem saistītu finanšu pakalpojumu sniegšanā.

9. Pārvalda individuālus un kolektīvus portfeļus.

10. Drošībā glabā un administrē skaidras naudas līdzekļus vai likvīdu vērtspapīrus citu personu uzdevumā.

11. Veic līdzekļu vai naudas līdzekļu citādu ieguldīšanu, administrēšanu vai pārvaldību citu personu uzdevumā.

12. Veic dzīvības apdrošināšanas un citu ar ieguldījumu saistītu apdrošināšanu parakstīšanu un iemaksāšanu⁵⁹.

13. Nodarbojas ar naudas līdzekļu un valūtas maiņu.

Ārvalstu partneri

Ārvalstu partneri ir ārvalstu kompetentās iestādes, kura pilda līdzīgus uzdevumus un funkcijas meklētās sadarbības jomā, pat ja šādu ārvalstu kompetento iestāžu būtība vai statuss atšķiras (piemēram, atkarībā no konkrētās valsts konkrētu finanšu nozares uzraudzību NILLTFN jomā var veikt par uzraudzību atbildīga persona, kuras pienākums ir veikt pieņemamu uzraudzību, vai FIV uzraudzības dienests).

Iesaldēšana

Ņemot vērā konfiskācijas un preventīvos pasākumus (piemēram, 4., 32. un 38. rekomendāciju), jēdziens *iesaldēt* attiecas uz aizliegumu pārsūtīt, konvertēt, izvietot vai pārvietot jebkādu mantu, aprīkojumu vai citus rīkus, pamatojoties uz rīcību (un uz tajā paredzēto laiku), ko ir ierosinājusi kompetenta iestāde vai tiesa, īstenojot iesaldēšanas mehānismu, vai līdz brīdim, kad kompetentā iestāde pieņems lēmumu par atsavināšanu vai konfiskāciju.

Lai īstenotu 6. un 7. rekomendācijas mērķus par mērķtiecīgu finanšu sankciju piemērošanu, terminu *iesaldēt* attiecinā uz aizliegumu pārsūtīt, konvertēt, izvietot vai pārvietot jebkurus līdzekļus vai citus aktīvus, kuri pieder vai kurus kontrolē norādītās personas vai struktūrvienības, pamatojoties uz pasākumu (un tajā paredzēto laiku), kuru ierosinājusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai saskaņā ar piemērojamām Drošības padomes rezolūcijām – kompetentā iestāde vai tiesa.

Visos gadījumos iesaldētā manta, aprīkojums, rīki, līdzekļi vai citi aktīvi paliek tās fiziskās vai juridiskās personas vai personu īpašumā, attiecībā uz kuriem tai ir interese iesaldēšanas brīdī, un tos var turpināt administrēt trešā puse vai tos var administrēt citā veidā, ko šādas fiziskas vai juridiskas personas noteikušas pirms iesaldēšanas mehānisma aktivizēšanas, vai saskaņā ar citiem valsts noteikumiem. Saistībā ar iesaldēšanu valstis var pieņemt lēmumu pārņemt mantu,

⁵⁹ Attiecas gan uz apdrošināšanas uzņēmumiem, gan apdrošināšanas starpniekiem (aģentiem un brokeriem).

	aprikojumu, rīkus vai līdzekļus, vai citus aktīvus savā kontrolē, tādējādi novēršot bēgšanas iespējamību.
Valsts tiesību pamatprincipi	Attiecas uz juridiskajiem pamatprincipiem, kuri ir valstu tiesu sistēmu pamatā un kuri nodrošina satvaru, saskaņā ar kuru tiek izstrādāti valstu tiesību akti un īstenotas pilnvaras. Parasti šos pamatprincipus ietver vai izklāsta valsts konstitūcijā vai tai līdzīgā dokumentā, vai ievērojot lēmumus, kurus pieņēmusi augstākā līmeņa tiesa, kas ir pilnvarota saistoši interpretēt valsts tiesību aktus vai saistībā ar tiem pieņemt saistošus lēmumus. Lai gan situācija katrā valstī ir citāda, šādi pamatprincipi ir, piemēram, tiesības uz pienācīgu lietas izskatīšanu, nevainības prezumpcija, kā arī personas tiesības uz efektīvu tiesas aizsardzību.
Līdzekļi	Ar terminu <i>līdzekļi</i> apzīmē visa veida aktīvus – materiālus vai nemateriālus, taustāmus vai netaustāmus, kustamus vai nekustamus, neatkarīgi no to iegūšanas veida, kā arī visus juridiskus dokumentus vai instrumentus, tostarp elektroniskus vai ciparu, ar kuriem pierāda tiesības uz šādiem aktīviem vai līdzdalību tajos.
Līdzekļi vai aktīvi	Termins <i>līdzekļi vai citi aktīvi</i> attiecas uz visiem aktīviem, tostarp (bet ne tikai): finanšu aktīviem, ekonomiskiem resursiem, jebkādu – taustāmu vai netaustāmu, kustamu vai nekustamu, neatkarīgi no iegūšanas veida, – mantu, un uz visiem juridiskiem dokumentiem vai instrumentiem, tostarp elektroniskiem vai ciparu, ar kuriem pierāda tiesības uz šādiem līdzekļiem vai citiem aktīviem, vai līdzdalību tajos, tostarp (bet ne tikai) tie ir bankas kredīti, ceļojumu čeki, bankas čeki, maksājuma uzdevumi, akcijas, vērtspapīri, obligācijas, pārvedu vekseli vai kredītvēstules, kā arī jebkuri procenti, dividendes vai citi ienākumi vai vērtība, kas uzkrāti vai ko radījuši šādi līdzekļi vai citi aktīvi.
Identifikācijas dati	Termins <i>identifikācijas dati</i> attiecas uz ticamiem, neatkarīgu avotu nodrošinātiem dokumentiem, datiem vai informāciju.
Finanšu starpniekiestāde	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Starptautiskas organizācijas	Starptautiskas organizācijas ir struktūrvienības, kas dibinātas ar tādu oficiālu politisku nolīgumu starp organizācijas dalībvalstīm, kuram ir starptautiska līguma statuss; šādu organizāciju esību dalībvalstis atzīst savos tiesību aktos; šādas organizācijas nav tajās valstīs rezidējošas institucionālas vienības, kurās tās atrodas. Starptautiska organizācija ir, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācija un saistītas starptautiskas organizācijas, piemēram, Starptautiskā jūrniecības organizācija; reģionālas starptautiskas organizācijas, piemēram, Eiropas Padome, Eiropas Savienības iestādes, Eiropas Drošības un sadarbības organizācija, kā arī Amerikas valstu organizācija; militāras starptautiskas organizācijas, piemēram, Ziemeļatlantijas līguma organizācija, un ekonomikas organizācijas, piemēram, Pasaules Tirdzniecības organizācija vai Dienvidaustrumu Āzijas valstu savienības organizācija utt.
Tiesību akts	Skatīt piezīmi par Finanšu iestādēm un NNDP izvirzīto prasību tiesisko pamatu.
Juridisks veidojums	<i>Juridisks veidojums</i> ir tiešs pilnvarojums vai cita veida juridisks veidojums. Citi (NILLTFN mērķu īstenošanai) līdzīgi veidojumi ir, piemēram,

	<i>fiducie, treuhand un fideicomiso.</i>
Juridiska persona	<i>Juridiska persona</i> ir jebkura struktūrvienība, kas nav fiziska persona, bet kura var veidot pastāvīgas klienta attiecības ar finanšu iestādi vai kurai citādi var piederēt manta. Juridiska persona var būt uzņēmums, korporatīva iestāde, fonds, institūcija, partnerība vai asociācija, kā arī citas būtiski līdzīgas struktūrvienības.
Pārkāpums saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Norādes (izņemot 3. rekomendācijā) uz <i>pārkāpumu saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju</i> attiecas ne vien uz primāro nodarījumu vai nodarījumiem, bet arī uz saistītiem nodarījumiem.
Naudas vai vērtības pārvedumu pakalpojums	<i>Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojums (MVTS)</i> ir finanšu pakalpojums, kas saistīts ar skaidras naudas, čeku vai citu monetāru instrumentu pieņemšanu vai ar vērtības glabāšanu citā veidā un ar atbilstīgas summas izmaksāšanu skaidrā naudā vai citā veidā labuma guvējam, nosūtot paziņojumu, ziņu, pārskaitījumu vai izmantojot klīringa tīklu, kuram pieder attiecīgais MVTS sniedzējs. Šādu pakalpojumu sniedzēju veiktajos darījumos var būt iesaistīti viens vai vairāki starpnieki, un gala summa var tikt izmaksāta trešai pusei, kā arī tie var ietver jebkuru jaunu maksājuma metodi. Dažreiz šie pakalpojumu sniedzēji ir saistīti ar kādu konkrētu ģeogrāfisko reģionu, un tos apraksta, izmantojot virkni specifisku terminu, tostarp <i>hawala, hundi un fei-chen.</i>
Konfiskācija apsūdzības	bez <i>Konfiskācija bez apsūdzības</i> ir konfiskācija saistībā ar tiesas procedūru, kas saistīta ar noziedzīgu nodarījumu, par kuru kriminālapsūdzība nav nepieciešama.
Bezpeļņas organizācija	Skatīt 8. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Patiesais maksātājs	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Finanšu nosūtītājiestāde	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Maksājumi kontu	caur Skatīt 13. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Fiziska pārvietošana pāri robežām	Skatīt 32. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Politiski persona (PEP)	nozīmīga <i>Ārvalstu politiski nozīmīgas personas</i> ir personas, kurām cita valsts šobrīd vai kādreiz uzticējusi nozīmīgas sabiedriskās funkcijas; tie ir, piemēram, valstu vai valdību vadītāji, augstākstāvoši politiķi, augstākā līmeņa vadītāji, tiesas vai militārās amatpersonas, valsts uzņēmumu augstākā līmeņa vadītāji, nozīmīgas politisko partiju amatpersonas. <i>Iekšzemes politiski nozīmīgas personas</i> ir personas, kurām valsts šobrīd vai kādreiz uzticējusi nozīmīgas sabiedriskās funkcijas; tie ir, piemēram, valsts vai valdības vadītāji, augstākstāvoši politiķi, augstākā līmeņa vadītāji, tiesas vai militārās amatpersonas, valsts uzņēmumu augstākā līmeņa vadītāji, nozīmīgas politisko partiju amatpersonas. <i>Personas, kurām nozīmīgas funkcijas šobrīd vai kādreiz uzticējusi starptautiska organizācija</i> , ir augstākās vadības locekļi, t. i., direktori, direktoru vietnieki, kā arī valdes locekļi vai līdzvērtīgu funkciju izpildītāji Politiski nozīmīgu personu definīcija neietver vidējā līmeņa vai vēl zemāka līmeņa personas iepriekš minētajās kategorijās..
Ieņēmumi	<i>Ieņēmumi</i> ir jebkura manta, kas tieši vai netieši radusies vai iegūta,

	pasūtot kāda pārkāpuma izdarīšanu.
Manta	<i>Manta</i> ir visu veidu aktīvi – materiāli vai nemateriāli, kustami vai nekustami, taustāmi vai netaustāmi –, kā arī visi juridiski dokumenti vai instrumenti, ar kuriem pierāda tiesības uz šādiem aktīviem vai līdzdalību tajos.
Kritērijiem atbilstīgs elektroniskais pārskaitījums	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Pieņemami pasākumi	Ar terminu <i>pieņemami pasākumi</i> apzīmē jebkuru pasākumu, kurš ir samērīgs ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas risku.
Saistīts ar teroristu finansēšanu vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Skatīt 32. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Nepieciešams	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Risks	Dokumentā minētais <i>risks</i> ir noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un/vai teroristu finansēšanas risks. Šis termins lasāms kopā ar 1. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Pārliecināts	Ja minēts, ka finanšu iestādei jābūt <i>pārliecinātai</i> attiecīgajā jautājumā, tas nozīmē, ka iestādei ir jāspēj pamatot savu vērtējumu kompetentajām iestādēm.
Apķīlāt	Termins <i>apķīlāt</i> norāda uz aizliegumu pārsūtīt, konvertēt, izvietot vai pārvietot mantu, pamatojoties uz rīcību, kuru ierosinājusi kompetenta iestāde vai tiesa saskaņā ar iesaldēšanas mehānismu. Tomēr, pretēji iesaldēšanai, apķīlāšana stājas spēkā, īstenojot mehānismu, ar kuru kompetentā iestāde vai tiesa pārņem kontroli par konkrēto mantu. Apķīlātā manta paliek tās fiziskās vai juridiskās personas vai personu īpašumā, kurai ir interese apķīlāšanas brīdī, lai gan kompetentā iestāde vai tiesa bieži vien pārņems apķīlātās mantas īpašumtiesības, administrēšanu vai pārvaldību.
Pašpārvaldes iestāde	Pašpārvaldes iestāde ir iestāde, kura pārstāv kādu profesionālo nozari (piemēram, juristus, notārus, citus neatkarīgus juridiskās nozares profesionāļus vai grāmatvežus) un kuras biedri ir attiecīgās profesijas pārstāvji; šī iestāde nosaka, kuras personas ir kvalificētas darbam attiecīgās profesijas nozarē un tās praktizēšanai, un pilda noteiktas uzraudzības un pārraudzības tipa funkcijas. Šādām iestādēm ir jāievieš noteikumi, lai nodrošinātu, ka attiecīgās profesijas pārstāvji ievēro augstus ētikas un morālos standartus.
Sērijveida maksājums	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Dibinātāji	<i>Dibinātāji</i> ir fiziskas vai juridiskas personas, kuras savu aktīvu īpašumtiesības nodod pilnvarotajiem, parakstot dokumentu, kas apliecina nekustamā īpašuma ieguldīšanu trustā, vai noslēdzot līdzīgu vienošanos.
Fiktīva banka	<i>Fiktīva banka</i> ir tāda banka, kura fiziski nepastāv valstī, kurā tā ir reģistrēta un licencēta, un kura nav saistīta ar regulētu, efektīvi konsolidēti uzraudzītu finanšu grupu. <i>Fiziska klātesamība</i> ir jēgpilna nodoma un pārvaldības atrašanās kādā valstī. Vietējā aģenta vai zemāka līmeņa darbinieku atrašanās valstī

	nav fiziska klātesamība.
Darbības vārds	Lai novērtētu atbilstību <i>FATF</i> rekomendācijām, darbības vārds vajadzības izteiksmē <i>vajadzības izteiksmē</i> ir darbības vārds <i>pavēles izteiksmē</i> .
Maksājumu apstrādes automatizācija	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Par uzraudzību atbildīgā persona	<i>Par uzraudzību atbildīgā persona</i> ir izraudzīta kompetentā iestāde vai privāta iestāde, kuras pienākums ir nodrošināt finanšu iestāžu (<i>“finanšu uzraugi”</i> ⁶⁰) un/vai NNDP atbilstību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un teroristu finansēšanas apkarošanas prasībām. Privātām iestādēm (starp kurām var būt arī konkrēta veida pašpārvaldes iestādes) ir jābūt pilnvarotām uzraudzīt un noteikt sankcijas finanšu iestādēm vai NNDP saistībā ar NILLTFN prasībām. Tāpat šīm privātajām iestādēm ir jābūt likumīgi pilnvarotām īstenot savas funkcijas, un šīs iestādes ir jāuzrauga kompetentajai iestādei, ņemot vērā šīs funkcijas.
Mērķtiecīgas finanšu sankcijas	Ar terminu <i>mērķtiecīgas finanšu sankcijas</i> apzīmē gan aktīvu iesaldēšanu, gan aizliegumus, ko piemēro nolūkā novērst to, ka līdzekļi un citi aktīvi ir tieši vai netieši pieejami un tos var izmantot sarakstā norādītās personas un struktūrvienības.
Terorists	Ar terminu <i>“terrorists”</i> apzīmē jebkuru fizisku personu, kas i) jebkādā veidā tieši vai netieši, nelikumīgi un apzināti veic vai mēģina veikt terora aktu, ii) piedalās kā līdzzinātājs terora aktos, iii) organizē vai vada citus terora aktu rīkošanā, iv) veicina to, ka terora aktus pasūta tādu personu grupa, kura rīkojas viena mērķa vārdā, ja ieguldījums ir veikts apzināti un nolūkā tālāk sekmēt terora aktu, vai zinot par grupas mērķi sarīkot terora aktu.
Terora akts	<i>Terora akts ir:</i> a) akts, kas ir likumpārkāpums tādā apmērā un atbilstoši definīcijai, kas sniegta kādā no šādiem līgumiem: i) Konvencija par cīņu pret nelikumīgu gaisa kuģu sagrābšanu (1970); ii) Konvencija par cīņu pret nelikumīgām darbībām, kas apdraud civilās aviācijas drošību (1971), iii) Konvencija par tāda veida noziegumu novēršanu un sodīšanu, kas vērsti pret starptautiski neaizskaramām personām, to skaitā diplomātisko personālu (1973), iv) Starptautiskā konvencija pret ķīlnieku sagrābšanu (1979), v) Konvencija par kodolmateriālu fizisko aizsardzību (1980), vi) Protokols par cīņu pret nelikumīgu vardarbību lidostās, kas apkalpo starptautisko civilo aviāciju, kas papildina konvenciju par cīņu pret nelegālām darbībām, kas apdraud civilās aviācijas drošību (1988), vii) Konvencija par prettiesisku darbību pret kuģošanas drošību apkarošanu (2005), viii) Protokols par tādu nelikumīgu darbību novēršanu, kas vērstas pret kontinentālajā šelfā esošu stacionāru platformu drošību (2005), ix) ANO Konvencija par cīņu pret teroristu rīkotajiem sprādzieniem (1997), kā arī x) Starptautiskā konvencija par cīņu pret terorisma finansēšanu (1999); b) jebkurš cits akts, kas izdarīts nolūkā nonāvēt vai radīt smagus miesas bojājumus civilpersonai vai jebkurai citai personai, kura aktīvi

⁶⁰ Tostarp Pamatprincipu uzraugi, kuri pilda uzraudzības funkcijas, kas ir saistītas ar *FATF* rekomendāciju ieviešanu.

	neiesaistās karadarbībā, ja bruņota konflikta gadījumā šāds akts izdarīts, lai iebiedētu sabiedrību vai piespiestu valdību vai starptautisku organizāciju kaut ko izdarīt vai atturēties veikt kādu darbību.
Teroristu finansēšana	<i>Teroristu finansēšana</i> ir terora aktu finansēšana, kā arī teroristu un teroristu organizāciju finansēšana.
Pārkāpums ar teroristu finansēšanu	Norādes (izņemot 3. rekomendāciju) uz <i>pārkāpumu saistībā ar teroristu finansēšanu</i> attiecas ne vien uz primāro nodarījumu vai nodarījumiem, bet arī uz saistītiem nodarījumiem.
Teroristu organizācija	Ar terminu <i>teroristu organizācija</i> apzīmē jebkuru teroristu grupējumu, kurš: i) jebkādā veidā tieši vai netieši, nelikumīgi un apzināti veic vai mēģina veikt terora aktu, ii) piedalās kā līdzzinātājs terora aktos, iii) organizē vai vada citus terora aktu rīkošanā vai iv) veicina to, ka terora aktus pasūta tādu personu grupa, kura rīkojas viena mērķa vārdā, ja ieguldījums ir veikts apzināti un nolūkā tālāk sekmēt terora aktu, vai zinot par grupas mērķi sarīkot terora aktu.
Trešās puses	6. un 7. rekomendācijā ar terminu <i>trešās puses</i> apzīmē (bet ne tikai) finanšu iestādes un NNDP. Skatīt 17. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Pilnvarotais	Termini <i>trasts</i> un <i>pilnvarotais</i> izmantoti tādā izpratnē, kā norādīts <i>Hāgas Konvencijas par tiesību aktiem, kas piemērojami trastiem un to atzīšanai, 2. pantā</i> ⁶¹ . Pilnvarotie drīkst būt profesionāļi (piemēram, atkarībā no jurisdikcijas, pilnvarotais var būt jurists vai trasta uzņēmums), ja tiem maksā par to, lai uzņēmējdarbības gaitā tie rīkotos kā pilnvarotie, vai neprofesionāļi (piemēram, persona, kura rīkojas bez atlīdzības ģimenes vārdā).
Unikāls darījuma atsaucē numurs	Skatīt 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Nekavējoties	Ar frāzi <i>nekavējoties</i> ideālā gadījumā apzīmē dažu stundu periodu, kura laikā Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai tās attiecīgā sankciju komiteja (piemēram, Komiteja Nr. 1267, Komiteja Nr. 1988, Sankciju komiteja Nr. 1718 vai Sankciju komiteja Nr. 1737) sarakstā norāda personu vai struktūrvienību. Lai īstenotu S/RES/1373 (2001) mērķus, formulējumu <i>nekavējoties</i> izmanto, ja ir pamatots iemesls vai pieņemams pamatojums aizdomām vai uzskatam, ka persona vai struktūrvienība ir terorists, kāds, kurš finansē terorismu vai teroristu organizāciju. Abos gadījumos formulējums <i>nekavējoties</i> jāskata, ņemot vērā nepieciešamību novērst bēgšanu vai arī tādu līdzekļu vai citu aktīvu izšķērdēšanu, kuri ir saistīti ar teroristiem, teroristu organizācijām, personām, kuras finansē terorismu, un ar masu

⁶¹ Hāgas konvencijas 2. pantā teikts šādi:

Šajā konvencijā termins “trasts” attiecas uz juridiskām attiecībām, kuras nodibinājusi – *inter vivos* vai pēc nāves – persona, dibinātājs, nododot aktīvus pilnvarotas personas kontrolē, kas tos kontrolē labuma guvēja labumam vai īpašam mērķim.

Trastam ir šādas raksturīgās īpašības:

a) aktīvi ir atsevišķi līdzekļi, un tie nekļūst par pilnvarotās personas īpašumu;

b) tiesības uz trasta aktīviem var izmantot pilnvarotās personas vai citas personas vārdā, kuru pilnvarotais ir pilnvarojis;

c) pilnvarotajam ir pilnvaras un pienākums, par kuru tas atbild, pārvaldīt, izmantot vai likvidēt aktīvus saskaņā ar trasta noteikumiem, kā arī pildīt īpašus pienākumus, kas noteikti likumā.

Atsevišķu tiesību un pilnvaru atstāšana dibinātāja varā, kā arī tas, ka pilnvarotajam pašam var būt labuma guvēja tiesības, nav pretrunā trasta esībai.

iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu, kā arī ar nepieciešamību pasaules mērogā saskaņoti rīkoties, lai spēji aizliegtu un pārtrauktu to plūsmu.

AKRONĪMU SARAKSTS

NILLTFN	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršana (<i>tāpat izmanto</i> terorisma finansēšanas novēršanai)
BNI	Apgrozāmi uzrādītāja instrumenti
CDD	Klienta izpēte
NNDP	Noteiktās nefinanšu darbības un profesijas
FATF	Finanšu darījumu darba grupa
FIV	Finanšu izlūkošanas vienība
IN	Skaidrojošā piezīme
ML	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija
MVTS	Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojums (pakalpojumi)
NPO	Bezpeļņas organizācija
Palermo konvencija	Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija pret starptautisko organizēto noziedzību (2000)
PEP	Politiski nozīmīga persona
R.	Rekomendācija
RBA	Ar risku pamatota pieeja
SR.	Īpašā rekomendācija
SRB	Pašpārvaldes iestāde
STR	Ziņojums par aizdomīgu darījumu
TCSP	Trasta un uzņēmuma pakalpojumu sniedzējs
Konvencija pret teroristu finansēšanu	Starptautiskā konvencija par cīņu pret terorisma finansēšanu (1999)
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
Vīnes konvencija	Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija pret narkotisko un psihotropo vielu nelegālu apriti (1988)

I PIELIKUMS. *FATF* PAMATNOSTĀDŅU DOKUMENTI

Labākās prakses vadlīnijas komentāru sniegšanai finanšu ziņotājiestādēm un citām personām (1998. gada jūnijs).

Vadlīnijas finanšu iestādēm jautājumos par terorisma finansēšanas atklāšanu (2002. gada aprīlis).

Starptautiskā paraugprakse attiecībā uz cīņu pret bezpeļņas organizāciju ļaunprātīgu izmantošanu (2002. gada oktobris).

Starptautiskā paraugprakse attiecībā uz cīņu pret citu naudas pārvedumu sistēmu ļaunprātīgu izmantošanu (2003. gada jūnijs).

Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās iekļauto finanšu noteikumu ieviešana cīņai pret masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanu (2007. gada jūnijs).

Vadlīnijas par pieeju, kas pamatota ar risku (2007. gada jūnijs–2009. gada oktobris). Deviņi dokumenti, tostarp vadlīnijas par pieeju, kas pamatota ar risku, kuri adresēti:

- finanšu nozarei;
- nekustamo īpašumu aģentiem;
- grāmatvežiem;
- trasta un uzņēmuma pakalpojumu sniedzējiem;
- vidutājiem, kuru darbība saistīta ar dārgmetāliem un dārgakmeņiem;
- kazino;
- juridiskās nozares profesionāļiem;
- naudas pakalpojumu uzņēmumiem; kā arī
- dzīvības apdrošinātājiem.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcijā Nr. 1737 minēto finanšu aizliegumu ieviešana, kas saistīti ar pasākumu īstenošanu (2007. gada oktobris).

Spēju veidošana savstarpējai *FATF* standartu novērtēšanai un ieviešanai valstīs ar mazu rīcībspēju (2008. gada februāris).

Paraugprakses dokuments jautājumā par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, kuras pamatā ir tirdzniecība (2008. gada jūnijs).

Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcijā Nr. 1803 minēto finanšu aizliegumu ieviešana (2008. gada oktobris).

Starptautiskā paraugprakse attiecībā uz teroristu aktīvu iesaldēšanu (2009. gada jūnijs).

Starptautiskā paraugprakse attiecībā uz rīcību skaidras naudas un apgrozāmu uzrādītāja instrumentu nelikumīgas pārvietošanas pāri robežām konstatēšanai un novēršanai (2010. gada februāris).

Paraugprakses dokuments par 2. rekomendāciju. Ar ieroču izplatīšanas finansēšanu saistītās informācijas apmaiņa valsts kompetento iestāžu starpā (2012. gada marts).

Finanšu noziegumu izmeklēšanas vadlīnijas (2012. gada jūlijs).

Paraugprakse. Brīvprātīgu nodokļu atbilstības programmu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un pretterorisma finansēšanas stratēģijas ietekmes pārvaldība (2012. gada oktobris).

Paraugprakse konfiskācijas jomā (4. un 38. rekomendācija) un Satvars pastāvīgam darbam aktīvu atgūšanas jomā (2012. gada oktobris).

Pārskatītas *FATF* vadlīnijas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un teroristu finansēšanas apkarošanas pasākumiem un finanšu iekļaušanai (2013. gada februāris).

Vadlīnijas par valsts riska novērtējumu (2013. gada februāris).

II PIELIKUMS. INFORMĀCIJA PAR *FATF* REKOMENDĀCIJU ATJAUNINĀJUMIEM

Kopš *FATF* rekomendāciju pieņemšanas 2012. gada februārī, tekstā izdarīti minētie grozījumi.

Datums, grozījumu veids

2013. gada februāris,
saskaņošana R.37 un R.40.

Grozītās sadaļas

Standartu* R.37 d) – 27. lappuse

Tiek ievietota norāde, ka NNDP noslēpuma vai konfidencialitātes noteikumi neietekmē savstarpēja juridiskā atbalsta sniegšanu, izņemot gadījumos, kad attiecīgā pieprasītā informācija tiek glabāta apstākļos, kad jāievēro advokāta un klienta saziņas noslēpums vai juridiskā dienesta noslēpums.